

31/4/22

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ సప్తమి 2.

No. 99
సంచిక ౯౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటముల భేదించును వాపుల హాపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిడుక్యాలికోబైందు ఫెదర్ వైటు కాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వముచంద్రిక ... వెల 1-0-0 | సటీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి 0-12-0
తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

25-7-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు సుభాష్ చంద్రము 3 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రదర్శనము గలదు.

పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్

రూత్ ఆఫ్ రేంజి (కడపటి భాగము).
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

శ్రీ పాండురంగసినిమా - ఏలూరు

ఈ సినిమావారు ఈనెల 27 తేదీనుండి ఆగస్టు 1వ తేదీవరకు
కోహినూర్ ఫిలుము ఇంద్రసభ ప్రదర్శించుదురు
కంపెనీవారు తయారుచేసిన మొహరంపండుగ
అనుబంధిత ఈ ఫిలుమునకు ఎక్కువ అద్దె యిచ్చి అతి కష్టము
మీద తెప్పించడమయినది. ఈఫిలుముతో ఈనెల 29 తేదీనుండి
ఆగస్టు 1వ తేదీవరకు (నవదేశభక్తలనియు, త్యాగమూర్తు
లనియు) పొగడబడుచున్న మహానృదాలీ, సోకతాలీ, సయ్యక్
హుస్సేన్ ప్రభృతులు, కిలీఫత్ రాయభారముతో పశ్చిమఖం
డమునకు పోయినప్పుడు బొంబాయి పట్టణముందు ఓడరేవు
సభలు, యూరఫ్ ఖండములో ఓడరేవు వెగయిరాలు ఫిలుములలో
చూపబడును.

గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి,

2248 మేనేజింగ్ ప్రొడ్యుసరు.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వగ్రంథము రసభరితము
సంపూర్ణ మహాభారతకథ నంతను వెల్లడించు ఉత్తమ
నాటక రాజము. మృదువధుర కైలిగల గద్యపద్యములును పాట
లుగూడ గలవు. ప్రదర్శించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు
శ్రీ కృష్ణపాత్రపోషణమునందు రాజ్యతంత్ర ప్రవీణత భాగగ
వెల్లడింపబడినది. రాయల్ ప్రెజ్. 104, పేజీలు. చక్కని అచ్చు
చాల అందముగానుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే. నలయు
వా డిటుల గ్రంథకర్తగారిచేత వ్రాయవలెను.

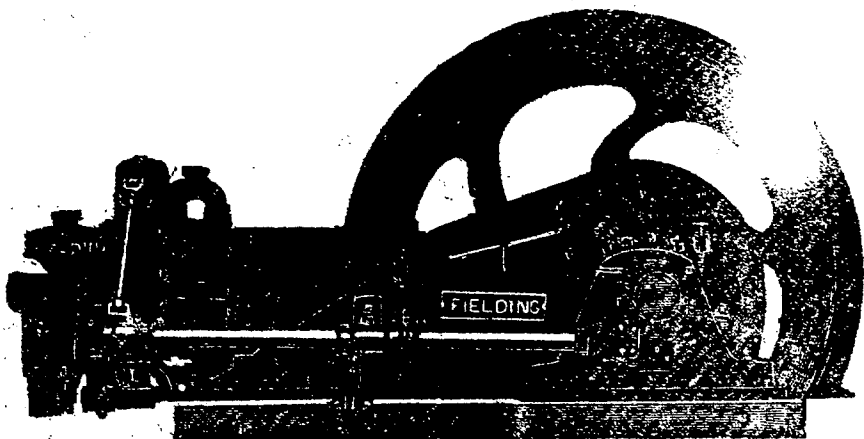
కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగుపండితుడు

బి. బి. హెచ్. ఎస్. స్కూలు, వేటపాళెం (గుంటూరుజిల్లా)

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

ఈ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేడై జరు చల్లని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. ఎటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. ఈ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

తెలిఫోన్ }
నెం 690 రు. }

డి. యల్. శ్రా సిఅండు కో.,
12, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

పోస్టుబాక్సు }
నెం 203 రు. }

7, తంబు శైట్టిపేటి, మద్రాసు,

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల ధర్మ వైద్యశాలలు, బెజవాడ

శ్రీ మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులు గారి విల్లులో ఆయుర్వేద పాఠశాల వైద్యశాలల కేంద్రాలను ధర్మమునుగూర్చి బందరు సబుకోర్టువారిచే నేర్పిన తీర్పు.

[శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల ధర్మవైద్యశాలలకు శ్రీ వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారివిల్లు 85 [యస్] శేరా దాఖలా ధర్మము నిష్పించవలెనని బందరు సబుకోర్టువారి ది 29-4-25 తేదీన తీర్పు ఇచ్చినారు. తరువాత కోర్టు వేసంగి సెలవులగుటచే లిఖితరూపకమైన తీర్పు వెలువడటం లో ఆలస్యమయ్యెను. ఈలోగా కోర్టుదరుజనులు కోర్టువారి ప్రకారముగా శ్రీ వేంకటేశ్వర కళాశాల వైద్యశాలలకు ఈధర్మము చెందవలసినదని తీర్పు చెప్పినేదని పలువురతో బ్రసంగించుచు వచ్చిరి. మరియు ఓర్వలేనితనముచే ఇంక ననేక విధముల ఈ కళాశాలను దూషణాకారములను తీరస్కార భావములను ప్రచురపరచుచు పలువురు తగువనుష్యులతో చెప్పటచే అట్టి వారు ఆమాటలను నమ్మి మమ్ముడగుటయు సంభవించినది. అప్పుడు మా కీయన్యాయప్రచారము బయల్పడినది. సత్యము పదిమందికి దెలియునట్లు ప్రకటింపవలెనని వారు సలహానిచ్చినందున ఈ ప్రకారము సదరు తీర్పులో ఈ సంబంధమైన పేరాను తెలుగులో ముద్రించి ప్రకటించినాము. మహాజనులు వాస్తవమేరిగి యసత్యవాచకల మాటలు నమ్మి మోసపోకుండురు గాక.

నోరి రామశాస్త్రి,

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల ధర్మవైద్యశాలల సంఘమునకు మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు.]

ఇక మిగిలినది ఒక 22 వ అయిదు మాత్రము. ఇది బెజవాడ నూజిట్టలో ఆయుర్వేద పాఠశాల వైద్యశాలలకు ప్రకమునిచ్చట సంబంధించినది. వీనికొరకై సాలీనా 2500 రూ.లు నిర్దేశింపబడినవి. ఈరెండుయూళ్ళలోని రెండుకాళ్ళ కమిటీలకు లోబడియుండునట్లు క్రొత్త ప్రతిష్ఠాపనములను ఏర్పరచుటయు క్రమని రిసీవరు ఆధిప్తాయమిచ్చెను. బెజవాడలోను చుట్టుపట్ల యూళ్ళలోను వివిధధర్మములను పంచిపెట్టుటకై వేంకటేశ్వరరావు ధర్మముల సంఘము అనుకేరతో బెజవాడలో ఒక సంఘము నేర్పరచి రిజిస్టరు చేయించవలెనని వాదిస్తేడరు ఆధిప్తాయమిచ్చెను. ఇది యాచరణలో పెట్టుట సులభముకాదని నేననుకొందును. రిసీవరు ఆధిప్తాయముకూడా నాకు నచ్చలేదు. విద్యార్థులకు ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రము బోధించుటయు ఆయుర్వేదవైద్యముకోరువారికి వైద్యసహాయ మిచ్చుటయు లేటు వేంకటేశ్వరరావుయొక్క యుద్దేశ్యములు. దాత యుద్దేశ్యము నెఱవేర్చుటకై రెండు క్రొత్త ప్రతిష్ఠాపనములు స్థాపించుటకు నిర్దిష్టమైన ప్రకము చాలదు. ఈధర్మమువిషయమై విచారించునప్పుడు 6 వ ప్రతివాదియొక్కయు నోరి రామశాస్త్రిగారి యొక్కయు కోర్టుల నాలోచింపవలసియుండునని నాకు భార్య మికోర్టులో జడ్జిగనుండునవారు ప్రీమిసరీ డిక్రీలో నూచించినారు. 6 వ ప్రతివాది బెజవాడలోనున్న యొక యాయుర్వేద పాఠశాలకు కార్యదర్శియట. నోరి రామశాస్త్రిగారు బెజవాడలో ఒక ఆయుర్వేద పాఠశాలను నడుపుచున్నారు. వీరిద్దరు పెద్దమనుష్యులను తాముతాము నడుపుచున్న ప్రతిష్ఠాపనములకు సహాయముగా సదరు మొత్త మిచ్చించవలసినదని యడుగుచున్నారు. ఈ మొత్తమును వీరుభయములకు చెలీనగము పంచి యాయవచ్చునని యొక సలహావచ్చినది. అట్టి పంపకమువలన దాతయు దేశ్యమే భగ్యముననియు, ఇద్దరలో నొక్కరికిని చెప్పకోదగినంత ప్రయోజనము గలుగజాలదనియు నాతలంపు. ఇంతకు ముందు నేను వచించినట్లు, బెజవాడలో నిజవరకే స్థాపింపబడి జరుగుచున్న ప్రతిష్ఠాపనము లుండగా, వానికంటే భిన్నమైన స్వతంత్రప్రతిష్ఠాపనములను క్రొత్తగా ఏర్పరచుటవలన ఏమియు ప్రయోజన ముండదు. నిర్దిష్టమైన ప్రక మంతటిని ఇప్పుడు బెజవాడలో జరుగుచున్న ప్రతిష్ఠాపనములలో ఒక్కదానికి ఇచ్చి వేసినయెడల దాత కోర్టులు యుక్తముగా సఫలమునని నాతలంపు. ఈరెండింటిలో నోరి రామశాస్త్రిగారు నిర్వహించుచున్న ప్రతిష్ఠాపనములు యోగ్యతరములని నా ఆధిప్తాయము. ఈ యన స్వయముగా ప్రమామోషమునడసిన యాయుర్వేద వైద్యుడు. కాని 6 వ ప్రతివాది ఆయుర్వేద వైద్యుడుగ గన్పట్టడు. నోరి రామశాస్త్రిగారు రివరకే బెజవాడలో ఒక ఆయుర్వేదపాఠశాలను ధర్మవైద్యశాలను స్థాపించినారు. వాని పేరు 'శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల ధర్మవైద్యశాలలు.' ఈఆయుర్వేద పాఠశాలయు వైద్యశాలయు వేంకటేశ్వర రావుగారికి చెందిన యొకస్థలములో నున్ననని తెలియుచున్నది. వేలుమార్పు లెవ్వ

త మా షా లు

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకము)

నాటకం

ఒకరు:—నాటకంలో గలభా జరిగిండుట, ఎందుకని? మరియొకడు:—హిరణ్యకశిపుడు తపస్సుకు పోకముందే, ప్రహ్లాదుడు వచ్చి పాటపాడడం సాగించాడు. సభ్యులు చప్పట్లు కొట్టి అల్లరిచేసారు.

స్వప్ని

విద్యార్థి:—స్వప్నినిగించి మీ రొక మోక్షముగా చెప్పారు. కోర్టులోనుండి మనము వచ్చామని మానాయన చెప్పాడు.

ఉపాధ్యాయుడు:—ఇక చాలిండు. మీస్వంతవ్యవహారాలతో నాకు పనిలేదు.

పాట

అల్లుడు:—మా పెత్తందొడ్డారా వచ్చినపాటం జూచి మీరు పిల్లనిచ్చారని యోగ్యత కనిపెట్టి కాదు.

మామగారు:—మీ పెత్తందొడ్డారాగాక, ఇంకా ఎవరి ద్వారా ఆస్తి వచ్చినా నేను పిల్ల నిచ్చేవాడినే.

బహుమానం

ఒకడు:—నాటకంవాండ్లకు బహుమానం ఇయ్యడానికి తగిన వస్తువు ఏదయినావుంటే చెప్పండి, కొంటాను.

అంగడివాడు:—మాకొక్క నూదిమొదలుకొని ఏనుగు దాకా ఉన్నది. ఏం కావలెనో చెప్పండి.

ఒకడు:—ఆరెంటికిని మధ్య ఏదయినా ఉంటే చూడండి.

చుట్టలు

ఒకడు:—చుట్టలు మనుపటి వాటికన్న చిన్నవిగా ఉంటున్నవేమి?

వర్తకుడు:—మొదట్లొకటి ఉరికా పారవేస్తున్నారని కనిపెట్టి ఈమారు చిన్న చుట్టలను తయారుచేయించాను.

తెలివి

సల్లమ్మ:—మాపిల్లవాడంతటి పనివాడులేడని ఉరంతా చెప్పకొంటున్నారు.

పుల్లమ్మ:—అంతపని ఏం చేశాడు?

సల్లమ్మ:—స్వంతంగా తలకాయ ఉపయోగించి ఆ రెండు చీరునాలు తయారుచేశాడు. ఇంకొక చీరునాకు సరిపోయే కొయ్య ఇంకా మిగిలినది.

నీళ్లు

న్నేహితుడు:—ప్రతిదినము లేవడంతోనే ఒకగిన్నెడు నీళ్లు తాగండి. అన్ని జబ్బులూ పోతవి.

ఒకడు:—నేను అట్లాగేచేస్తున్నాను. నేనున్న బసలో కాఫీ అని కేరుపెట్టి నీళ్లే ఇస్తారు.

మొత్తం

తండ్రి:—మా అబ్బాయి బాగా చదువుతాడా? ఉపాధ్యాయుడు:—మొత్తంమీద బాగానే చదువుతాడు.

తండ్రి:—మొత్తం అంటే ఏమన్నమాట? ఉపాధ్యాయుడు:—ఏదీ బాగా చదవడం లేదన్నమాట.

శిక్ష

బాలుడిని శిక్షించడానికి, బెత్తం తీసుకురమ్మని, తండ్రి వాడినే పంపెను. కొంతసేపు వెనకి, బాలుడు తిరిగివచ్చెను.

తండ్రి:—ఏదీ, బెత్తం?

యులేకయే ఈపాఠశాల వైద్యశాలలను వేంకటేశ్వరరావుగారి ధర్మములని భావించుట న్యాయమేయగును. ఇప్పుడున్న ప్రకమును ఈ పెద్దమనుష్యునికి చెల్లించినయెడల అందుమాలముగా ఈయనచే ఇదివరకే ప్రారంభింపబడియున్న ప్రతిష్ఠాపనములకు విశేషముగా బలముచేయగలడు. మరియు లేటు వేంకటేశ్వరరావు పేరుకూడా ఇందుమాలముగా శాశ్వతముగ నిలువగలదు. 22 వ అయిదు మాత్రములు రామశాస్త్రిగారికి చెల్లింపవచ్చునని తీర్మానించుటకు ఈసందర్భములు నన్ను ప్రేరణచేసినవి. ఈయన కోర్టువారి యాజ్ఞలకొడంబడుటకు సంసిద్ధుడు. ఈ మొత్తమును ఇప్పుడెట్లు విషయమై ఆయనకు ప్రత్యేకముగా నూచనలియ్యవలసిన యగత్యములేదని నాయభిప్రాయము. బెజవాడలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర వైద్యశాల, ఆయుర్వేద కళాశాలలకై వెచ్చించుట నిమిత్తము ఏటేట ఈ సొమ్మును నోరి రామశాస్త్రిగారిని ఆయనదర్శిలా ఆయనస్థానే వచ్చువారికిగాని చెల్లింపవలసినదని 10 వ ప్రతివాదికి ఉత్తరువీయబడును. నూజిట్టిలో ఒక వైద్యశాలను ప్రారంభించి అచ్చట వారమున కొకటి రెండుసార్లు కేసనారికి ఆయుర్వేదోపాధ్యములు పంచిపెట్టుటకు ఈయనకే ఉత్తరువీయబడును.

బాలుడు:—వెతికానుకాని కనబడలేదు. ఇదిగో, ఈ రాయి తెచ్చాను. దానితో నన్ను కొట్టు.

ఈగ

ఒకడు:—అయ్యో, నాపాల్గొ ఈగ పడ్డది. మరియొకడు:—భయపడవద్దు. ఈగ ఎన్నో తాగదులే.

ఆకలి

పూటపూట్లవాడు (ఎగతాళిగా):—మీకు ఆకలి అనేది లేనట్లున్నది.

రామయ్య:—ఇదివరకు లేదుగాని, మీబసలో ప్రవేశించిన తరువాత విపరీతంగా వేస్తున్నది.

న్నేహం

మేనల్లిగిట్టు:—నిన్ను ఇప్పటికీ అయిదోమారు యాకోర్టుకు తీసుకువచ్చారు. ఇందు కేమి చెప్పతావు?

మొదల:—మనపరిచయం, న్నేహంగా మారతుందని అనుకుంటాను.

లాయరు

ఒకడు:—ఈగ్రామంలో క్రిమినలు లాయరు చోరుకు తాదా అంకి.

మరియొకడు:—చోరుకుతానుగాని చూపు చేయడం కష్టం అంకి.

చందా

ఒకడు:—ఈగ్రామం బాగు చేయడానికి తలపెట్టాను. తనకు చందా వేస్తారా?

మరియొకడు:—ఎట్లా బాపవేస్తారు?

ఒకరు:—ఇక్కడివాండ్లను, ఇంకోగ్రామానికి పంపించడం మూలంగా.

భేదం

అన్యథుడు:—మీఎడమ ప్రసంగం చేయబోయే ఉపన్యాసకుడు, ప్రతి కనపడినంత తేలికవిత్కవవాడు కాదు.

ఉపన్యాసకుడు:—నాకు అన్యథుడికి అజ్ఞేం.

పెద్దపులి

ఉపాధ్యాయుడు:—పెద్దపులికి మచ్చలెందుకు వున్నవి? బాలుడు:—సర్కుసులోనుంచి పారిపోతే మట్టి కను

కొక్కడానికి, పెద్దపులి వంటివివా వాతలుపెనుతాను.

దొంగలు

ఇద్దరు దొంగలు, ఒక స్త్రీని జూచి దొంగిలించడానికి ఎదురుగా వచ్చిరి.

స్త్రీ:—నాయనా, సొద్దుటినుంచి ఒక్కకాసయినా దొరకలేదు. పస్తున్నాను. ఇద్దరూ ఛెరి వక అణా యిస్తే, యీ పూటకు ప్రాణాలు నిలుస్తవి.

బంతిలట

భార్య, భర్త బంతిలటమీదపై పెచ్చునుకోర్టుకు పోతుండిరి.

భార్య:—ఏమండీ, పరచిపోయినాను.

భర్త:—మరచిపోలేమానిలే, తరువాత చూచుకుందాం.

భార్య:—అయ్యో, ఎంతసారబాటుయింది!

భర్త:—ఆడవాండ్లకు ఎప్పుడూసణుండే. మలాసాగా ఆడుకుందాం. ఇంటికి పోయింతరువాత వెతుక్కోవచ్చులే.

భార్య:—ఇంతదూరంచచ్చామే అని విచారిస్తున్నాను.

భర్త:—నీకే ఆచింతపోదు, ఇంతకూ ఏమి మరచి పోయినావు?

భార్య:—ఆడుకునే బంతులు!

మందు

మందు లేనదానికి కమిష్టఅంగడికి రామయ్య వచ్చెను. అంగడివాడు చిన్నవాడుగా ఉండెను.

రామయ్య (అనుమానంతో):—మీకు వందులు కలవడం చేతవునా? సర్దిఫీకెట్టు వున్నదా?

అంగడివాడు:—అది మాదగ్గర దొరకడండి. కావనిస్తే మీకు వైనుంచి తెప్పించిపెట్టుతాము.

గర్వం

ఎల్లయ్య:—నామోక్షముగా ఫీడేలు వాయించగలిగితే, నీవు ఏం చేస్తావు?

పుల్లయ్య:—నుంచినరువువగ్గరకు పోయి, మట్టి నేర్చుకోంటాను.

తుపాను

గ్రామస్థుడు:—రాత్రి గొప్ప తుపాను కొట్టిందండి. బాటసారి:—దీనినే మీరు తుపానంటారా?

గ్రామస్థుడు:—ఇంత చిన్న గ్రామానికి, అది గొప్ప నండి.

వరలక్ష్మీవ్రతోత్సవాహ్వానపత్రిక

అమృతం 1925 సెలెరం జూలై 28 81 తేదీ శుక్ర వారం చిత్తూరు జిల్లా నారాయణ వన మందు వేం చేసియుండు శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వర స్వామివారికిని శ్రీపద్మ వ్లితాయార్లకును ఉదయము 7-ఘంటలు మొదలు 12-ఘంటలవరకు సుగంధాధి ప్రవృత్తులతో దివ్యాభిషేకమును రాత్రి 7-ఘంటలు మొదలు దివ్యరత్నాభరణాలంకారములతో సభి క్రద్ధాభిషేకమును శ్రీ లక్ష్మీసూరనామార్చనలతో జరిగెను ఈయంత్సవమునకు తాము ఇబ్బజనులతో విజయముకేసి ఆనందింతురని కోరుచున్నాము.

నారాయణవనం) చిత్తుకుల- సుబ్బయ్యశాస్త్రిలు,
24-7-25) పూటూరు వెంకటరాఘవశెట్టి,

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు (స్వీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

కాకినాడ, జూలై 27:—కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ 1వ వార్డునకు పురం చినచెంటు వారాయణగారిని, 2వ వార్డునకు లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారిని, 4వ వార్డునకు వేదాంతం వెంటు కృష్ణయ్యగారిని, 12వ వార్డునకు పిల్లారిశెట్టి లక్ష్మీపతి రావుగారిని, 14వ వార్డునకు మంజుపాక రంగయ్యగారిని, 17వ వార్డునకు పైదా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారిని, 28వ వార్డునకు వాడేపు రామమూర్తిగారిని, 24వ వార్డునకు చొక్కాచిన్నయ్యగారిని రాబోవు మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు పక్షమున అభ్యర్థులగు నిలువబడుటకు శ్రీయంత బులుసు సాంబ మూర్తిగారు తమకు కాకినాడ పట్టణ కాంగ్రెసు యిచ్చిన సర్వాధికారప్రకారము వచ్చిన దరఖాస్తులలో నెంచి వైచారిని నిర్ణయించిరి.

ఒక కాంగ్రెసుకార్యదర్శి రాజీనామా

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శియు, మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలకు కాంగ్రెసునకు దరఖాస్తు పెట్టినవారయిన ఆరు శ్రీయంత కోటమర్రి చినరఘుపతిరావుగారు యాక్రింది ప్రచురణార్థమై నాకు పంపిరి:—

“కాంగ్రెసులో మొదటినుండియు పనిచేయుచు రోజు నక్షత్ర కష్టపడినట్టి ఒక నాకో ఆపరేటరును నవలిచేయుచు కాంగ్రెసులో పనిచేయుచు ఒకరిని రాబోవు మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలకు నిలబెట్టుటకు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడైన డి. సాంబమూర్తిగారు ఎన్నుకొనినందున, కాంగ్రెసులో ఇంకను నుండు ఆత్మగౌరవము కాదని తెలిచినాను గావున జిల్లా తాలూకా, పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘములలో నాసభ్యత్వమునకును తాలూకా కాంగ్రెసుపంపు కార్యదర్శి పదవికిని నేను రాజీనామా యిచ్చితిని.”

ఓలేరు జాతీయపాఠశాల దుస్థితి

ఈ పాఠశాల స్థితి రాసురాను క్లిష్టతరమగుచున్నది. కోశాధి పతిగానుండిన మ-రా-రా దేవిదేవి బసవయ్య చాచరిగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. వీరు పాఠశాలనిధికి భూరివిరాళము నిచ్చుటగాక భూదానముగూడ నొసగినవారు, చాలసభిము కిరురు. హెచ్చుగా విద్యార్థులు రాగల యేర్పాటులు చేసినయెడల కొంతకాలమువఱకు వార్షికముగా నాలుగైదు వందల రూపాయల విరాళముగూడ నిచ్చెదమని తెలిపిరి. వీరి సూచనలు ఆ చరణలోనికి దెచ్చువారు కానినందులచేదు. ఫీలేవరి నెలలో నిర్ణయముకావలసిన బడ్జెటు ఇంతవఱకును లేక పోవుటచేత ఉపాధ్యాయులకు సరిగా జీతము లిచ్చుటలేదు. అధ్యాపకులు మాత్ర మిచ్చుచున్నారు. ఈ స్థితి చక్కబడనిచో తాము ఆగస్టు నుండి పనిచేయుటకుని యుపాధ్యాయులు తెలియ వ్రాసిరట. అసహనాన్ని గల ఘటముగా సర్వాంగసౌష్ఠవమై పనికిర ఈ పాఠశాల భావిగతియేమనోయని సందబును నాతురముతో చూచుచున్నాను. కోసరాజు రామయ్య చాచరిగారును, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారును నింకనునీ దుస్థితిని సాగనిచ్చి రా మంగుసంగతినిగూర్చి తెలుపనక్కరలేకయే ఈ పిం ప నమృదు.

(పురవాసి.)

కర్నాటికుళి వేపరుమిల్లు లిమిటెడ్

అసాధారణ సభనుజరుప నిరాకరించుట

డి. వి. శివరామరాను డి. ఏ. వి. యల్. గారు కాకినాడనుండి యిటుల వ్రాయుచున్నారు:

ఈపుత్తరముతో గూడా తమ ఆంధ్రపత్రికలో కర్నాటికుళిమిల్లు బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్ల తీర్మానములు జత పరచుచు పంపిన శ్రీ ఆళ్వారు చెట్టిగారి పుత్తరమును దానికి నేను యిచ్చిన జవాబును వాటాదార్ల విభిదము నిమిత్తము ప్రచురింపించగలందులకు కోరుచున్నాను.

ప్రస్తుతస్థితి ఏమనగా (1) రెండులక్షల 77 వేల రూపాయలు విలువగల షేర్లుపొందిన, షేర్లు తీసికొన్న మూలధనములో (Subscribed Capital) 6 వ వంతుకు కొంచెము తక్కువ వాటాలగల వాటాదార్లు అసాధారణసభ్యసమావేశము మిల్లు ఆవరణములో జరుపుటకు ఎన్నిరఫాలను కోరినను తెలియవరచని ఆల్ బిట్రీ గ్రౌండ్సు (Arbitrary grounds) పైని అభ్యంతర పెట్టబడిరి. (2) విమర్శనముకు అడ్డులేని టెక్నికల్ గ్రౌండ్సు (Technical grounds) పైని మిల్లు ఆఫీసులోనుంచి కావలసి కోరిన సంచాయిషీ (Information) అడ్డుపెట్టబడినది. (3) వాటాదార్లు కోరిన సంచాయిషీయవ్వక, మిల్లు అభివృద్ధికి వ్యతిరేకముగా బోర్డు యిష్టానుసారముగా విజృంభించుచున్నార. దీని పర్యవసానము యేమన వాటాదార్లకు అన్ని విషయములలోను తమ సదుపాయములు చేయుటకును, యింకను మిల్లు అభివృద్ధికి తెచ్చుటకును, తామపుడు యిష్టపడియున్నట్లు తెలియజేయుచు 1-5-25 తేదీగల “హిందూపత్రిక”లో శ్రీ ఆళ్వారుచెట్టిగారు ప్రచురించిన ప్రచురణను, అనేకసార్లు వారు తిరుగుబాటు చేసినప్పటికిన్ని, మిల్లు అభివృద్ధికి తేమముగానుండునట్లు చాలాకాలమునుంచి కాలయాపనచేయుచున్న మార్గమునకు, (అనగా కోర్టుకు వాటాదార్లను ప్రోయుటయే,) ఆయనయున్న, ఆయన యిచ్చు హాంతులపైని సంచరించు బోర్డుయొక్క నిశ్చయించుకొన్నట్లుగా భావింపజేయుచున్నవి. డైరెక్టర్లు ఏవిధమైన సదుపాయముచేయని సందర్భమున వాటాదార్లు క్రమరీతిని “లా” ననుసరించి వారికియుండునున్న నిర్బంధములను తొలగించుకొనుటకు పూనిక గై కొనవైయున్నారని యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను.

డి. వి. శివరామరాన్, వకీలు.

* * * కర్నాటిక్ వేపరుమిల్లు లిమిటెడ్ మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగారికి, మదరాసు.

ప్రియమైన అయ్యా: డైరెక్టర్ల ప్రాసీడింగునుంచి యెత్తివ్రాసిన హాంతులను జతపరచుచు 28-7-25 వ తేదీని నెం 186/సి రుస పంపిన యుత్తరమునకు, యాక్రింది సమాధానమును గౌరవపూర్వకముగా తెలియజేయుచున్నాను.

1. జనరల్ మిటింగు కోరుచు పంపిన పుత్తరము ఎట్లు సరియైనదికాదో తెలియజేయుచుని అడిగిన నాపుత్తరమునకు జవాబుకాదు. బోర్డువారిచే ఆమోదింపబడిన, 28-6-25 వ తేదీని నెం 2002 రు గల తమ జవాబు వాటాదార్ల కోరిక పుత్తరం 74 వ ఆర్టికల్ కు భిన్నముగా నున్నట్లు మాత్రమే తెలియజేయుచున్నది. ఏయే విషయములలో కోరిక పుత్తరం సరియైనదికాదని భావించబడినదో ఆవిషయములను తెలియజేయగలందులకు 9-6-1925 వ తేదీని నేను కోరినాను. కాల్యుగాని, లేక యివ్వవలసిన సామ్యులు యిచ్చియుండకగాని పున్న మూలధనము అనగా తీసుకొన్న మూలధనము (Subscribed Capital) లో పదియవవంతు కిమ్మకుకు వాటాదార్లు షేర్లుకు మిటింగు పుటననుని కోరినవారి నెంబరు తక్కినో అను సంగతి నేను తెలుసుకొనవచ్చునా? అట్లు కోరినవారు యేమైన బాకీవుండిరా? ఉన్నయెడల యెవరు ఎంతెంత సామ్యులు బాకీవుండిరో దయచేసి తెలియజేయకోరుతాను.

(2) కొన్ని కాపీలను కోరుచు 25-5-25 వ తేదీని పంపిన నాపుత్తరమునకు, పంపిన తీర్మానము గూఢముగా (Unintelligible) పున్నదని చెప్పుచున్నాను. 157 వ ఆర్టికల్ జనరల్ మిటింగు అయివున్నది. అది కాపీలకు చెందదు. కాని పరీ

క్షుకు వర్తిండును. మరియు నాపుత్తరము లాప్రకారము వర్తిండును. వాటిని పరీక్షించుటకు నాకు హక్కును యిచ్చుచున్నది. కొన్ని విషయములలో నాపుత్తరము సంచాయిషీని కోరుచున్నవి. కోరిన విషయములను తిరస్కరించుచు వాటాదార్లకు వ్యతిరేకసంచలనమును బోర్డువారు కోరుట మిగుల విచారణీయాంశము.

ఇంత జరిగినప్పటికీ, ఇంకను జరుగుచున్న సందర్భములో కాలానుక్రమణమున మిసంచాయిషీపైన చేయబడిన 6 (బి) తీర్మానము నాకు హాశ్చర్యమును కలిగించలేదు.

* * * * *
డి. వి. శివరామరాన్ గారు, అండ్ ఇతర సంతకదార్లకు, రిఫర్ లపైడు, కాకినాడ గౌరవనీయులారా,

అసాధారణ సభ్యసమావేశమునుగూర్చి పంపిన మీ యుత్తరమును 20-5-25, 20-6-25 వ తేదీలుగల పుత్తరములు న్ను, నిన్న జరిగినబోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్ల సమావేశమున పునఃపైసినది. మరియు వారి ప్రాసీడింగునుంచి ఎత్తి యివ్వబడిన హాంతులు (Extracts) తమ విభిదము నిమిత్తము యిందుతో జత పరచడమైనది.

వి. ఆళ్వారుచెట్టి, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

(అసలుకాపీ)

1925 వ జూలై 22 వ తేదీని జరిగిన కర్నాటికు వేపరుమిల్లు లిమిటెడ్ వారి డైరెక్టర్ల మిటింగు ప్రాసీడింగునుంచి ఎత్తివ్రాయబడిన హాంతులు.

విషయములు

6. అసాధారణ సభ్యసమావేశమును గురించి పంపినకోరిక యెట్లు సరియైనది కాదో తెలియపరచవలసినదిగా కోరిన డి. వి. శివరామరానుగారి యుత్తరము.

6 (ఎ) కొన్ని కాపీలను కోరుచు 25-5-25 వ తేదీని పంపిన డి. వి. శివరామరానుగారి పుత్తరము.

6 (బి) వాటాదార్లు పిలువబోవు సమావేశమునకు మిల్లు ఆవరణ పునర్వాయింపుకొనుటకు కోరుచు 20-6-25 వ తేదీని వ్రాసిన డి. వి. శివరామరానుగారి యుత్తరము.

తీర్మానములు

1925 వ జూన్ 8 వ తేదీని నెం 2002 రున యిచ్చిన మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగారి జవాబు ఆమోదింపబడమైనది.

ఆర్టికల్సు ఆఫ్ యస్సాసీమేషన్ లో 157 వ ఆర్టికల్ కు రాసుగారి అప్రెంషన్ వ్రాచేయబడమైనది.

కోరిక (Requisition) ఆర్టికల్సు ఆఫ్ అసోసియేషన్ 74 వ ఆర్టికల్ కును, మరియు కంపెని ఆక్టు 78 వ సెక్షనుకు వ్యతిరేకము గానున్నట్లు డైరెక్టర్లు భావించుటచే కోరిక తీర్చలేనందుకు వారి అసమర్థతకు విచారించుచున్నారు.

హెచ్, యస్. పీల్లు, చైర్మన్, డి కర్నాటిక్ వేపరుమిల్లు లిమిటెడ్.

వర్షపాతము

సిమ్లా, జూలై 27:—బంగాళా డెల్టామీదనున్న డిప్రెషను యిప్పుడు ఉత్తేశముపై నున్నది. అచటను, డక్కను, మధ్యరాష్ట్రము లందును విస్తారమువర్షము నురియుచున్నది. బర్మా, అస్సాము, ఉత్తేశము, ఛోటానాగపురం, పశ్చిమసంయుక్త పరగణాలు, మధ్యపరగణాలు, మళియాళము, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు సర్వత్రసామాన్యముగ వర్షముగురి నెను. బెంగాలు, బీహారు, తూర్పుసంయుక్త పరగణాలు, తూర్పు పంజాబు, తూర్పురాజ ప్రతీష్ఠానము, మధ్యయిండియా, కొంకణము, హైదరాబాదు, కూర్గ, మదరాసు డక్కనులందచుట్టుచుట్టు వర్షముగురి నెను. కాశ్మీరము, సరిహద్దురాష్ట్రము, ఘూర్జరము, బొంబాయి డక్కనులందు స్వల్పముగ వర్షించెను.

టావి, బెన్సిను, ఆక్రాబ్ 1½, రంగూను 1, బామె2, డిబ్రూగురు 3, సిలిసాగురు 1, సిల్ ఛారు, ధిరపంజి 3, మిష్మ పురం; కటక్, అంగుల్ 1½, సంఖాలపురం, భైచాసా 2, రాంచీ, డాల్హనుగంజి 1, అలహాబాదు 1½, ఛక్రాబా, అశ్వీరు 1, కోలా 3, జబల్ పురం, పాచిమారీ 1, రైపురం, మంగు ఘూరు 1½, హసముకొండ 4, కాకినాడ 3, బండరులందు 1 అంగుళము వానగురి నెను.

నూచన:— మధ్యరాష్ట్రములందును హైదరాబాదు నందును వర్ష మధికముగ నురియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

ఒక మతాధిపతిని హత్యజేయుట

ముద్దాయిలుని దోషములగు వదలివేయబడుట

(ప్రాకోట)

శోగము తృప్తయ్యచి, వీరము తృప్తయ్యచి అను వారలు, ధర్మపురము మతాధిపతులను జ్ఞానసంబంధ పంచారసన్నిధి స్వామివారిని హత్యచేసిరి అఘోషించబడిన కేసునందు, ఈదినమున ఆక్టింగ్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి స్పెన్సరుగారు తీర్పుచెప్పిరి.

ఈ కేసునందు, ధర్మపురము మతస్థామల వారుకొంత కాలముక్రింద ఎవరిచేతనో హత్యచేయబడిరి. మతమునకు కేంద్రము కొన్ని నగలను వస్తువులను ముద్దాయిలవద్ద మాయవరము సర్దులు ఇకొప్పెత్తుటకు దొరకెను. అందుచే హత్యనుగూడ ముద్దాయిలే యొనర్చియొందురని తూర్పు తంజావూరు సెషన్సు జడ్జిగారు చెంచి, ప్రాకోటవారు ఖాయపరుపవలెనను మరతుమీద ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్ష విధించెను.

ముద్దాయిలు, సెషన్సు జడ్జి తీర్పుమీద ప్రాకోటనకు అప్పీలుజేసిరి. ఆ అప్పీలును, న్యాయమూర్తి దేవదాసు, న్యాయమూర్తి వాలరుగార్లు విచారించి ముద్దాయిల శిక్షల ఖాయ పరుచుటనుగించి భేదాభిప్రాయములు చెబుచు వేర్వేరు తీర్పు నొసంగిరి. హత్యయు, మతము వస్తువులకొనించుటయు నొకే నేరమునందలి వేర్వేరుభాగము లనియు, ముద్దాయిలు హత్యనేరమునుగూడ నొనర్చిరనియు న్యాయమూర్తి దేవదాసు గారు చెంచిరి. హత్యయు, దొంగతనము నేరమును ఒకదానితో నొకటి సంబంధము లేకుండగనే జరిగియుండవచ్చుననియు, తమ కావస్తువు లెటులవచ్చెనో ముద్దాయి లంగీకరింపవలెనను ప్రముఖ వారు హత్యయొనర్చిరని యెంచి ఉరిశిక్షయుటను న్యాయశాస్త్రముగాని, సామాన్యన్యాయముగాని అంగీకరింపదనియు న్యాయమూర్తి వాలరుగారు చెంచిరి. అందుచే నీఅప్పీలు మూడవజడ్జి తీర్పునకు న్యాయమూర్తి స్పెన్సరుగారియెదుట సుంచబడెను. మతము ఆస్తి ముద్దాయిలవద్ద లభించుటతప్ప ముద్దాయిలకును హత్యనేరమునకును సంబంధము గలదని యెంచుటకు వేరుగా నెట్టిసాక్ష్యమును లేదనియు, దొంగతనమును, హత్యయు ఒకే నేరము జేయుటలో జరిగెనని యెంచుటకు పీలులేదనియు, ఆ ఆస్తి మతమునకు సంబంధించినదని గుర్తింపబడలేదనియు, ప్రాసీక్యూషను సాక్ష్యమునందు పరస్పరవిరుద్ధములు గలవనియు ముద్దాయిలతరపున వాదించబడెను.

పల్లెకు ప్రాసీక్యూటరు ప్రతిపాదముగ వాదించుచు ముద్దాయిలు, మతము వస్తువులను దెచ్చి చూపినపుడు సెషన్సు జడ్జి వారిట్టిటమెంటులను, ముద్దాయిలు చెప్పినట్లుగా ప్రాసీక్యూషక పోవుట తప్ప గానవచ్చుననియు అందువలన కేసువిచారణకు భంగము కలిగెనని యెంచుచో పునర్విచారణకు తీరువోగవచ్చుననియు నుడివెను.

ప్రధానన్యాయమూర్తి స్పెన్సరుగారు, వాలరుగారి తీర్పుతో నేకీభవించి ముద్దాయిలను నిర్దోషులుగా ప్రకటించుచు తీర్పుచెప్పెను. ముద్దాయిలు హత్యగాని దొంగతనముగాని జేసిరిని చెప్పటకు సాక్ష్యము లేదనియు ప్రధానన్యాయమూర్తి యెంచెను. ప్రాసీక్యూషనువారు, హత్యను ప్రేరేపించినవారిపై నను హత్య యొనర్చినవారిపైననుగూడ కలసి నేరారోపణ మొనర్పవలెననియు, ఈ కేసు సంబంధము చేయక సెషన్సుకోర్టునందు, నేరమునొనర్చినవారిపైన నేరమారోపించి నేరమును ప్రాప్తహించినవారిని వదలివేయించుట చాల అశాస్త్రీయమని న్యాయమూర్తినుడివెను. ముద్దాయిలు హత్యచేసినవపు మరీ యొకవిధముగా ఆవస్తువులను సంపాదించియుండ జాలరని సాక్ష్యమువలన ఫిరవదలేదని న్యాయమూర్తియెంచెను. పునర్విచారణ కు తీరువుజేయుటనుగించి న్యాయమూర్తి తీర్పునందు సర్పించుచు ముద్దాయిలు నేరమొనర్చిరని ఎంచుటకు తగినంత సాక్ష్యమున్నయెడల అట్లుతీరువుజేయుటకు పీలునని నుడివి ముద్దాయిలు నిర్దోషులుగా ప్రకటించి శిక్షను రద్దుజేసెను.

కె. ఎస్. జయరామఅయ్యరు. ఎస్. నాగరాజఅయ్యరుగార్లు ముద్దాయిలతరపున వాదించిరి.

దాయవిభాగమునుగురించి కేసు

ప్రధానన్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి సి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారి దినమున, దాయవిభాగమునుగురించి, దక్షిణకనరా జిల్లాకోర్టు తీర్పుపై గావించబడిన అప్పీలునందు తీర్పుచెప్పిరి.

సాంబూడు అను గ్రామములో కందుసామినయనారు అనునతడును, అతనితల్లిదండ్రులు న్యాయనయనారును తమవేలవి డచిన సోదరులపెరియసామి అను వారికుటుంబమును గలసి జీవించుచుండిరి. ఇట్లుండగా కొంతకాలమునకు పూర్వము కంద సామినయనారు వివాదముపెట్టగా న్యాయనయనారునకును అతని కొడుకునకును సగభాగము పంచిపెట్టి వేరుపడుటకును న్యాయనయనారు తన భాగము లో సగము కంద సామినయనారున కొసగుటకును ఏర్పరచుకొని ఒక పంచాయతీ నేర్పరచిరి. వీరు చరాస్తిని విభజించిరిగాని, సకలయునకుసర్వ్వవెంబగుదెలియకసిరా సినొకను విభజింపలేదు. ఇంతలో న్యాయనయనారు మరణించెను. అందుమీద కందసామినయనారు తనతల్లిడి పాలుగూడ తనకు రావలెనని దావాదెచ్చెను. ప్రతివాదులందరూ యాదులు వాదికెట్టి ఆస్తియు లేదనియు, అతనితల్లిడి వీడవాడగుటచే దయచలచి ఆశ్రయ మిచ్చితిమనియు ప్రతివాదమొనర్చిరి. జిల్లాజడ్జి జరిగిన విభజనము సరియైనదేనని యెంచి వాదిపక్షమున తీర్పుచెప్పెను. ప్రతివాదులు ప్రాకోటనకు గావించిన అప్పీలు న్యాయమూర్తి లయెదుట నీ దినమున విచారణకు వచ్చినపుడు క్రింది కోర్టు తీర్పును ఖాయపరచిరి. కె. భావ్యంఅయ్యంగారు వి. కె. శ్రీనివాసను, కె. నరసింహము గార్లు అప్పీలుదారుపక్షము నను ఎస్. వరదాచారిగారు వాదులపక్షమునను వాదించిరి.

జూరిట్రానులో దొంగతనములు

ఇల్లు బ్రహ్మకొట్టి, ఇంటిలో ప్రవేశించి దొంగతనము నొనర్చినను నేరము క్రింద నిబివల సి. డివిజను పోలీసువారిచే నరెట్టుజేయబడిన దొరసామినయనారును గురించి, బి. డివిజను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు జి. ఎం. సీడుగారు పరిశోధననొనర్చి చాల దొంగసాక్షుల గమనింపని దెలియుచున్నది. గత ఆరు నెలల నుండి యు జూర్టిట వు ను నందు జరిగిల చాలకన్నపు దొంగతనములలో పోయిన వస్తువులు చాలవరకం దు గనిపించెననియు చాల గోడ గడిమూరములు, జేబు గడియారములు, గ్రామెఫోనులు, కైకెళ్లు బట్టలు వైపురైలు మొదలగు వస్తువులు దొరకెను. ముద్దాయి వీరిని ఉర్లు మొదలగు ప్రదేశములందు విక్రయించెనని దెలియుచున్నది.

ఈవస్తువు లిప్పుడు బి. (2) పోలీసు స్టేషనులందు గలవు. ఫిర్యాదీలు చెల్లి తమతమ వస్తువుల గుర్తించిన, పోలీసువారు సంతోషముతో సంగీకరింతురు.

రైల్వే డీకొనుట

గత రౌర్రీ ఎగ్జ్యూరు స్టేషనునందు ఒకప్రమాదముత టగించెను. అందొక ఫైరుమనుకు గాయములు తగిలెను. కాని అ ఎక్కువ అపాయకరమైనవిగావు. అంతియగాక చూడు రైల్వే వాగనులుగూడ పట్టాలనుండి తిరుగబడెను.

నిన్నటిదినమున, రైల్వే వొడ్డియందు రైలుబండ్లు మంటు జేయుచుండగా, బీచిస్టేషనునుండి అప్పడే వెచ్చిన ఒకరైలు ఇంజను, బండ్లను వదలి ఇంజనులపాలోనికి నెట్లను మెయిను లైనులోనికి గొనిపోవడుచున్న కొన్ని గూడ్సు వాగనులతో డీకొనెను. చాలబలముగ డీకొనుటచే మాడుబండ్లు పట్టాలనుండి ఎగిరి ఆవలెబడెను. ఇంజనుయొక్క బప్పురు స్ప్రింగులు మొనలైనవి చాల చెడిపోయెను.

అందుచే ఈ యువయును స్టేషనులోనికి వచ్చు రైల్వను నెట్ల రైల్వను ఒక దారి మనిషి ప్రత్యేకముగా వెంటనుండి నడుపవలెనవును.

కర్ణశూల హరి

వెల సీసా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ ద్రావకమునలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీను కాలుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమును. 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన, బాధ వెంటనే తగ్గును.

అన్యతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

లయెలా కలాశాలయందు ఒక ఆంధ్రవిద్యార్థి బలవనరణము

శ్రీ శే. పెద్దాడ వెంకటరావుగారి

చెట్ పట్టు లయెలాకలాశాలయందు, దక్షిణ ఇండియా రైలుమార్గమున కూనము నది నంతెన మీద, శ్రీరాత్రి ఒక యువకుడు రైలుక్రిందపడిమరణించెను. అత డెస్వరై నదియు ఇంకను స్పష్టముగ దోయలేదు.

మరణించిన యువకుడు లయెలా కలాశాలా విద్యార్థి యనుకొనుచున్నారు. ఆతని మొగముమీదుగా రైలుపోవుటచే గుర్తించుట కేమాత్రమును పీలుగాకున్నది. అయినను కళ్లకు దిగునభాగమును బట్టి కొందరతడు లయెలా కలాశాల విద్యార్థియని గుర్తింపగలిగిరి. ఆతడు పూర్తిగా ఖర్చుబట్టల ధరించి యుండెను. దేహచ్ఛాయ ఒకమాదిరి నలుపు. మంచి బలముగ కాయము. వంతెనమీద ఆతడు పడి ప్రేమాడుచున్న ప్రదేశము నకు 15 గజముల దూరముననే, వంతెన స్తంభములమీద ఒక లాంతరు వెలుగుచుండెను. ఆ లాంతరు, మరణించిన యతినిదే నని యనుకొనుచున్నారు.

లయెలా కలాశాల హాస్టలునందు ఒక గది తలుపుమాత్రము తాళమువేసియుండెను. అందు పెద్దాడ వెంకటరావు అను యువకుడు నివసించుచుండెను.

ఆతనిగది తాళమువేసి యుండుటయు, నృత్య కేళిభరమునందలి కొన్ని చిహ్నములును జూడగా మరణించిన యతడు పెద్దాడ వెంకటరావు అని కొందరు అనుమానించుచున్నారు.

*** **

మరియొక విద్యార్థి రైలుప్రమాదము

నిన్నటి దినమున పెరంబూరు రైల్వే స్టేషనునందొక విద్యార్థికి రైల్వేప్రమాదము తలఫించెను. అతనికి 18 వత్సరముల వయస్సుండును. ఆతడు బండి పుటుబోడుమీద నిలిచి యుండెను. రైలుస్టేషనులోనికి వచ్చినపుడు పుటుబోడు ప్లాటు ఖారమునకు తగిలినపుడు ఆతని మోకాలునకు బలముగ చెప్పులు తగిలెను. రైల్వేపోలీసువారి తనివెంటనే వైద్యకాలకు గొని పోయిరి.

‘అభినవద్రోణ’ ‘కలియుగార్జున’ విరుదాంకితు లగు

జి. వి. అప్పారావుగారి ధనుర్విద్యాప్రదర్శనము

నెల్లూరు

శ్రీఅప్పారావుగారు మాగ్రామమున ప్రచురింపబడు “అభయభారతి” పత్రికవారి ప్రార్థనపై యీమధ్య మాగ్రామ మురుదంచి ఏతేత్ పత్రికా సహాయార్థము చూడు ప్రదర్శనముల జరిపిరి. ఆనల గూడూరులో వకప్రదర్శనము జరిపి, యిప్పుడు వెంటగిరికి నెర్చియున్నారు. అచ్చట ప్రదర్శనమైన వెనుక ఆగస్టు నెల 2 దిన తిరుగా మానెల్లూరు పురమునను, ఆనల అల్లూరు పురమునను ప్రదర్శనముల జరిపి దానినెల్ల రాబుడు మొత్తములను “శ్రీకస్తూరీదేవి వాణియ చాలికాసాక్షికాల” నిర్వహణమున కిత్తురు. వీరి ప్రదర్శన వాస్తవపుణి చూచియే తీర్పుల యును. (ద్రోణ, అర్జున), రామాములు, ప్రత్యేక, ప్రత్యేకముగా, జూపిన శస్త్రకాళములను, వీరు ఒక్కచే మాపి వారలను మరణింపజూచుట స్థాపనీయును.

ఈమధ్య బర్మాలో జరిగిన ధనుర్విద్యాపోటీలో ప్రపంచ మని కంతటికి ప్రథములుగా వీరే గెలుపొంది బహుమతి వడసిరి.

శ్రీ దేశికెడ్డి శేషుకెడ్డిగారికిని వాటి ప్రదర్శనమున పుర ప్రముఖులు బంగారుపతకము నిచ్చి సత్కరింతురు. వారును నాడు తనభీనుబల ప్రదర్శనము జూపుదురు. వారు మాపు నృత్యములలో వీరెతో నూలుపగ్గముల ద్రెంచుట అత్యంతవర్మ నీయుముగా నుండును. ఇట్టిది యిదివర కెవ్వరును ప్రదర్శించి యుండలేదు.

వీరల కాళియములను హించి వారలను సన్మానించుట కై రావు బహుమార్ అమంబర్ల కృష్ణరావు పంతులు యం. యం. సి. గారి యాధిపత్యమున ఆగస్టునెల 2 ది వాటి ప్రదర్శనను స్వర్ణపతకము లొసగబడును.

(ఒకవిలేఖరి)

ప్రజాసేవయొక్క ముఖ్యత

నాగ్. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసము

ప్రతిష్ఠాపన ఆశాశ్రయముగాదు

నాగ్. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు సేతుపేట్ వైశ్య విద్యార్థిసంఘమునందు, ప్రజాసేవయొక్క ముఖ్యత గూర్చి ఉపన్యసించిరి. సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు అధ్యక్షులు గ నుండిరి.

నాగ్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ముందుగా ప్రజాసేవ యన గానేమో అంచలి ముఖ్యత గుర్తించుచు నాగ్. సేమో తెలిపిరి. ప్రస్తుతమున నుండు యుద్ధ యాలో గొప్పనూర్పు ననుభవించుచున్నాము. పరిస్థితు లతిస్పృహకరము ననుచు నామందుండగనే మారిపోవుచున్నాడు. ప్రతివారు దేశము కొరకు పనిజేయవలసినదిగా కోరుతున్నాడు. ప్రజాసేవయొక్క ప్రతిఫలమును వినియోగింప గోరుచున్నాడు. ఈ ప్రజాసేవ ప్రజాసేవయొక్క సేవ! ప్రజాసేవయనగా, ప్రజల శ్రేయమునే ముఖ్యముగా నుంచుకొని, ఇతర ప్రజాసేవ లో నుంచి వెళ్లి వెంటపెట్టుకొని ప్రతి మనిషియు ఒక ప్రజా సంఘమునకు చెందియున్నవానిగా భావించుకొనవలెను. తన సేవలే సంఘమునకు లభించు సంఘముయొక్క మేలే తన మేలు గా భావించునాచే నిజమున ప్రజాసేవలు వారే ప్రజాసేవ కు లభించునట్లు చేయుచు నుండురు. సంఘమున కైతర ప్రత్యేకతను వదులుకొనవలెను.

ప్రజాసేవయొక్క ప్రభావాంతరమున సంఘమునందు భక్తిగలలు ప్రసాదముజేయుట. ఏదోయొక రూపమున దీనిని ప్రతి సభ్యుడు తన విద్యుత్ ధర్మముగ నెంచవలెను. ప్రజాసేవ యొక్క ప్రతిఫలము మనయే.

సహాయనిరాకరణము

యధ్యయ రాజభక్తి కెందన ముఖ్యంశము. ఇవిగాక యింక కొన్ని ముఖ్యవిషయములను గూడ సేతు అత్యధికము చున్నారు. ప్రతి మనుజుడును తన ధర్మమును సాధ్యమైనంత దుక్కుగ నిర్వహించవలెను. తన ప్రజాసంఘమునందలి నిబంధన నొక్కటయు అతిక్రమించరాదు. ఈ విద్యుత్ ధర్మములెవ్వి. ప్రతివాడు తన్ను పాపించి సంస్థయందలి భక్తికలిగియున్నా నా లేదామని విచారించుకొనవలసిన అవసరము అనేకసార్లు వచ్చుచుండును. ఉదాహరణగా దీసికొనిన, ప్రస్తుతము అసహాయోద్యమము ప్రస్తుత రాజకీయస్థితియందు అసంపూర్ణిని చెల్లు పుచున్నది. సహాయనిరాకరణము కెందనవిధములుగ నున్నది. పాలకసంస్థయందలి పనులలో పాల్గొనక సహాయము జేయకుండుట, కెందనది. యాసంస్థ విచ్ఛిన్నమగునట్లు ప్రయత్నించుట, కెందనది. సహాయనిరాకరణము యధ్యయ ప్రకటించుట యనవలెను. వైద్యము ఆయుధములుగలవారు జేయు నట్లుగా కాపున్నను, పిరికివారి పద్ధతి ననుసరించిన యధ్యయ గును. ఇట్లు యధ్యయ ప్రకటించిన పిదప, సహాయ నిరాకరణ వారులేవారును, సమరసంస్థలో సభ్యులుగ నుండజాలరు.

ప్రతిష్ఠాపన - శాశ్రయము

ప్రతిష్ఠాపన విధానముగలదు. ఇదిగూడ అసంపూర్ణిని వెల్లడించుచున్నామే. ఈపద్ధతిననుసరించి పరిపాలనా విధానమును సంస్థాపనముజేయ కెందరి. ఆశాశ్రయపద్ధతులనేగాక ఆశాశ్రయమగుపద్ధతులనే ఆనుసరింపవలెను. అసంపూర్ణిని వచ్చిన పును ప్రతిదేశములో విట్టి పద్ధతు లాచరణకువచ్చినవి. ఇవిగాక యింక ననేకవిధములగు సహాయనిరాకరణము గలను.

ఓటు - పవిత్రత

ప్రజాసేవయందు పాఠకాంక్షలుగలవు. ఓటిచ్చుట ప్రజల కొక హక్కుగ గలదు. అందు నిర్వహించవలసిన కొంత బాధ్యత గూడగలదు. ప్రతికోటరు యాబాధ్యత నిర్వహించవలసిన ఉద్యోగిగ నెంచవలెను. ఇట్టి బాధ్యతను గుర్తించకుండుచేతనే ప్రజాసేవయందు దిన్ని చిక్కులు వచ్చుచున్నవి. ఉద్యోగులకుగూడ యిట్టి పవిత్రబాధ్యతలు కొన్నిగలవు. ఓటిచ్చుకొన్నప్పుడు ప్రతి వారు బాధ్యత గ నిర్వహించవలెను. ఓటిచ్చు అధికారులకుండియు ఓటియక విరమించినచో, నమ్మకసామిద్రోహముచేసినంత తప్పిదముగను.

నీచపద్ధతులు

మెజారిటీ పద్ధతిగూర్చి చెబుచును, ఈపద్ధతి పాలకా లనుక్రిందట ప్రవేశపెట్టబడినవియు, ఇందు కొన్నిలోపము లున్నను, ఇంకకొంతకాలమునుననియు బోధించిరి. ఈపద్ధతి ప్రస్తుతము చర్చించువిషయముల నిమిత్తము ద్వేషపవనలేదు. దేశ మయొక్కభావి బోన్మత్తయగుచు యుద్ధేకంపబడినది. ప్రతి మానవుడు యావిషయమును జేసికొనవలెను. ఇతరులను తమ పక్షము త్రిప్పుకొనయత్నించుచును గౌరవముగ న్యాయము గ ప్రవర్తించవలెను. లంచములనీయరాదు. వెంటనే వచ్చుజయ ముకొరకయి తమసంస్థలో నీచపద్ధతుల ప్రవేశపెట్టుకొనరాదు. మెజారిటీ పద్ధతిప్రకారము ఒకసారి ఓటుజేసిన అధియే డ్దేశము గ నెంచబడును. ఒకసారి నిశ్చితాభిప్రాయములు తెలిపిన పిదప, ప్రతివారు సభ్యులగ నుండి మనస్ఫూర్తివివక్షవలెను. రాజకీయములందు ఉదారస్వభావము కలిగియుండవలెను. ఇచ్చిపుచ్చుకొను న్యవహారముండవలెను. లేకున్నచో చాల ముష్కరాటిల్లును. ఎన్నికల విధానము గూడ సరిగలేదు. ప్రాతినిధ్యములు సరిగలేవు. అభ్యర్థిగిలించు వారు ముందుగా తమ సమస్థాపన కానాయని విచారించుకొనవలెను. అంతేకాని యేదోవిధముగ ఓట్లుసంపాదించజాలనా యని తలంపరాదు.

ఇప్పటికాలములో ప్రజాసేవనీచపద్ధతులను వైతిక ధర్మములను పాటించు పద్ధతులు. ఎన్నిక పద్ధతులు నీతిబాహ్యములగుటచే చాలమందికి ప్రజాపాలన సంస్థ యందు నమ్మకముచేడినది. ఎన్నికలన్నియు గౌరవముగ, పవిత్రముగ నుండవలెను. నియోజకవర్గమువారి అభిప్రాయములను ప్రతినిధి అభిప్రాయములను భేదించునట్లు ప్రతినిధి తన్ను నియమించినవారి అభిప్రాయముల ప్రకారమే ప్రవర్తించవలెను. ముఖ్యంశములందే తాను వారితో నేటిభవిష్యత్తులను జాలకుండినచో, తన ప్రతినిధిపదవికి రాజీనామిచ్చి తిరిగి ఎన్నికొనవలెను.

పార్టీ పద్ధతులు

రాజకీయములలో పార్టీల విధానముగూర్చి జెప్పుచు, అన్ని పక్షములు ఒకే ఆదర్శముగూర్చి పాటుబడుచున్న వనుట నిక్కవము. కాని వారందరు వేరువేరు పద్ధతుల ప్రకారము పని జేయుచుండునది ఉపన్యాసకులు చెప్పిరి. ఏపక్షమునకు చెందిన సభ్యుడు రాజకీయములందు దెన్నదగినవాడు గాదు. ఒక పక్షము నకు చెందియున్నపుడు ఆపక్షమువారి రంగంలో గలసి ఓటు చేయవలెను. కాని ఆ పక్షమువారు సరిగ న్యాయముగ ప్రవర్తించు నంతకాలమే అట్టి నిబంధనలలోబడి యుండవలెను.

కావున యిన్ని నిబంధనలు యిన్ని ధర్మములుండుటచే ప్రజాసేవజేయుట ప్రతివారికి సాధ్యముగాదని అయ్యంగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు తమ ఉపన్యాసము నందు, రాజకీయములలో వైతిక కట్టబాటు లంతగా పనిజేయవలె చెప్పిరి. చవత్పార్లమెంటు యెత్తులు వేయువాడే రాజకీయ ములందు విజయము గాంచినట్లు చెప్పిరి. ఈయెత్తులనే, దిద్దిననీ, రాజనీతిజ్ఞత యందురు. ఆదర్శమెట్టిదైనను అనుసరించుపద్ధతులు పవిత్రముగ నుండవలసిన ఉపన్యాసకులు చెప్పిరి. కాని అత్యధికసంఖ్యాకు లగు ప్రజాశ్రేయమునకై రాజకీయ ములలో నొకప్పుడు నీతిమార్గము తప్పి సందరించవలసివచ్చును. కార్యసాధకలగు రాజకీయకేత్ర లట్లు జేయుదురు. సి. ఆర్. దాసుగారు రాజకీయపద్ధతులందు నీతిబాహ్యముగ ప్రవర్తించి రని నిందగలదు. కాని కాలావసర మును బట్టి రాజకీయనీతి మార్పుచుండును.

అధ్యక్షునికి ఉపన్యాసకునికి వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

సిల్వెట్టులో నూతనకళాశాల బెటచుట

సిల్వెట్టు, జూలై 25:-అస్సాము గవర్నరుకు సర్ విలియమ్ రీడుగారు సిల్వెట్టులో నూతనముగ కళాశాల నొకదానిని తెల్పిరి. తత్సమయమున చాలమంది సిల్వెట్టు జిల్లావాసులు తాము సుమారు 50 వత్సరముల క్రింద వచ్చిన వంగరాష్ట్రములో ముల కలియుచునున్న నుడువుచున్నాడు. వారల్లుచేయుచో కళాశాల యభివృద్ధి కింకముందు వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము నాశ్రయింపవలయును. వారు చేయవలయును. కాని మేమేయును జేయును. ఈ రాష్ట్రముండునీచో దీసికొను గావలసిన యభివృద్ధుల సేవ్యులు. సిల్వెట్టువాసులనుండి దేవిషయ మును నిశ్చయముగ తెలిసికొనినచో కళాశాలపై ధనన్యాయము చేయుట స్వామ్యప్రభుత్వ మిచ్చుకొనవలసి నుడిచిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి నేతయంత్రముల యవస్థ

కూలి నూటికి 11 1/2 వంతున దగ్గించుటకు నిశ్చయించిరి

బొంబాయి, జూలై 17:- యంత్రాలయాధికారుల సాంకేతిక సాధారణ సభయందు ప్రస్తుతము నేతయంత్రముల దురస్థానమునరించి మాలివాండుకు భర్తీములు నూటికి 11 1/2 వంతున దగ్గించుటకు నిశ్చయించిరి. అది సెప్టెంబరు 1న తేదీనుండి ప్రారంభమగును. (అ. ప్రె.)

సింధురాష్ట్రజాతీయసభ

కాన్పూరు దేశీయమహాసభాధ్యక్షులకు సూచించినపేర్లు

హైదరాబాదు (సింధు) జూలై 27:-సింధురాష్ట్రజాతీయసభయందు మిక్రిందివారిని కాన్పూరునందు జరుగు 40 వ దేశీయ మహాసభ కధ్యక్షులుగా నుండుటకు సూచించెను. శ్రీఅరవిందభూష, లాలాబజవతిరాయి, సరోజినీదేవి, మహాత్మాగాంధీ, యక. సి. కేల్కార్లుగార్లు. (అ. ప్రె.)

ఓడలు

బొంబాయి, జూలై 27:- 'నార్కుండా' యోడ లండను 23వ తేదీ తపాలుతో మార్చెల్లు చేవునుండి 25 వ తేదీ యుదయము గం. 5 లకు బయలుదేరును.

'మాల్యా'యోడ బొంబాయి 11వ తేదీ తపాలుతో 25వ తేదీ యుదయము గం. 7లకు మార్చెల్లు చేవును. ప్రయాణీకులు లండను ఆదివారము మధ్యాహ్నము చేరుదురు. తపాలు సోమవారము ప్రార్దన బట్టాడాయగును.

'రాజ్యకు'యోడ లండను 16వ తేదీ తపాలుతో 25వ తేదీ సాయంకాల మయిదుగంటలకు యేడెనురేవు నవలెను. మామూలుపద్ధతిని బొంబాయి 31 వ తేదీ శుక్రవారముదయము గం. 5 లకు చేరవచ్చును.

'జెనోవా'యోడ యేడెనురేవు 26 వ తేదీని చేరును. బొంబాయికి ఆగస్టు 1 వ తేదీని చేరును. (అ. ప్రె.)

క్రయవిక్రేతసంఘ భవనము శంఖుస్థాపన

కరాచీ, జూలై 27:-కరాచీ బయర్లు (క్రయదారులు) అండు షిప్పర్లు (ఎగుమతిదారు) సంఘమువారి భవనము నిన్ను పూర్వార్థముందు చాలమంది యాంగ్లేయ, హైందవ సంఘము విక్షించుచుండగా, శంఖుస్థాపన చేయబడెను. తదుత్పన్న మొకప్పుడు కరాచీ పురపాలకాధ్యక్షుడుగా నున్న గులామతీ, జి. చాగ్లాగారిచే జరుపబడెను. సంఘము 1906 లో 60 మంది సభ్యులతో స్థాపింపబడి నేటికి 180 మంది వరక ప్రముఖులు గలిగి పట్టణమందలి సంఘములలో చాల ప్రాముఖ్యము వహించియున్నది. ఈభవన నిర్మాణమునకు చాలధనము సేట్ హరిదాసు లాల్లాగారు భరించిరి. మిగతది సభ్యులందు చందాలవలన పూర్తి కాబడెను. (అ. ప్రె.)

క్రైస్తవమతాచార్యుని గొట్టుట

రంగూను, జూలై 27:-క్రైస్తవ మనిషిపలు బజారు సమీపముననున్న వెంటుగేబియలు క్రైస్తవాలయమందు చిన్న కొట్లాట జరిగెను. మతప్రసక్తలకు శుభ్రు, కెంపుగార్లు మతాలయ సంబంధముగ కొన్ని యాస్తులను పశేపముచుకొనుటకు బోయిరి. వారపాయము వచ్చునని భయపడియే పోలీసువారికి తెలియబడిరి. ఒకసార్వెంటు, 8 రక్తకభటులు వారిహాడ పోయిరి. కొంతమంది కిడినతి కాలయనుండిన చోటునుండి మార్పుట కిష్టములేకపోయినది. అట్టి జట్టు 30 లేక 40 మంది చేరిరి. కావలివానిని తాళము లిమ్మని కెంపుగా రడిగిరి. కాని వాడు తాళము లీయలేదు. అప్పుడు కెంపుగారు బలవంతముగా లోనికిబోయి సామానులు దీయించుచుండిరి. ఆసమయమున జట్టుగాగూడిన విరోధిపక్షమునచ్చి పోలీసువారిని కన్నీడు చేయటకు ద్రోసివేసి, లోపల కెంపుగారినికూడగొట్టిరి. కాని వెంటనే యింగను పోలీసువారు సహాయమునకు వచ్చిరి. ఇంతలో దుండగీడులు పాటిపోయిరి. సామానులు కెంపుగారు దీసికొని పోయిరి. ఇంతవఱకు కెవరిని బంధించలేదు. (అ. ప్రె.)

పరాధీనతవలన ప్రబలమగు
కార్పణ్యముకలుగును

॥ वासिन लेख

“భారతదేశమునందలి స్థితిగూడనిప్రజెటులే యుండలేదా? అని అడుత్యమ ప్రశ్నించెను. ఇటులేయున్న మాట నిజమే. అందునలననే మతకలహములు తొలగకపోయినను ఎటులయిన స్వరాజ్యమును బడయుటయే ప్రథమకర్తవ్యమని డా॥ బిసెంటుగారు మున్నగువారు పలువురు తలచుచున్నారు. ముందుగా స్వరాజ్యమును బడయవలెనను తలచువారును ముందుగా నైకమత్యమును కల్గించవలెనని తలచువారునుగూడ పనిచేయుటకు భారతదేశమునందవకాశముకలదు.”

(మో. క. గాంధీ, ఎంగుయింజియా, 28-7-25.)

కొచ్చిను శాసన సభ

చిడతలు సమావేశము

ఎన్నో కలము, జూలై 27:—కొచ్చిన శాసనసభయొక్క బడ్జెటు సమావేశము నేడు ఉదయం 11-30 గంటలకు పురము దిరమున జరిగెను. దివానను రా||బ|| టి. ఎన్. నారాయణయ్యరుగార||గ్రా||సాధిపతిగ నుండెను. సి. జెల్లియం. యి. కాటను వీరాపాణి అర్చిభిషప్పగు డా|| అంజనమేరి, న్యాయమూర్తి నారాయణమీనను, రా||సా|| కొమ్మ గోవిందమరారు హాజరైన ప్రేక్షకులలో సుప్రసిద్ధులు. వల్లరు నూతన శాసన సభ్యులు ప్రమాణములను ధీసికొనినపిమ్మట, అధ్యక్షుడు చైరంభోపన్యాసమును గావించెను. శాసనసభ్యులను, అధికారులను పరస్పర సానుభూతితోగలసి సంచరించెదరని మహారాజాగారు నమ్ముచుంటిరని అధ్యక్షుడు చెల్లెను.

ఆదాయ వ్యయముల సేతుమెంతు

రాబోవు సంవత్సరమందు 70.6 లక్షల రూపాయలు ఆదాయముగ సంస్థానమునకు వచ్చునని తాను నమ్ముచున్నాననియు, 71.9 లక్షలు వ్యయమునకు అవసరమనియు దివానుగను అభ్యర్థించునను నారాయణయ్యరుగారు చెప్పిరి. ఈ సాలునకు 1986 లక్షలు లోటు గన్పించెననియు, రాబోవు శేషము 82.7 లక్షలు వత్సరాంతమునకు చేరుననియు అభ్యర్థించుచు చెల్లెను.

గత సవత్సరమందు విద్యక్రింద వ్యయము హెచ్చుట బట్టెలు అంశములందు ఒక విశేషము. వ్యయమునకు గావలసిన సామ్య సమకూర్పుటకు తగిన యేర్పాట్లు గావించినగాని విద్య కొర కీతీరున హెచ్చువ్యయము గావించుటకు అవకాశములు లేనివి అధికసభ్యుడు నుడివెను. ఇతర పద్దుల క్రింద గూడ వ్యయము పెరిగెను. నూతనముగ ఆదాయమును సృష్టిచేయుటకు తగిన అవకాశములను గనుగొనినగాని యింత వ్యయ మికజేయుటకు వీలులేదనియు, ఎంత అధికముగ వ్యయముజేయవచ్చునో అంతఅధికవ్యయము యీసవత్సరము చేయబడెదనియు అధికసభ్యుడు దెల్పెను.

అధ్యక్షుడు స్టేటు మెంటు వివరించిన వివర మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు కాసనసభ నిర్వీచయబడెను. బడ్జెటుపై చర్చజరుపుటకు రేపు కాసనసభ తిరిగి సమావేశమగును.

(ဗ. (ခေ.))

కావున భారతసంఘ సభ్యులలో హెచ్చుమంది యిట్టి మార్పును కోరుచుండినచో వారు సంకేత గూఠ్యులై మూడునెలల వరకును కాలమును వృథాచేయగూడదు. ఈ చర్యతో కాన్పు రులో మహాసభవారికి వృథా కాలయాపనము కలుగకుండుటకు యిపుడే స్థాయిసంఘమువారే దీనిని పరిష్కరింపవలెను. ఇటుపైని కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రధానముగా రాజకీయ సంఘముగాగూడ మారవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షము వారిటుపైని కాంగ్రెసులో ప్రధానభాదముగా నుండుటకు బదులు స్వరాజ్యపక్షమే కాంగ్రెసు కావలెను. బర్లెసు హెచ్చుప్రభువు ప్రసంగమునకు భారతకాంగ్రెసు సంఘమువా రొసంగదగిన అల్పతమముగ ప్రత్యుత్తర మిదియే”

(మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా జూలై నెల 23)

రాటమునందలి గానము

“నూలువడుకుటవలన ఉత్సాహమేమియును కలుగదు. అది చాలమంది కోడివ్యాపారము.” అని యువకులు తరుమగా సాక్షేపణగా పలుకుచుందురు. వారికటుల తోచుచున్న దనియే మేము సమ్మేదముగాని అది రాట్టములో సహజముగానున్న లోపము కాదనియును భారతదేశమునందలి కోట్లకొలది వీరలభీతి ని తెలిసికొని వారికి సహాయము చేయవలెనను శ్రద్ధ లేకపోవుటవలననే అట్టివారికి నూలువడుకుట నిరుత్సాహకరముగా కనబడుచుండుననియు మేము తలచెదము. మనయువకుల బల్యస్థితిని విద్యావిధానమునందే యున్నది. దానివలననే వారు స్వదేశాభిమానశూన్యులై యున్నారు. ఏపనియైన సరే దానిప్రయోజనమును సరిగా గ్రహింపకుండ యంత్రప్రాయముగా చేయదొక గినచో అది నిరుత్సాహకరముగనే యుండును. అటులగాక లాభనష్టములను గ్రహించి మనసుపెట్టి చేయసాగినచో అదియే ఉత్సాహకరమును. రాట్టమునుగూర్చి వర్ణనవర్తకవి యొకగే యమును వ్రాసి దారమును నిశ్చలప్రేమతో పోల్చెను. సాయంకాలముపూట ఆంగ్లదేశమున చలిబాధను తొలగించునట్టి గృహగ్నికుండపరిసరమున గూర్చుండి స్త్రీలును పురుషులును ఓరిమి తోను దీక్షిత తోను త్యాగము తోను మోసముతోను రాట్టముపై వడుకుచుందురు” అని ఆకవి వర్ణించెను.

పవిత్ర మను ద్వాహనమున శ్రీమహావిష్ణువునకును నితరదేవతలకును శ్రీతిగా వత్తులను దానముచేసిన చాలపూజ్యము కలుగును. పూర్వీకులును వితంతువులునుగూడ స్వయముగా వత్తులు చేయవలెను అని మనహిందూ మతసంబంధముగు పురా నాదులలో నున్నది. మనపెద్ద లెట్లులే చేయుచుండిరి. ఇప్పటి కిని చాలమతములలో యీ ఆచారము అట్లులే యున్నది.

భార్గవేశ్వరుని శతమరగిరిలో బుద్ధుడు నివసించుచున్నపుడు అచట నకులపిత యనునొక పురుషుడు పుండ్రును. అతనికి అవసానము సమీపించినది. ప్రబలమునవ్యాధి కలిగినది. అతడిక బ్రతుకడని అందఱును నిశ్చయించిరి. “నాథా! నీవు చనిపోయెదవు. ఇట్టిస్థితిలో నీమనసు విహికమలయందు లగ్నము కాగూడదు. అంత్యకాలమున నైహికవిషయానశ్చడై చనివున్నట్టి చాలదుర్లతికి పాలగునని ప్రభువు బోధించెను. నీవు చనిపోయిన నేనీబిడ్డల నెటుల పోషింపగలుగుదును. సంసారము నెటుల జరుపగలుగుదును అని నీవు విచారపడుచుంటి వని తోచుచున్నది. నీ కట్టి విచారమనవసరము. నేను ప్రతితోనూలుపడుకగలను. ఈన్నిదారముకూడ తీయగలనా. కావున నూలు తీసి ఖక్రయించి కుటుంబమును పోషించుకొనుచుందును. కావున నీమనస్సును సంసారమునుండి పూర్తిగా మరలంపుము. నీవు చనిపోయినపిమ్మట నేను మరయొకని మరల పెండ్లియాడుదునేమో యను విచారము గూడ నీకుండవచ్చును. 16 ఏండ్లనుండి నేను పురుషసంపర్కములేకుండ బ్రహ్మచర్యమును సలుపుమంటినిగాని నాకది అభ్యాసమైనదిగాన నేను మరన వివాహము చేసికొననుగాన నీవు నిర్విచారముగా పరలోకము నకు పోమ్ము” అని వాని భార్య నకులపితకు బోధించెను. అని కథను పాలీభాషాపండితుడగు ప్రాథేపరు కోశాంబికారు వివరించిరి.

“ ఇష్టటికాలమునందు ప్రజలకు కలిగిన అనహాయస్థితిని ప్రాచీనకాలమునందున్న వా రెరుగరు”. అని ప్రా శేనరు రివ్ ప్రా శేనరు డేవిడ్సుగార్లు మడివినవాక్యముల కీకథ నిదర్శనముగా నున్నది.

మనం దేశమున కొట్లకొలదివివేంతువులు ఆసహాయస్థితిలో నున్నారు. వారి కిట్టి గృహపరిశ్రమ చాల సహాయకరమగు విషయమును యువకులు గ్రహింపగలిగినచో వారు రాట్టము నిటుల నిరసించజాలి యుండురు. (ఎంఝియిండియా)

ఈ నెల 17 వ తేదీని కలకత్తానగరమున స్వరాజ్యపక్షమువారును ఇతరులను కలిసి యిష్టాగోష్ఠి సభను జరిపిరి. ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి." చందామరతును మార్పు టవసరముగాని స్వయముగా నూలుపడుకుటగూడ చందా పద్ధతులలో నొకటిగా ముఖ్యముగా శాశ్వతముగా నుండి తీరవలెనుగాని పరిష్కారములేక ప్రయోజకమే కాగూడదు." అని ఆ సభలో మేమందరమును గూడ నిశ్చయించితిమి. అందువలన చందాగా ధనమియ్య నోల్లనివారు పనిచేసినగూడ కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నుండ నర్హులగుదురను సిద్ధాంతము స్థిరముగా నంగీకరింపబడినట్లు నిర్ధారణ అయినది. స్వయముగా వడికిన నూలునే చందాగా నీయవలెను. కాని నూలును కొని చందా నియ్యగూడదు. ఈ రెండవపద్ధతివలన కావల్యమునకును మోసమునకును గూడ అసకాశము కలిగినది." అనిగూడ అంగీకరింపబడెను. చందాచెల్లించువారు ధనమైన నెంత యియ్యవలెను. నూలునైన నెంతయియ్యవలెనను విషయమింకను నిర్ధారణ కాలేదు. ఈ విషయమున భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవి. ఖద్దరును ధరించుటగూడ చందాలో నొక భాగముగా శాశ్వతముగా నుండవలె ననియే మిక్కిలి హెచ్చుమంది కోరిరి. ఇది గొప్పలాభ మనియే నేను తలచుచున్నాను. "కాంగ్రెసులో నొక ముఖ్యభాగముగా భారత నూలునిర్మాణ శాఖ నేర్పరుపవలెను. నూలుపడుకు విషయమును పరిశీలించుటకును నూలునే చందాగానియ్యగోరువారి చందాను స్వీకరించి పరిశీలించుటకును ఈశాఖకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను" అని కూడ ఆసభలో నేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. ఇందువలన స్వరాజ్యపక్షమే యిటుపైని కాంగ్రెసుగామారును. భారత నూలుసంఘ మిదివరకు స్వరాజ్యపక్ష ముండినపిలిలో నుండును.

అట్టి బరు నెల మొదటి తేదీని భారతకాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ జరుగును. ఆసభలో నీవిషయము ఆలోచింపబడును అపుడు సభ్యులు స్వేచ్ఛగా యీమాచనలను మరల చర్చించుటకును అనుకూలముగనో ప్రతికూలముగనో ఓటుయిచ్చుటకును ఎట్టి అభ్యంతరమును లేదు. 17 వ తేదీ సభకు వచ్చి అనుకూలముగా ఓటునిచ్చినవారు పైతము అట్టి బరు మొదటి తేదీసభలో మరల ప్రతికూలముగా ఓటునియ్యగోరినవో నిరభ్యంతరముగా నటులే యియ్యవచ్చును. ఇదివరకు అనుకూలముగా ఓటు యిచ్చినందున అపుడు గూడ అనుకూలముగనే యియ్యవలెనను నిర్బంధమేమియునులేదు. ఆ సభలో సవరణలనుపాదించవచ్చును. విమర్శింపవచ్చును. ఒకపక్షమువారందరును ఒక్క మోస్తరుగనే ఓటు యియ్యవలెనను నిర్బంధ మనలే లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారైనను బహిష్కరణ పక్షమువారైనను తమ వ్యక్తి అభిప్రాయమునే నిర్భయముగా తెలుపవచ్చును. ఆ సభలో పక్షవిభేదమే లేదు. అందరును భారతీయులే వారివారి అభిప్రాయమును తెలుపుటకే అచట చేరిరి. నిరుడు జరిగిన ఒకంబికి యిటుపైని స్వరాజ్యపక్షమువారిని బంధించని నేను పంకిత మోతీలాలు సైహూగా రిదివరకే వ్రాసియున్నారు. ఆ లేఖపత్రికలలో ప్రకటింపబడిను. నన్ను సంతోష పెట్టుట కెవ్వరును తన అంతరాత్మబోధనకు ప్రతికూలముగా ఓటు ఇయ్యగూడదు. మనము ప్రజాధికారసంపన్నమగు విధానమును నిర్మించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. కావున అంతరాక్యనుసంతృప్తి నొందించుటయే ప్రధానముగాని యితరవ్యక్తులను సంతృప్తి నొందించుట ప్రధానముకాదు. నాకు శాసనసభానుకూలరు ప్రతికూలరుననుభవ మానలేయును లేదుదేశభక్తి మాత్రముంపినచో రెండుపక్షములవారగును గూడ దేశసేవ చేయగలుగుదురు. ఆసభకు సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెనను ఆసభలో జరుగగల పరిష్కారము ఏకగ్రీవముగానే జరుగవలెను. శాసనసభలకు వెళ్లుటకు ఆక్షేపణ లేనివారందరును వెంటనే స్వరాజ్యపక్షము చేరి దానిని బలపరుపవలెను. ముఖ్యమగు మార్పు జరుగవలసి యున్నది. సాధారణపరిస్థితులలో భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు రట్టి మార్పును చేయగూడదుగాని అసాధారణపరిస్థితులలో అట్టిమార్పు చేయుండుటయే దోషము. దేశీయులలో హెచ్చుమంది అశ్మీనసరముగు మార్పును కోరినచో భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు దైర్యముతో అట్టిమార్పును చేయుటయే ధర్మము. పిమ్మట మహాసభలలో దానిని రద్దుపరచినను సరే వారిని మందలించినను సరే గాని యిపుడుమాత్రము జరగగూడదు. ఎప్పుడును ప్రతినిధికర్తవ్యమిదియే అందువలననే అతనికి సాహస మవసరము.

మితవాదులదృష్టి

స్వామి కృష్ణాస్థి మితవాద సంఘము, సర్ సప్రసాదాగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగమును నిరసించుచు తీర్మానించెను. మితవాదులను చేరదీయవలయు నను యత్నము సఫలము గాదయ్యెను. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారిలో నేడడుమువారును ఏకీ భావించరని తెల్లమయినది. సర్ సప్రసాదాగారు మడ్డి మెను కమిటీలో సభ్యులు. వీరు మైనారిటీరిపోర్టుపై సంతకము చేసియుండిరి. సప్రసాదాగారు అతివాదులు గారు. ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ బనిచేసియుండిరి. అట్టివారి సలహాలు మూలద్రోయబడెను. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రసంగాంతరము, మైనారిటీ రిపోర్టు అంతరించినటులనే ఎంచవచ్చునని, సప్రసాదాగారు దెలుపుటబట్టి, మితవాదులలో సయితము ఎట్టినిరాశ గలిగెనో యూహించవచ్చును. కాని, మితవాదుల నిరాశ ఫలప్రద మగు మార్గములను చేపట్టుటకు ప్రోత్సాహము గలిగించదు. ఎన్నియవ మానములు తటస్థించినను, వారు సహకారమునే బోధించుచుందురు. అన్ని పక్షములవారును కలసి స్వపరిపాలన విధానమును తయారుజేయవలయు నని, సప్రసాదాగారు కోరుచున్నారు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారనినదే చాలునని, మితవాదులు తొందరపడుచున్నారు. కాని, సప్రసాదాగారు చేసిన మైనారిటీ సూచనలను మూలద్రోసినవారు, వేరొక విధానమును తయారుజేసిన ఆమోదింతురను నాశ గలదా? అం గీ క రిం చె ద మి ని వాగ్దానము జేయ క పూర్వము, సంస్కరణ విధానమును తయారుజేసి సమర్పించుటచే, భారతీయు లనిన ఇంకను చులకన యగుట నిశ్చయము.

మితవాదులు పూర్వానుభవము బట్టి యైనను పాతము నేర్చికొనరు. ఎప్పటికిని ఒక్కమార్గమే అవలంబింప నెంచుటచే, మితవాదుల ప్రాబల్య మడుగంటుచున్నది. హిందూదేశ రాజకీయపక్షములు, తమలో తా మొక విధానము నేర్పరుచు కొనుట వేరు. పార్లమెంటుసభకు సమర్పించుట వేరు. ఎన్ని యసమ్మతితీర్మానముల గావించినను, ప్రజాశక్తి వృద్ధిగాంచనిది లాభముండదు. విన్నపములును రాయబారములును విశేషలాభ మొనర్పజాలవని, దెలుప నక్కరలేదు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారిప్రసంగ మొంత సంతృప్తికరముగనున్నను, సంస్కరణములను కొనసాగింపవలయునని మితవాదసంఘమువారు హితమొనగిరి. వీరు ఇంతకన్నను వేరొకమార్గము జూపజాలరు. సంస్కరణముల నొకవేళ చేపట్టినను, యాలోకమీషనును గడుపుకాలమునకు ముందుగ

నియమించెదరను నాశ వట్టియడియాశ. ఇంకను టైము పత్రిక యీ సంగతిని నిరసించుచున్నది. “ఇంగ్లండుకు సంబంధించినంతవరకు పదినవతనరముల గడుపును నిలిపి తీరవలయును. సంస్కరణములవిషయమై మనము ప్రతిజ్ఞ జేసియుంటిమి. ఇది మన విధిమాత్రమే గాక, భారతీయుల రాజకీయాభివృద్ధికిగూడ ముఖ్యమని వారిని హెచ్చరింపవలయును. మనప్రతిజ్ఞను వారికి దెలిపి దానిని కొనసాగింపక తప్పదని తెలుపవలయు” నని టైముపత్రిక దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్య విధానమునుగూర్చి బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు చేసిన సూచన సయితము, టైముపత్రిక కిష్టము లేకున్నది.

మెస్టన్ ప్రభువుగారి యూహను గమనింపవచ్చును. “కనీసము 1929 సంవత్సరమువర కయినను, సంస్కరణవిధానమునం దెట్టిమార్పు గలుగ గూడ” దని మెస్టన్ ప్రభువు హెచ్చరించెను. ఇందునుబట్టి బ్రిటీషుప్రముఖులనిజభావ మేదియో కనుగొనవచ్చును. లిబరలుపత్రిక యగు “మాంచెస్టరు గార్డియన్” పత్రిక సయితము ఇంపీరియల్ పద్ధతులపట్ల మక్కువ జూపుచున్నది. జాతీయవాదులు మార్పుజేందవలయు నని యీపత్రికగోరుట విచిత్రము. మార్పుజూపవలసినది అధికారులే. సంస్కరణములను చేపట్టనిచో, పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వ పద్ధతిని హిందూదేశమున కెన్నటికిని ప్రసాదించకబోవచ్చుననియు, ఉన్నదిగూడ చేజారుట నష్టదాయకమనియు, మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక మందలించుచున్నది. ఇట్టిబెదరింపులు మితవాదులను భయపెట్టిన భయపెట్టవచ్చును. కాని, కృతనిశ్చయు లగు భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యము నేరును నిరాకరింపజాలరు. సంకుచితమగు సంస్కరణముల నొకవేళ రద్దుజేసినను, సంపూర్ణస్వపరిపాలనము దానియంతట యదియే లభించును. ప్రజలదీక్షయే, స్వరాజ్యప్రాప్తికి కారణ మగును. మితవాదులు, ప్రస్తుతసందర్భములను గుర్తించి, పార్లమెంటుసభపై గాక ప్రజలపై సాధికవిశ్వాసముంచుచో, అచిరకాలములో దేశముక్తి గాంచగలరు.

కార్పరేషను : క్రొత్తకమీషనరు

మదరాసు కార్పరేషనుకు, ఇంతవరకును సివిలు సర్విసు ఉద్యోగు లే కమీషనరులుగనుండుచు వచ్చిరి. బెంగాలునుండువలె చెన్నపురియందును కార్పరేషనహాకోద్యోగిని నియమించుటకుగానితొలగించుటకుగాని, కార్పరేషనుకు అధికారముండుట ధర్మము. లేనియెడల కార్పరేషనుసభ్యులకోర్కెలు కొనసాగనేరవు. కాని, అట్టి యనుకూలస్థితి చెన్నపురిలోగాని, బాంబాయిలోగాని ఇంకనుకలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమయిచ్చవచ్చినవారిని కార్పరేషను కమీషనరుగ నియమించుటయు, కార్పరేషను సభవారు వారిలోసరిపెట్టుకొనుటయు తటస్థించుచున్నది. ఇయ్యది స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు ప్రోత్సాహకరముగానేరదు. చెన్ననగరమునిసీపలు చట్టమునీవిషయమున వెంటనేసవరించుటముఖ్యము. ఈమారు భారతీయోద్యోగిని కమీషనరుగ నియమించిరి. ఇట్టిని యామకమున కిదియే మొదటిసారి. క్రొత్తకమీషనరగుది,

బ. జే. వెంకటనారాయణ నాయుడుగారు, ఆంధ్రులు. ఆంధ్రులకు వీరు చిరచరితయులు. వీరిజీవిత చరిత్ర వేరొకచోట ప్రచురింపబడినది. అందు అధికారదశమాత్రము విశదీకరింపబడెను. కాని వీరు ఉపాధ్యాయపదవియం దుండి, విద్యార్థుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. విద్యార్థులను సుశిక్షితుల గావించుటయందు వీరి కెక్కుడునేర్పు గలదు. ఆ దినములలో వీరు మతసంఘసంస్కరణాభిలాషను విద్యార్థులలో పురికొల్పుచుండిరి. విదేశక్రైస్తవ మిషనరీల బోధనలను ఖండించుటలో, వీరు సమర్థతను జూపుచుండిరి. అధికారపదవుల నాక్రమించినపుడు, అవినీతినిమాన్యుటకు వీరు మిగుల పాటుబడుచుండినటుల, ప్రతీతి కలదు. రిజిస్ట్రేషను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నుండ, వేళ్లతో పాతుకొని యున్న లంచగొండితనమును నిర్మూలించుటకు వీరు చేసినప్రయత్నములు ప్రశంసాపాత్రములు. ఇట్టి సందర్భములలో, పలువుర యాగ్రహమునకు పాత్రులగుట సహజమయినను, వీరు జంకక తమ ధర్మమును నిర్వహించి యుండిరి. వీరి ప్రయత్నము లెంతవరకు శాశ్వతఫలము నొనగూనో ముందుగాని తెలియదు. సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగ నుండి వీరు పంపిన రిపోర్టుల నిదివరకు విమర్శించి యుంటిమి. రయితులు రానురాను ధనవంతులగుచున్నారనియు, ఎక్కువ పన్నులను భరింపగలరనియు దెలుపుట, అనుభవవిరుద్ధముగ గన్పించును. ఈ విషయమున, వేంకటనారాయణ నాయుడు గారు అధికార సాంప్రదాయముల ననుసరించిరి. వారి విశ్వాసము లెటులున్నను, తమ విధిని నెరవేర్చుటకు నాయుడుగారు త్రికరణశుద్ధిగ పాటుబడి రని, ప్రేరణించిరి. ఇట్టివారు కమీషనరుగ లభించుట కార్పరేషనుకు మేలని ఎంచవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున కార్పరేషను పరిపాలనము ఉండదగినరీతిగ నుండలేదని, తెలియుచున్నది. ఇటీవల బయల్పడినదుర్గయములు, కార్పరేషను పరిపాలనమునకు కళంకదాయకములు. క్రొత్త కమీషనరుగారు, ఇట్టి లోపములను సవరించి, కార్పరేషను చక్రమును తిన్నగ నడుపగలరని ఎంచెదము. వర్ణభేదమును బాత్తుగ గుర్తింపరని నమ్మెదము. కాని న్యాయమును దయతోను విచక్షణతోను మిళితము జేయుట యుక్తమని, వీరు గ్రహించుచో, అనవసర కలవరమున కెడముండదు. కేవల శిక్షలవలన గాక, ప్రబోధము వలనను సంస్కరణమువలనను, లోపములను దొలగింపవచ్చును. కార్పరేషను కమీషనరు ప్రభుత్వోద్యోగిగ నుండినను, ఆ విషయమును మరచి, ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానములను నిష్కర్షగ కొనసాగించి, స్థానిక స్వపరిపాలనమును కొనసాగించుట తనవిధి యని గ్రహింపవలయును. సివిలు సర్విసు ఆఫీసరులకన్నను భారతీయోద్యోగి పెక్కు విధముల మెరుగని చూపవలయును. వెంకట నారాయణ నాయుడుగారు, నిన్నటిదినము తమనూతనపదవి నాక్రమించిరి. వీరు తమధర్మమును అకుంతితదీక్షతో నిర్వహించి, పేరెన్నిక గాంచెదరుగాక యని కోరెదము.

ఓటరుల సమావేశము : స్వరాజ్యపక్షము

నాగపురమున జరిగెడి వోటురుల సమావేశమున, పాల్గొనుటకు స్వరాజ్యపక్షము నిరాకరిం

చుట సమంజసముగ నున్నది. ఓటరులు మంత్రి పదవుల నంగీకరింపు డని తమ ప్రతినిధులను గోరి నటుల బాపుట కీ సమావేశమును కూర్చున్నారు. మధ్యరాష్ట్రములందు ప్రతిష్ఠంభనమును తొలగించుటయే, యీ సభ యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. స్వరాజ్యపక్షమువా రీవలలో జిక్కుకొనరయిరి. ఓటరులయందరి యభిప్రాయమును కనుగొని, ఆ ప్రకారము నిర్ణయించుచో, అర్థ ముండును. కొలది మంది ఓటరులను సభ కాహ్వానించి, వారియభిప్రాయమునుమాత్రము కనుగొనుటవలన, ప్రయోజన ముండదు. ఓటరులందరను సమావేశపరచుట దుర్లభము. అందు కొకవేళ ప్రయత్నించినను, తగినవ్యవధి యుండవలెను. అంతియగాని, రెండు మూడురోజులలో వోటరుల సభను కూర్చుట, యసంభవము. ఓటరుల సమావేశము మితవాదుల యభిప్రాయమును మాత్రమే వ్యక్తపరుపగలదు. అంతియగాని, స్వరాజ్యపక్షము వారి నిశ్చయమును మరల్చజాలదు. ఓటరుల సమావేశ మెటుల తీర్మానించినను, మితవాదులు మంత్రి పదవులను చేపట్టుటకు సంసిద్ధులై యున్నపుడు, యిట్టి సమావేశమును జరిపి ప్రయోజనముండదు. ఓటరులపట్ల ఇంతటి యభిమానము మితవాదుల కెప్పటినుండి కలిగెనో తెలియదు. కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, ఓటరులు శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరించి, అనేకస్థలములందు ఖాళీ పెట్టెలను పంపినపుడు, మితవాదులు ఓటరుల యభిప్రాయమును మన్నించిరా? శాసనసభలను బహిష్కరించిరా? లేనపుడు, ఓటరులపట్ల నింతయభిమాన మిపు డెటుల గలిగెను? స్వరాజ్యపక్షమువారిపట్టదలను సడలించునిమిత్తము, ఇట్టి ఏర్పాటు గావించి రనుట విదితము.

మాతృభాష

మాతృభాషనుతప్ప మరియొకభాష నుచ్చరింప మనుట అతివాదమయినను, ప్రస్తుతసందర్భానికిలో యవసరమగుచున్నది. విద్యను విదేశభాషలో నేలగరవలయును? శాసనసభా కార్యక్రమమును ఆంగ్ల భాషలో నేల నడువలయును? శాసనసభల రిపోర్టులను దేశభాషలో నేల ప్రచురింపరాదు? దేశభాషలు బాత్తుగ క్షీణించుచున్నవి. ఆంగ్ల విద్యార్థికులు వానితో నవసరము లేకుండనే, పెద్ద పదవుల నాక్రమించుచున్నారు. పరిపాలనమంతయు ఆంగ్ల భాషలో జరుగుట, ప్రజలలాభమునిమిత్తము గానేరదు. న్యాయస్థానములలో దేశభాషల నేల ఉపయోగింపగూడదు? ప్రభుత్వమువారును విద్యార్థికులును గూడ, దేశభాషలకు ప్రోత్సాహ మొనగనపుడు, కొందరు సంస్కర్తలు వీని రక్షణకు గడంగుట ముఖ్యము. అందుకొర కెక్కుడు పట్టదల జూపక తీరదు. గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారిట్టి సంస్కర్తల దీక్షను నిరసించినను, ఇందు విదేశభాషాద్వేష మేమియు లేదని కనుగొనవచ్చును. ఇటీవల బాంబాయిలో దేశీయ క్రైస్తవులు జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారికి విందొసగినపుడు, అధ్యక్షులగు పెరీరాగారు చక్కని హితోపదేశ మొనర్చిరి. “మన స్త్రీలు మరల చీరెలను ధరింపవలయును. మనము దేశభాషల నుపయోగింపవలయును. అట్టితరి హిందూమహమ్మదీయసోదరులతో వారి భాషలోనే ముచ్చటించగలము. ముప్పది

రూపాయిల ఉద్యోగముకొరకు విడనాడిన మన వృత్తులను పరిశ్రమలను మరల చేపట్టుదము. కాలరులను, నెక్కలను విసర్జించెదము” అని అధ్యక్షులు గావించిన హెచ్చరిక దేశీయ క్రైస్తవులకే గాక, ఆంగ్ల విద్యార్థికుల కెల్లరకును లాభించును. మాతృభాష నుద్ధరింపకుండ, భారతజాతి నుద్ధరించుట కలలోనివార్త.

అడ్డరక మెంటు తీర్మానము

సి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు రాబోవు మద్రాసు శాసనసభలో బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు గారి ప్రసంగమునుగూర్చి విచారించుటకు అడ్డరక మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. బాంబాయి శాసనసభలో నిట్టి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టనెంచగ, రాష్ట్రీయసభలో నిందుకు చోటు లేదని, గవర్నరుగారు నిర్ణయించిరి. మద్రాసు శాసనసభలో మాత్రముచర్చకవకాశ మొనగబడునా? రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై అభిప్రాయ మిచ్చుటకు రాష్ట్రీయసభల కధికారము లేదనుట, పరిహాసాస్పదము. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముగూర్చి తమయభిప్రాయము తెలుపుటకు, రాష్ట్రీయసభల కెక్కుడధికారము గలదనుటకు సందియములేదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు అభిప్రాయమొనగ వీలున్నపుడు, శాసనసభలేల యొనగగూడదో తెలియదు. మడ్డి మెనుకమిటీ సూచనలను శాసనసభలు చర్చింపగ, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగముగూర్చి ఏల చర్చింపగూడదు? వెంకట రమణయ్యంగారి తీర్మాన మెటుల పరిణమించునో చూడవలయును.

బాన్లాహత్య కేసు: పాండిస్థితి

బాన్లాహత్య కేసులో మరణదండన విధింపబడినవారు ప్రీవీ కౌన్సిలున కప్పీలు జేయనెంచిరి. అందుకు హైకోర్టువా రనుజ్ఞనొసగెదరో లేదో తెలియదు. అనుజ్ఞనొసగుచో, అప్పీలు ఫయిలగువరకు, ముద్దయిల నురిదీయ వీలులేదు. ఆ సందర్భ మటుండ, వీరిలో నొకరగు పాండిగారికి పిచ్చయెత్తినటుల ఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికా ప్రతినిధికి పోలీసు కమీషనరుగారు తెలిపిరట. మరణదండన విధించిననాటినుండియు, వీరిమనస్సు చెడిపోయెనట. పాండిగారు ఉన్మాదశరణాలయమునకు గొంపోబడిరి. వీరికి పిచ్చ గుదురువరకు ఉరిదీయగూడదని, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక అభిప్రాయపడు చున్నది. భావిపరిణామ మెటులుండునో.

అనుమానము

హిందూ దేశమునందు, రాజకీయవిషయములలో తరుచుగ పాల్గొనని వారుగూడ అధికారుల అనుమానములకు గురియగుచున్నారు. రవీంద్రనాథ టాగూరు గారికి బర్లినునుండి యొకలేఖ రాగ, దానిని చింపిచూచి అధికారులు డక్కానుండి తిరిగి పంపిరట. ఇట్టిగౌరవమునకు తమ నికను పాత్రులుగ జేయుచున్నందులకు, కవీశ్వరుడు సంతసించుచున్నాడు. రవీంద్రునికే యిట్టి కష్టములు తప్పనపుడు, తదితరులసంగతి జెప్పనే?

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు పంపబడె ననియు, వారి యంగీ

కారము నికను పొందలేదనియు, వీలున్నచో మద్రాసు శాసనసభవారి ఆగస్టు సమావేశము నందుగాని, లేనియెడల సెప్టెంబరు సమావేశము నందుగాని బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడు ననియు, తెలియుచున్నది.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని యుపన్యాసము

మితవాదుల యసంతృప్తి

సంస్కరణములపట్ల భ్రమమాత్రము వదలకుండుట

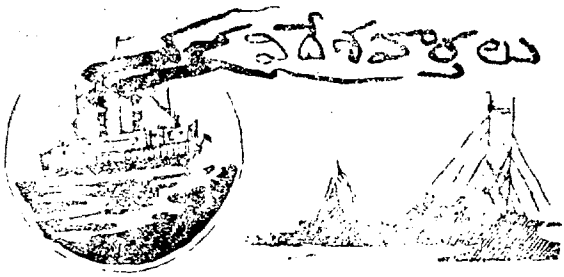
ఆలహాబాదు జూలై 7:— ఈపట్లగమందు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని యుపన్యాసమును విమర్శించుటకు మితవాద సంఘము యాజమాన్యమున నొక బహిరంగసభ జరిగెను. సర్ లేజ్ బహదరు సుప్రమాగా రధ్యక్షత వహించిరి. చింతామణి లక్ష్మీవాసులను గోకర్ణనాథమిత్ర, కాన్పూరువాసులను రాయ ఆనంద నరూపుగా ర్లుపన్యసించిరి.

సుప్రమాగా రిట్లుపన్యసించిరి. “బర్మెన్ హెడ్డు ఉపన్యాసము చాల ఆశాభంగము గలిగించినది. ఉపన్యాసము చదివినప్పుడు దానిలో రాజకీయ చాతుర్యముకంటె స్వపక్షపాలన మెక్కుడుగ గన్పట్టెను. ఎట్టినిశ్చయముల కింకను రాలేదని హైందవమంత్రి నుడివినను, ఉపన్యాసమందు నిశ్చితాభిప్రాయములు మెండుగ నే యున్నవి. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని యుపన్యాసము గనినపిమ్మట మడ్డిమను సంఘముయొక్క మైనారిటీ నివేదిక మట్టి వ్రాతలే యనుమాట తప్పక సత్యమగుచున్నది. అట్లు గ్రహించుటలో నే నెట్టిపారబాలు నొందుటలేదు. కాని యీ సదుమ కూడనైయున్న శాసనసభలు దానికి సరిగు సమాధానమిచ్చు ననియు, సప్రమ మైనారిటీ నివేదిక కంటె నాచరణము చేశూరవచ్చునని భావించుచున్నాను.

ఇక నిన్న మొన్నటివరకు సహకారముచేయుట కంగీకరింపనివారు నేడు సహకారమున కనిష్ఠులుగాలేరు. ఇప్పుడు తాము సహకారముచేయనిచో నాక్షేపణకు పాత్రులగుదురు. తమపక్షములలో విభేదము లున్నవని మొగహెట లేక యొప్పుకొను సమయము వచ్చినది. విభేదములను సద్దుకొనుటకు తగుప్రయత్నములు సలుపవలయును. అప్పుడు స్వరాజ్యముకొఱకు వారు సలుపు పారాటము మఱింత బలమైరమగును. ప్రతిపక్షమును తనప్రతిష్ఠకు భంగము కలుగ గూడదని ప్రాకులాడుట యే యిందులక వ్యయము. ప్రతిపక్షము తాను తయారుచేసిన ప్రణాళికనే యవలంబించవలెనని పట్టుదల గలిగియుండుటచే నైకమత్య మసాధ్యమగుచున్నది. ఒక్క సామాన్యప్రణాళిక చయూరునీయులయందు కృతార్థులగుచో స్వరాజ్యసమరము చాల సులువుగా లేును. స్వల్పాభిమానముగను వదలుకొని యొక ఘనాశయముకొఱ కందలును కలిసి పనిచేసి ప్రస్తుతకష్టవశము దాటుటకు ప్రయత్నింపవలసిన సమయమువచ్చినది. అప్పుడు మనము పార్లమెంటు వారియొద్దకుఁ బోయి, మాప్రణాళిక యిదిగో, మీ రంగీకరింపు డని మనమడుగవచ్చును. దాని నిదివరలోజూపిన నిర్లక్ష్యభావముతో జూచుట కెట్టియవకాశము నుండదు.”

పిమ్మట బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువు సుపన్యాస మాశాభంగకరమగును, నిరభివృద్ధిసూచకముగను, భారతీయాశయవిచ్ఛేదకరముగ నున్న దనియు, నెట్టి యాలస్యము లేకుండ మైనారిటీ నివేదిక వారి ప్రధానమంసలహాలను వెంటనే యాచరణలో పెట్టవలయు ననియు, నెట్టి విమర్శన లేకుండ మైనారిటీనివేదికను ద్రోసివేయుట దేశమున కవమానకరమగుననియు, ప్రస్తుత సంస్కరణము లెంతయసంతృప్తికరముగ నుండి, యెంత నిరర్థకములై, యెంత యనాచరణీయము లైన, నన్ని రాజకీయకత్తులును వాటి నుపయోగించి యొక నెక్కువ సంస్కరణములకు భారతీయులకేత్తిని జాలువలయు ననియు, సివిలుసర్వీసులను నైస్యమును భారతీయ మొనర్చుపట్ల హైందవ మంత్రినుడువులత్వంతాక్షేపణీయము లనియు నీసంఘమువారు తీర్మానములు చేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికాలో నీ సదుమ నంగీకరింపబడినది యిది యను బిల్లులను గూడ నాక్షేపించుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రెస్)

విరోధ శాంతి

బ్రిటిషు ఆశయములకు భంగము లేకుండుట

సరిహద్దులకు భంగము రాకూడదు

లండన్, జూలై 25:—యూరప్ ఖండములో బ్రిటిషు ఆశయములకు భంగము లేకుండవలెనని ఆస్టిక్ చాంబర్లెనుగారు బర్మింగ్హాంలో నుడివిరి. పరస్పర ఒడంబడికలను గూర్చి జర్మను లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము కొంత ఆశాభంగముగ నున్నదనిరి. దీనిచూలమున విభిన్న పూర్వకముగ రాయబారములను జరుప వలసి యుండును. స్వయముగ కలిసికొని నిర్వహించు అవకాశ ముతోలినదనిరి. కాని జర్మనులు తమ ఏర్పాటు ప్రకారము జేయవలెనని కోర్కెను గుర్తించిరి. మరల మాటిమాటికి ఉప ద్రవము లేకుండ వ్యవహారము పరిష్కారము కాగలదనిరి. భయ ముతోలనననిరి. మన పొరుగునున్న వారికి గూడ భయము లేకుం డ జేయవలెనని తలంపు మానకు లేదనుకొనరాదనియు యూర పులో శాంతిని బ్రవేశింపబడుట ప్రయత్నించుట లేదనియు అనుకొనరాదనిరి. ప్రస్తుతమందున్న ఫ్రాంకో బెల్జియం సరిహ ద్దులకును, జర్మను సరిహద్దులకును భయము లేకుండ జేయవలెనని మామూట ఎవరికిని ఇష్టము లేకపోయెను. ఆఫ్రిహద్దులను గాపా డుటచే మనకే ఖేదము. మనము పాల్గొనని ఒడంబడికలు ఫ్రాంసు, జర్మనీ బెల్జియములకు అభయముల నీయజాలననిరి.

బొగ్గు పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు చర్యను దీసికొనవలెననుట

లండన్, జూలై 25:—గనులపనివాండ్లు నిల్చిపోయి నవ్వో బొగ్గును గొంపోవుటకు వీలు లేకుండు జేయుటకు ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ ప్రత్యేకసంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రేడ్ యూనియనులందరను దీసికొను చర్యనుగూర్చి గూడ ఆలోచించుటకు 30 తేదీని ప్రత్యేకసమా వేశమును జేపెదరు.

గనుల పనివాండ్లకు సహాయముచేయుటకు ఏర్పాటుజే యవలెనని గృహనిర్మాణ సంఘమువారు చెలియజేసిరి.

విదేశీరాచకీయములందు జర్మనులు ఫ్రాంసు, బెల్జియము లతో రాయబారములను ప్రయత్నించుట కొంచెము తృప్తికర ముగనున్నదని బాడ్వినుగారునిరి. సాగ్యమైనంత త్వరలో జర్మ నీహితముతో జేరవలెననియు అప్పుడు ఆయుధములను, సై న్యములను తగ్గింపు సమస్య క్రొత్తిరూపమును దాల్చినది. పూ ర్వముకంటె బాగుండుననిరి. డ్రిటను అధినివేశపర్తము యభి వృద్ధిగాంచకుండుటకు గారాము ఉత్పత్తి, పంచెబెట్టుటలో ఖ ర్చ్యులుఎక్కువగుటయే. బొగ్గుయజమానులు గనులపనివాండ్లుపా రాడుచున్నారు.

ఉభయములు తమవాదము మంచిదేయనుచున్నారు కా ని పారిశ్రామిక ఆర్థికపరిస్థితులు పాడగుచున్నవి. దీనిని క్రొత్త రూపమును దాల్చునటుల యజమానులును, పనివాండ్లును జే యవలెను. శాశ్వతముగ పరిష్కారముజేయుటకు చులకనగ ఏర్ప డువరకు ఈ పరిశ్రమ ఇంకొక సంవత్సరమో, రెండుసంవత్సర ములో సాగువరకు రాయబారములు జరిగిన బాగుండుననిరి.

ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

లండన్, జూలై 27:—నేటియుదయమున బాడ్విను గారు స్వయముగ బొగ్గుతగవులో జోక్యముకలుగజేసికొనిరి. ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారితో రి గంటలు మాట్లాడి రి. ఈసవేమాశయములనానే బొగ్గుతగవును పరిష్కారముజేయు టకు బాడ్వినుగారు పూనుకొనిరి.

ఇకముందు మరింత కష్టపరిస్థితులు లేకుండ జేయదలచి 'తేని బొగ్గుగనుల పరిశ్రమకు ఇతరసహాయము గావలసియున్న దని బాడ్వినుగారితో రాయబారులు జెప్పిరిని చెలియు చున్నది.

కేపటిదినము బొగ్గుగనుల యజమానలో మాట్లాడెదనని బాడ్వినుగారు చెలియజేసిరి.

రిఫుల సంకులము

ఫ్రెంచివారి దాడి

పెద్ద అవస్కందనమునకు ఎత్తులు

ప్యారిస్, జూలై 25:—రణరంగమున మధ్యభాగమున ను ప్రాచ్యభాగమునను ఫ్రెంచివారు ముట్టడించుటచే పెజు తాజాలకు శత్రువుల ఒత్తిడి తగ్గినది. ముట్టడించబడిన ఫ్రెంచి సైన్యమును తప్పించిరి. పెద్ద అవస్కందనమునకు పెద్ద ప్రయత్న ములు జరుగుచున్నవి.

సహాయసేనలకై ఎదురుజూచుటచే ఇంతవరకు ఆలస్య మైనది. ఫ్రెంచివారి సందేహరతులుగూడ కొంతకాలము పరి మితికి లోనై జేయబడెను. ఇదియొక కారణము.

ప్ర్యాంకో స్పెయిను ఒడంబడిక

ప్యారిస్, జూలై 26:—మొరాకోనుగూర్చి ప్ర్యాంకో స్పెయిను ఒడంబడిక పూర్తిఅయినది. ఫ్రాంసు స్పెయిను ప్రత్యేకముగ సంధి జేసుకొనరట.

ఉభయములును గలసి పోరాడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

స్పెయినువారు మొరాకోలో గొప్పపోరాటమును మొరా కోలోనున్న స్పెయిను ప్రదేశములో రివరాసేనాని టూటూ నుకు వచ్చినవెంటనే ప్రారంభించెదరట. తీవ్రముగ బాంబులను వేసినకీముట్టు అదికేరలో దిగదరట. గుడ్డి తెగలున్న ప్రదేశ ముపై దాడినల్పదరట. నెగ్గా లోయలోనున్న రిఫుహార్గాను దీసికొనెదరట.

కమ్యూనిస్టు కార్యాలయములను దొమ్మిసేయుట

ప్యారిస్, జూలై 27:—కమ్యూనిస్టు పత్రిక రిఫులతో ఫ్రెంచివారు భౌత్రిభావముతో మెలగవలెనని వ్రాయ పోరీసు వారు కమ్యూనిస్టు కార్యాలయమును ముట్టడించి కమ్యూనిస్టు సభ్యులకేర్ల పట్టివీ మరీకొన్ని కాగితములను బట్టుకొనిరి.

నాకా సైనిక వైమానిక దళములు

మితవ్యయము

ను పరిశీలించుటకు చావర్సు ప్రభువుగారు మితవ్యయ పరిశీలక సంఘ దృక్పథులుగ నియమించబడిరి.

సికిగారి నెవరో పొడుచుట

సికిగారి నెవరో మెడమీద కత్తితో పొడిచిరి. స్వార్క ములేక వీధిలో పడియుండెను. వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి. బ్రతుకునోలేదో జెప్పటకు వీలులేనంత భయముగ నున్నది.

స్థావియములు

బ్రిటను నుండి నేతపరికరములను గొనుట

లండన్ జూలై 24:—£0,00000 పౌనల విలువగల నేత పరికరములను గొనుటకు సోవియటులు బ్రిటనుకు బోవు చున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా నావికుల సమ్మె

పరిశ్రమలకు కష్టము

మెల్బోర్న్, జూలై 27:—ఆస్ట్రేలియా శేవులలో 70 నాకలు పడియున్నవి. వేలకొలది నావికులు పనిలేకయు న్నారు. పరిశ్రమలకు చాల ఇబ్బందిగనున్నది.

అబ్దుల్ కరీంగారి సమాధానము

రిఫులపోరాటమునకు కారణము

రిఫులకు ఫ్రాంసుపట్ల స్నేహభావమే కాని సరిహద్దు విషయమై లయతీసేనానితో ఏకీభవించుటకు వీలుగానున్నది.

లయతీగారు తమ రాజ్యమును ఆక్రమించుకొనుటకు ప్రవేశించగనే ఇక స్నేహభావముంచుటకు వీలులేదనుకొనిరి.

రిఫురాజ్యమును నిలబెట్టుటకు తప్ప మరితర కారణములతో తాను పోరుటలేదని అబ్దుల్ కరీంగారు చెబుచున్నారు.

తమసత్వములను గాపాడుకొనుటకు పోరుచున్న చిన్న జాతిపై రెండు పెద్దజాతులవారు ఏకమగుట అవమానకరమనిరి. ఈసంకులమున యూరపియనులుగాని బోలిషివితులుగాని పోరుట లేదనిరి. ఫ్రెంచి ప్రజలపట్ల గౌరవమును శాంతి యపేక్షను కనపరచిరి.

చానుగారి మరణము

రాచకీయబండిలను వదలుడు

గాంధీగారి కోర్కె

వీలులేదని వింటర్వనుగారనుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి

లండన్ జూలై 27:—చానుగారు చనిపోయినపుడు

గాంధీగారు రాచకీయబండిలనువదలవలెనని యన్న సంగతినీ కామ న్సుసభలో డేడ్రూగారు చెబు ఇండియాలో వై.వ.మ్యములను తగ్గించుటకు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు సంతోషముతో పూనుకొ నునుగాని రాచకీయ బండిలను వదలవలెననుట వీలుబడునదిగాదని వింటర్వను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

పబ్లికు సర్వీస్ కమిషను

లికవిషనువారు సిపార్సు జేసిన పబ్లికు సర్వీసు కమిష ను విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వముతో రాయబారము జరుగుచున్నవనియు ఆసంఘము నెపుడు నిర్ణయించుపడి తెలు పుటకు వీలులేదనియు కాని అనవసరముగ ఆలస్యము లేకుండ త్వరలోనే నియమించెదమనియు చెలియ జేసిరి.

బాంబయి పనివాండ్ల వేతనములను తగ్గించుట

చే జీవనప్రమాణమునకు భంగము వచ్చుననియు అందుచే యంత్రాలయ యజమానులు పనివాండ్ల వేతనములను తగ్గించ వలెనని నూచనల విషయమై ప్రభుత్వమువారు రేమి చర్యను దీసి కొనదలచిరను డక్టర్లుగా రడగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అతిశ్రద్ధతో ప్రతిపరిశ్రమను గూర్చి ఆలోచించుచున్నా రనియు ఈ విషయమై మొన్ననే యజమానులతో చర్చించి రనియు వింటర్వ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. అందుచే ప్రస్తుత మీ విషయమై బర్మిక్ హెడ్ ప్రభు వేమియు జెప్ప దలమకొన లేదనిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమున పనిజేయుచున్న యూరపి యను ఉద్యోగులను త్రోసివేసి అనగా వారిహక్కులను జూడక ఇండియనులకు ఎక్కువ ఉద్యోగముల నిచ్చిరిని చాలకాలము నుండి మహాజనులు నచ్చుచున్నవనియు కాని ఇంతవర కట్లు జరిగినటుల ఒక నిదర్శనముగూడ తమకు చెలియలేదనియు అందుచే తాము జోక్యము కలుగజేసికొను అవసరము కన్పించ దని వింటర్వనుగారు నుడివిరి.

అధినివేశ కార్యాలయపు మదింపులు

కామన్సుసభలో ప్రవేశింపబడినపుడు ఇరాకు పలపై నులో ఘనసేవజేసిన బ్రిటిషు అధికారుల నెంతయు కొనియా డిరి. పోయినఅయిదుసంవత్సరములనుండి ఆరబ్బులునర్ హెర్బర్టు స్యామ్యుల్ గారిపనిచే యూదులకంటె ఎక్కువలాభమును బొం దిరిరి. ఉత్తరఅధిగనున్న ఇరాకును విశ్వకృణితికి చెచ్చిరి. శాంతి, సక్రమపరిస్థితులును పరిపాలనము నెలకొల్పబడినవి.

నకలత్వాగారు

లాభముకొరకు ఏర్పడుకార్వోకేషనులందును, లిమిటెడ్ లయబిల్డి కంపెనీలయందు రాజప్రతినిధిగాని, గవర్నరుగా ని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో డైరెక్టురువర్గములో జేరరాదని స కలత్వాగారు రినిరి. ఇంగ్లండు సాంఘికాభివృద్ధికికొను ఏర్పడు కంపెనీలకు జెందినదని తలచెదననియు, మామూలువ ర్తకపారి శ్రామిక కంపెనీలందు గవర్నరులు డైరెక్టురులగ జేరనియు ఇక ముందు సాంఘికసేవకై ఏర్పడు. కార్వోకేషనులందుగూడ డైరెక్టురులుగ నుండరాదనియు బాడ్వినుగారు చెలియజేసిరి.

మసోలునరిహద్దు విచారణసంఘ నివేదికము

ను జాతిసమితివారు ప్రకటించదలంచినచో అయ్యది ప్ర కటించబడినపుడు పార్లమెంటు సమావేశమైన నివేదికముయొక్క నకలును పార్లమెంటు గ్రంథాలయము నుంచెదవని చాంబ ర్లేనుగారు డేగారికి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. జాతిసమితివారు చ ర్చింపకపూర్వము ఈ విషయమై పార్లమెంటు చర్చించుట మ ర్యాద గాదనియు, జాతిసమితి సభవారి కెప్పుడీనివేదికము అందజేయబడెనో చెప్పటకు వీలులేదనిరి.

తర్కోమన్ తిరుగబాటు

విప్లవకారుల నురిదీయుట

టెహ్రాన్ జూలై 26:—భుజానాథి ప్రముఖులు రోక్మిక్ విప్లవములో పాల్గొనిరి ఉరిదీయబడిరి.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అవజయము

జస్తి సుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీ

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావుకారుపేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

* * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీ

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు

20. ఎగ్గూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీనతిగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీ

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎస్ ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రాసున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమున కెల్ల మార్గదర్శకము

గా వలెను

* * * *

కొత్తాల్ బజారు డివిజనులో

కాంగ్రెసు సభ

శ్రీమాన్ కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారికి

వోటు నోసంగుడు

చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలందు కొత్తాల్ బజారు

డివిజను కిదివరకు 15 సం॥ నుంచి ప్రతినిధిగ వచ్చి కాంగ్రెసు

అభ్యర్థి కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపర

చుటకు నిన్నటిదినము బయటబడినా చెన్నపురి కాంగ్రెసు

స్వరాజ్య భిలాభత సమయముల యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరుపబడెను. భక్తవత్సలనాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వి.చక్రయ్య శెట్టి, పాపీయూమూర్తి, గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు సభకర్తాదేవత ప్రముఖులందు గలరు. సభ పూర్తియగునరకు సభ్యుల తుత్వత్వసాముతో వేచియుండిరి.

అధ్యక్షులు

భక్తవత్సలు నాయుడుగారు తొలిసారిగా దుపన్యసిండును గతవత్సరము స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించిన యనంతరము కార్పొరేషనులోని క్లితిగతులకును తత్కార్యమునుబట్టి పరిస్థితులకును గల న్యత్యాసమును విశేషింపించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రవేశానంతరమే కార్పొరేషను ప్రజలకొరకనియ, ప్రజాసౌఖ్యమును గమనించుటయే కార్పొరేషనుసభ్యుల విధియనియు తెలిపి కొనగలిగిరి. స్వరాజ్య పక్ష మేర్పడిన పిమ్మటనే వోటులకు సభలుకేసి ప్ర బోధ ము సల్పుటయు పౌ ర స త్వ భ ర్య ము ల చె లు పు ట యు జరుగుచున్నది. అంతకు క్రితము ఎన్నికలదినములందు వోటులను సమీక్షించుట తప్ప తిరిగి వారి క్షేమమారయుట కెన్నడును ప్రయత్నింపక స్వీయకార్య సాధ్యమునకై మాత్రమే పాటుబడుచుండిరి. ఈ డివిజనులో బుద్ధిమంతులును, శ్రీమంతులు నగు వ్యాపారగులే అధికముగ గలరు గాన ఎట్టి స్వల్ప ప్రయత్నము లోనగునన విశ్వాసము మాకు గలదు. కావున దేశ సేవ ప్రజాహిత్యము, స్వాధీనత్వము, స్వరాజ్యసంపాదక లేపక మునకు ఆశయములతో ఏ పక్షమునకు లోకోత్తర పురుషుడగు మహాత్మా గాంధీ ఆదేశముతో, కీ॥ శే॥ దేశబంధు నితరంజన దాసు, సైహూ పండితులు మున్నగువారే పక్షమునకు జేరిన వారో అట్టి కాంగ్రెసు పక్షమునకు జేరిన శ్రీ॥కె॥శ్రీరాములు నాయుడుగారికి మీ వోట్లనొసంగ వేడుచున్నాను. జస్టికు పక్షమువారు గృహచ్చిద్రములుబెట్టి నుద్దేశించి శ్రీరాములు నాయుడుగారి సోదరులనే ఈ డివిజనుకు పోటీగ నేర్పాటుకేసిరి. కావున న్యాయాన్వయములు బిచారించి దేశభక్తి నేమన ముం దిడుకొని ఉత్తమ పక్షమునకు వోటుజేయగోరవను.

అదికేశవులు నాయకర్

కాంగ్రెసువారి స్థానికసంఘముల యందలి కార్యక్రమమును, సిద్ధాంతములను విపులముగ నుపన్యసిండును ప్రభుత్వోద్యోగములకుగాని, విడుదలకుగాని కాంగ్రెసువారు పాల్పడక ప్రజాసేవయే ముఖ్యధర్మముగ గమనించెదరని హామీ.

“పురినివాసి నక్క వాతబెట్టుకొని” నటలు జస్టి సు పక్షము వోటుల సభలుకేయుట మున్నగు అపరాధచారములను అనుసరించుచున్నది. కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించిన పూర్వము జస్టి సుపక్షమువారు రెన్నడైనను ఇట్టి బహిరంగ సభలుగావించి ప్రజలకు క్లితిగతుల తెలిపియుండిరా? నిన్నటిదిన మునందు రాయపురమునందు కాంగ్రెసువారు జాతీయగీతముల బాడుచు నగరసంక్రమము జేయుచుండ జస్టి సుపక్షమువారు అన్యాయముగ ప్రజలపైబడి కొట్టిరి. అందు నిరపరాధులును, కాంగ్రెసుపక్షమునకు జేరినవారు నగు పలువురకు బలమును గాయములు తగిలెను. కాని కాంగ్రెసుపక్షమువారు రధికసంఖ్యాకులుగ నున్నను ప్రతినిధిగ ను గావించక శాంతిని గాపాడిరి.

మితము, రాబోవు మితరతులను వారికెల్లము శ్రేయమును గూర్చుటకును, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకును పాటుబడు కాంగ్రెసుపక్షమునకు వోటుకేసి మితభక్తిని, న్యాయాభిరుచిని, వెల్లడించుడు! నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు జస్టి సుపక్షము నకు మీ కెట్టి సాయమును జేయవలయునని యాంఛించెదను. అటు లానర్చినచో మన దేశమందు బానిసత్వము సుస్థిర మగును. కావున కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారికి మీ వోట్ల నొసంగ గోరవను.

శ్రీ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారిపై జస్టి సుపక్షమువారు క్రమముగ మోసిన అపనిందలను, అసభ్యసత్కలను ఖండించుచు శ్రీరాములు నాయుడుగారు దేశమునందు సహాయనిరాకర ణోద్యమాదీనండియు చెన్నపురికాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులుగనుండి నేటివరకును నూలు చందాతో సహా చెల్లించుచునే యున్నారని హామీ. శ్రీరాములు నాయుడుగారితో 15 సం॥ నుంచి వాట పరిచయముగలదు. చెన్నపురి కాంగ్రెసుసంఘమునకు నేనుకార్యదర్శిగనుండినందున, 15 సం॥లనుండి శ్రీరాములు నాయుడుగారికిని నాకుగల మైత్రిబంధము నాయుడుగారు జస్టి సుపక్ష ప్రతినిధులు నాకొనునటుల అన్వతంత్రాధీనాయులు గారు. కాంగ్రెసులో జేరినవారుగారనియు ప్రశంసమునుండియు, దేశభక్తి విశ్వాసములు, వీరజనులపై ఆనందగలవారనియు నొక్కి

చెప్పగలను. కావున జస్టి సుపక్షమువారు వ్యాపింపజేయునాగ్రలు సత్యదూరములు. “పేరు గంగాధవాని, త్రాగుటకు నీరులే ద”నునటుల పేరునకు “జస్టి సు” (న్యాయ) పక్ష మేగాని చేతలు అత్యత్యములు, అన్యాయములు అవినీతికరములు. అన్నతమ్యులలో కలెలు గప్పించుటకు జస్టి సుపక్షము తలపెట్టినది. అది యొకవింతగాదు. అఖిలభారతముంబయినం చెన్నియో గృహచ్చిద్రములను, కల్లోలములను గలిగించిరి. బి.పెంటుమ్యుగారిచో మురూలు ఆందోళనయందు జస్టి సుపక్షమువారుస్వార్థపరులై ప్రభుత్వపక్షము నహించి దేశమున కనర్థముపాటిల్లజేసిరి. స్వతంత్రోద్యమములకు భంగమొనర్చుచు స్వరాజ్యమును దూరపముజేయుచుండుటయే వారిసాంప్రదాయము. బ్రాహ్మణీకీతరంజన భూభివృద్ధికై స్థాపించబడిన ఈపక్షము బ్రాహ్మణీకీతరంజన భూభివృద్ధి కేంద్రమున కేంద్రము మేలొచ్చియుండెనా? వారిబంధువం ముకు, వారివాశ్రయించెడివారికి ప్రభుత్వోద్యోగము లొసంగుటపై వేరేమియు జేయునశక్తులు. కాంగ్రెసు సహసభ 40 సం॥ క్రితము శ్రీ॥ దాదాభాయి నాథోజీవంటి సుప్రసిద్ధదేశభక్తులచే స్థాపింపబడి స్వరాజ్యసంపాదనార్థమై కృషిజేయుచు వున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకెట్టి సాయమునుజేయక పేదలనే వశేయుటకును, స్వరాజ్యమును సంపాదించ ప్రయత్నించుటకును కాంగ్రెసువారు ప్రమాదముగా గావించియున్నారు. జస్టి సు నిర్గుణులైన ప్రమాదపత్రక నంకించినవారిని ప్రతినిధులముగ ఎన్నుకొనుట, శ్రీరాములు నాయుడుగారు 15 సం॥ల నుంచి మీ డివిజనుకు కార్పొరేషనులో ప్రతినిధిగనుండి మివిశ్వాసమునకు పాల్పెట్టెయున్నారు. కె. రంగయ్యనాయుడుగారును నాకు మిత్రులేకాని వాగుజేరియుండుచున్నము సుభాగిరిపక్షము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు లోబ్బుడు దేశమునకు సహకారకులై నట్టియు, దేశద్రోహులగువారే నిండినపక్షము. ఆపక్షము ను వీడిన మరుక్షణమే ఘనముగ స్వాగతమొసంగెదము. కావున ప్రతికక్షకులు గా విం చెడి మో స ము ల కు లోనుగాక కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిన శ్రీరాములు నాయుడుగారికి మీ వోట్లను వోటుజేయవలెనని ప్రార్థన.

శ్రీ॥ గుళ్లపల్లి పున్నయ్యశాస్త్రిగారు

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు చెన్నపురి కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన పిదప పౌరులకుగలిగిన లాభముల విచరించిరి. కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసువారు ఆచరింపబోవు కార్యక్రమమును బ్రకటింపించియున్నారు. మదరాసు కార్పొరేషను విషయముగాను ప్రతినిధులను రెండులక్షల రూపాయలపై ఖర్చుచేయుచున్నది. కార్పొరేషను యాజమాన్యము క్రింద చాల ప్రాథమిక పాఠశాలలును, ఉన్నతపాఠశాలలును నడుపబడుచున్నవి. ఆవిద్యారంధ్రులందు దేశదారిద్ర్యమును బాపునట్టి రాట్న పత్రమును నెలకొల్పవలెను. ప్రస్తుతము బాలికల గతభవిష్యత్ విద్యావిధానము పరప్రభుత్వమునకు సేవజేయు గుమాస్తాలను తయారుజేయుచున్నది గావున ఆవిధానమును మార్చి ప్రస్తుత విద్యాలయములను జాతీయసంస్థలుగ మార్చవలెను. త్యాగమునకు వెనుదీయక ప్రజాసేవజేయు కాంగ్రెసువారికి వైపునను, (ఉద్యోగములకొర కాశించి ప్రభుత్వమునకు నోడ్బుడు జస్టి సుపక్షము మరొకవైపునను ఎన్నికలకు పోటీజేయుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణోద్యమముందు దేశమునందలి స్వప్రసిద్ధ దేశభక్తులును, ఉత్సాహపూరితులగు యువకులును రిగి పేరుమంది చెరసాలకనుపబడిరి. ఆసహాయమున రాజీయ ధైర్యుల ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగవలసినదిగ మోస్తూ రామచంద్రరావు పంతులుగారు మదరాసు కానసభయందు వీర్యమునుపపాడించి రాజీయ ధైర్యుల సామాన్యతైల (వొంగలు హంతకులు) కంటె మీనముగజూడ బహులెనని ఈజస్టి సుపక్షమునకు జేరిన ప్రముఖులు హామీయించిరి. పిదప జస్టి సుపక్ష బలముచే నాతీర్మానము పిగిపోయినది. కావున స్వరాజ్యమును వాంఛించి గాంధీమహాత్ముని సందేశము నాలకించినచో కాంగ్రెసు పక్షమునకు జేరిన శ్రీ॥కె॥శ్రీరాములు నాయుడుగారికి వోటు జేయవలెను. కలకత్తాయందు కీ॥ శే॥ చిత్రంజనరావు కార్పొరేషను వశపరచుకొని తాను అధ్యక్షుడై విగతజీవుడయ్యెను. వారి జీవితాశయమును పూర్తిజేయుట మీ ఎల్లర కర్తవ్యము. రిగి కొట్టు భారతీయుల క్షేమముకొరకై పాటుబడు కాంగ్రెసు పక్షమునకే మీవోట్ల నొసంగుట మివిశ్వ కర్తవ్యము అని హామీ.

పిదప రామకృష్ణదాసు మున్నగువారు మోట్లపెట్టిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

లాహోరు హైకోర్టు మూసివేయబడెను

అక్టోబరు 12-వ తేదీన తిరిగి తెరువబడును
లాహోరు, జూలై 27:—లాహోరు హైకోర్టు అక్టోబరు 12-వ తేదీ నరకును మూసివేయబడెను. జూలై 27, జై లాల్ గాన్ధీ సెలవులందు న్యాయమూర్తులుగ నుండెదరు. కాశీ కుమారు సెలవులందు గురువారము కేపు బయలుదేరి ప్రధాన న్యాయమూర్తి సర్ హెచ్.బి.గారు బోవుచున్నారు. న్యాయమూర్తి బ్రాడ్వెగారు యింగ్లాండు వెదలనున్నారు. హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పదవులనుండి వారి వారి వెనుకటి పదవులకు కొట్టుప్రక్కము, అదినన్ను గాన్ధీ పోవుచున్నారు. మొదటివారు స్వల్పకాలపు సెలవువిడచి ఇంగ్లాండు వెదలిరి. రెండవవారు లీగలు రిమెండ్రింగునకు బయటెదరు. అక్టోబరులో విరమింపనున్న న్యాయమూర్తి రాధాగారు మస్కోకి వెదలిరి. న్యాయమూర్తి మాట్రినాగారు కాకాం బయలుదేరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అధ్యాపక విశ్వవిద్యాలయము

నిర్మించుటకు పాట్నా ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ గారు
కాన్ఫరెన్సు సమకూర్చుట
పాట్నా, జూలై 27:—పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ గారు సుబ్బాను ఆహ్వానించుటకు ఒక ప్రయత్నము కాన్ఫరెన్సును ఆగస్టు 6-వ తేదీయందు జరిగించుచున్నారు. ఈ కాన్ఫరెన్సునందు అధ్యాపక విశ్వవిద్యాలయ మొకటి పాట్నా యందు తెలకొల్పుటను గురించి సంప్రదింపులు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

శాసనసభ్యుల దూషించినందులకు
బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక విచారమును దెల్పుట
అద్దెల శాసనసభకు చట్టము
బొంబాయి, జూలై 27:—నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బొంబాయి శాసనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. బొంబాయి, పునహా సుజ్ఞప్తపంచములందు పంచములు గాయవాదల విషయమై గల చట్టముపై నేర్పడును సవరణను దొరతనము గావించుటకు బూనుకొనలేదని ప్రశ్నల సమయమందు ప్రభుత్వము చెప్పెను.
శివారమునాడు కలువడిన బొంబాయి క్రానికల్ పత్రికలో హైదరాబాద్ సభ్యులను గురించి ప్రధాన శీర్షికయందు వ్రాయబడిన మామ వాక్యములను హోము మెంబరు అధ్యక్షుని కేరింగించెను.
శీర్షికయందు గావించబడిన రిమార్కులు గౌరవభంగకరముగ నున్నవినియు, న్యాయమున విమర్శనహద్దుల నుల్లంఘించుచున్నవినియు సభ్యుడు చెప్పెను. వారాపత్రికపై చర్య దీసికొనుటకు లేన కారణము గలదని అధ్యక్షుడు పేర్కొనించి, భావి యందొట్టి క్రానికలు వ్రాయకుండుటకై దీసికొనవలసిన చర్యను సభ్యులే నిర్ణయించవలసినదని అధ్యక్షుడు యాచిషయము శాసనసభాపరిష్కారమునిమిత్తము వ్రచివేసెను.
వారాపత్రికలకు శాసనసభ్యులను ఎట్టి హక్కులు గలవో అను సమస్యను ఈ సేరము పైకి తెచ్చుచున్నది. అని స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల జయకారుగారు సమాధానము చెప్పి ప్రారంభించిరి. ఉదయపు పత్రికయందు గావించబడిన రిమార్కులకు వగమరు బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుటచే ఈ విషయమింతటితో విరమింపబడెను. అద్దెల శాసనసభ చట్టమును గురించి శాసనసభ చర్చ ప్రారంభించెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజద్రోహము క్రింద నేరము
బర్మాలో ఉ॥ చిత్ హైయింగుగారి విచారణ
రంగూను, జూలై 27:—బర్మాలో శాసనసభా బహిష్కారచర్యలలో నొకపక్ష నాయకుడగు ఉ॥ చిత్ హైయింగుగారు రాజద్రోహకరోపనాశ్రయము లిచ్చినందులకు శిరోస్థుతి 124 వ యంశముక్రింద విచారించబడుటగా, నీ న్యాయకాలమునం దెట్టి సమాధానమును చెప్ప చనియు, పై న్యాయకాలమునం దే తా నన్ని విషయములను తెలియబఱచెద ననియు నుడివిరి. (ఆ. ప్రె.)

మొహరం ఉత్సవములు

ప్రాద్దుటూరులో అల్లరి పోలీసువారి ఏర్పాటులు
ప్రాద్దుటూరు, జూలై 27:—శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి ఉత్సవములను జరుపుటకును, అన్ని కాలములందు మేలముతో ఊరేగింపు జరుపుటకును ప్రాద్దుటూరునందలి వైశ్యులు డిక్రీ పొందియున్నారు. ఈ డిక్రీ హైకోర్టునందుమాడ భూయపరుపబడినది. మొహరంపండుగయందు ఎచ్చట మేళము వాయింప మాడ దని మహమ్మదీయుల ఫట్టెదల. ఆ డిక్రీపానుచక్రముగ మహమ్మదీయులు మూడుసంవత్సరములు మొహరం ఉత్సవములు జరుప నూనిచ్చెచిరి.
ఈనెల 24 వ తేదీన నగరమున ఎట్టి అల్లరి జరుగనివిధమున పోలీసువారు అన్ని ఏర్పాటులు చేసియుండిరి. కాని ఆయుధములతో మహమ్మదీయులు సంపుగ వైశ్యుల దేవాలయమునెదుట చేరి పోలీసువారిని లక్ష్యపెట్టక రాళ్లు రువ్వ ప్రారంభించిరి. ఉద్యోగలక్షెనను పోలీసువారిపైనను రాళ్లుపడి గాయములు తగిలెను. కాని పోలీసు డిప్యూటీ మావరింపెండెంట్లు జిల్లామావరింపెండెంట్లు ఈ అల్లరులను నేర్పుతో నూని ఆదినము వైశ్యుల ఊరేగింపు జరుగకుండునట్లు చెసిరి. కొంతమంది మహమ్మదీయులు అరెస్టుచేయబడిరి. జిల్లాయందలి ఇతర భాగములనుండి పోలీసువారు రప్పింపబడిరి. రాబోవు శుక్రవారము మరల వైశ్యులు ఊరేగింపు జరిపెదర. (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు)

రాబోవు భారత శాసనసభ

రాజా రఘునందన ప్రసాదసింగుగారి తీర్మానములు
పాట్నా, జూలై 27:—వచ్చే భారత శాసనసభలో మాంఘీరునాసులగు రాజా రఘునందన ప్రసాదసింగుగారు ఏడు తీర్మానములు ప్రతిపాదింతునని తెలియబడినది.
(1) 1926 సంవత్సరమునుండి భారతదేశమునందు వైశ్యు ద్యోగులను దీసికొనుటకు భారతదేశముందు నాంగ్లదేశముందు నొక్క మారు పరీక్షలనుంచి, దానిలో తేరిస్తవారిని మాత్రమే యట్టి యుద్యోగములకు దీసికొనుటకు.
(2) పాలిచ్చునావుల యొక్క సుతంసంబంధమును కార్యములకు నత్తనసరము లగునప్పుడుచక్క ఇతరసమయములందు బంపుటను వెంటనే యాపుటకు.
(3) ప్రభుత్వముచే నడుపబడునట్టియు, ప్రత్యేక కంపెనీలచే నడుపబడునట్టియు కైర్లలో రిటరక్టెడ్ క్లెయింట్లు తక్కువ ధరలపై పక్షమునకు, నర్తనసంవత్సరమునకు నిప్పించవలయుననియు,
(4) తపాలకార్డు లరజానుండి నూడు వైసలకు దగ్గించుటకు.
(5) అన్ని రాష్ట్రములందును నిర్బంధిత ప్రారంభవిద్యు నేర్పటముకు.
(6) భారతీయులకొక సర్వాంగసంయుతమును నొక సాంకేతికవిద్యాలయసంస్థ డెల్హిలో నుంచుటకు.
(7) ప్రభుత్వపాలనముక్రిందనున్న కైర్లయందు మూడవ తరగతిరుసుము తగ్గించుటకు. (ఆ. ప్రె.)

హాజియా త్రికులు

సురక్షితముగ ప్రవేశించుచున్నారు
బొంబాయి, జూలై 27:—“జహంగీరు” యొడ 21 వ తేదీ రాబిన్ కేవునలిగెను. కరాచీ ఆగస్టు 5 వ తేదీన చేరును. బొంబాయిలోని భీమాజీకంపెనీవారు గుర్తిస్తాని యొడ 660 యాత్రికులను దీసికొని బయలుదేరినదనియు బొంబాయికి రిఫ్త తేది యాప్రాంతమునకు చేరునని యూహింపబడుచున్నది.
“రైలప్రయాణముందు యాత్రికుల ప్రత్యేక సౌకర్యము లకొరకు కరాచీలోను బొంబాయిలోనుమాడ ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. నేటి హాజియాలూహూను, సింధురాష్ట్రభిలాష తుసంఘమువారు గూడ యాత్రికులకు తగుసౌకర్యములు” అని మాలానా సౌకతాలీగారు తంతిద్వారా తెలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము

విరాళములకై సౌకతాలీ ప్రభుత్వము
సంచార మొనరించుచున్నారు
బొంబాయి, జూలై 27:—మాలానా సౌకతాలీగారి ట్లు తంతిచ్చెయుచున్నారు.
“నేను మాలానా మామూదాలీ నాద్వీ మొదలగువారలగురుగులసి నాద్వారాయబారి సంఘమును పేరబయలుదేరిన న్నాము. గుజరాతు, దక్కను ప్రాంతములకుబోయి విరాళములను వసూలుచేయనిశ్చయించిమి. మేము నిర్మింపబోవు నా ద్వా పసత్తిగృహముందు పదిగదులకైన సరిపడునంత విరాళము ప్రోవు చేయ నూహించుచుంటిమి. ప్రతి గదియు విరాళమిచ్చినవారిపేరగాని, ఈ పట్టణము పేరగాని యాపట్టణముపేరగాని కట్టబడును. బొంబాయి, గుజరాతు, దక్కను ప్రాంతములవారు వారీయవలసినంత విరాళము నిత్తురని యూహించుచున్నాను. ప్రతిగదియు సుమారు రు 1500 లగును (ప్రతిగదిలో నయిదుగురు విద్యార్థులుండవచ్చును. మహమ్మదీయ తత్త్వబోధకమును నీపాకాలయందుప్రతిరాష్ట్రమునకు ప్రాతినిధ్యముందు నాయిల విద్యార్థులను దీసికొందుము. సయ్యదు సులేమానునాద్వీగారు ఓహారునందు సంచారము సల్పుచున్నారు. మాలానా బిహారు రహమానుఖాను పేర్వారీగారు రు 10, 000 లు లెప్పక నూర్తుననిరి. చాలిమంది విద్యార్థులూ మాడ సహాయము గేయ వాగ్దానమిచ్చిరి. దారాళములు వసూలు చేయుటకు బరోడాలో 10 వ ఆగస్టున ప్రారంభింపబడును. విరాళములు నాపేరగాని, భిలాపతుకచ్చేరి, బొంబాయి అని మాలానా మామూదాలీనాద్వీగారిపేరగాని పంప గోరుదును. (ఆ. ప్రె.)

ఉరిశిక్షననుభవించవలసిన నేరస్థుని మతి చలించుట

పుష్పనీలుబొండిగారి గతి
బొంబాయి, జూలై 27:—బావాలహత్త నేరమునందు ఉరిశిక్ష విధింపబడిన పుష్పనీలు బొండిగారికి మతి చలించెననియు, నాయనిని యజ్ఞవాడా పిచ్చి ఆసుపత్రియందు ఉంచినయు బొంబాయి నగరమందు కొంత కాలమునుండి వదంతులు గలవు. గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తి కంపుగారు ఉరిశిక్ష విధించినప్పటి నుండియు బొండిగారి మనస్సు చలించెనని ‘యిండియన్ డైలీ మెయిలు’ పత్రిక విలేఖరితో పోలీసుకమిషనరుడెప్పెను. బొంబాయి జైలు అధికారులు ఖైదీని బహుజాగ్రత్తగ కొంతకాలము బరికిలించిరి. తుద కతనిని పిచ్చి ఆసుపత్రికిపెరి. పిచ్చివాడైన బొండిని ఉరిదీసెదరా అను సమస్యను పత్రిక లేవదీసినది. స్వప్రచిత్తుడుగ ఖైదీ యున్నాడని వైద్యులు సర్టిఫికేటు జేయగానే బొండిగారిని ఉరిదీసెదరు. (ఆ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ తగవు

పర్యవసానము
మహమ్మదీయులు తుతగాత్రుని
మన్నింపవలెనని గోరుట
రంగూను, జూలై 27:—గతశనివారమునాడు బియ్యపు బజారునందు బియ్యపు ధేరము విషయమై హిందూ మహమ్మదీయులకు జరిగిన పోరాటము విషయమై విహితయుతమును రాజీ చేయబడినందున బియ్యపుబజారు మామూలుగ తెరువబడెను. ఘాలియా మహమ్మదీయులందలి పెద్దలు తుతగాత్రుడగు గుజరాతి వర్తకునికికి వెదలి తప్ప మన్నించవలసినదని గోరిరట. పోలీసువారిని కేసు యింతటితో విరమించవలసినదని ఘాలియాలు కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

యర్నూడం తాలూకాబోర్డు

ఈబోర్డువారు క: గంగరాజుగారి ప్రతిపాదనపై సి. ఆర్. దాసు, సర్. పి. త్యాగరాజుచెట్టిగార్ల మరణములకు చింతిల్లుచు సానుభూతితీర్మానము గావించిరి.

పునహానూతన రైల్వే స్టేషను

బొంబాయిగవర్నరు తెరచెను

సర్ లెస్లీ విత్ సన్న గారి ప్రసంగము

బొంబాయి, జూలై 27:—సివిలు మిలిటరీ ఆధికారులు, బొంబాయికానసభ్యులు, పునహా బొంబాయిగవర్నరును సర్ లెస్లీ విత్ సన్న గారు పునహా నూతన రైల్వే స్టేషనును వేడుకరించిరి. జి. వి. పి. రైల్వేవేజంటుకు మేకల్ సిగ్నలారి ఆధిపత్యముక్రింద పునహా బొంబాయిగవర్నరులమధ్య రాకపోకలకు సౌకర్యములుండుమూలముగ విస్తరింపబడుటయందు ప్రభువు సోపానము నిర్మింపబడెను.

మొక్లీసుగారి ఉపన్యాసము

నూతన రైల్వే స్టేషనును వేరవలసినదని గవర్నరుగారిని గోరు సంవత్సరమునందు మొక్లీసుగారి రిట్లు బ్రహ్మించిరి:—

ఖండాలానుండి పునహావరకును నిర్మింపబడిన రైలుమార్గము రాకపోకలకు వేరవలసినదని ప్రాంత రైల్వే స్టేషను నిర్మింపబడెను. పునహా బొంబాయిలకు భారతాఖ్యులు శిక్షకు రాకపోకలకు వేరవలసినది విదుసంతమైనది పూర్వము ప్రాంత రైల్వే స్టేషను నిర్మింపబడెను. నలుబదిమాడు సంవత్సరములందు విరివియైన బ్రాఫిక్కును దెలియబర్చు కొన్ని అంశములు ఏజెంటు తెల్పి ప్రాంత రైల్వే స్టేషను నూతన పరిస్థితులకు సరిపడవలసినది తెల్పెను. రైల్వే కంపెనీ డిప్యూటీ యి. బి. రీడుగారు నూతన రైల్వే స్టేషనును నిర్మించెను. అందునకు 55 లక్షలు వ్రయమయ్యెను. పునహా పునర్నిర్మాణముందు యీ నూతన రైల్వే నిర్మాణ మొకనూతనఅంశమునది మిషన్ నిర్మింపబడిన వంతెనతో సహితముగ పునర్నిర్మాణమునకు 48 లక్షలు వ్రయమగును. వంతెన యింకను పరిపూరితగాలేదు. ఎమ్. అండు బి. ఎస్. యమ్. రైల్వేకు జి. వి. పి. రైల్వేకు ఉపయోగము నిమిత్తముగ నిర్మింపబడుచున్న వర్క్సు సంపూర్తిగ నిర్మాణముగా లేదు. గత ఫిబ్రవరియందు నగరపేటల రైల్వేలు విద్యుద్దామలు గాబడిన పిదప జి. వి. పి. రైల్వే రైలుకాళి పునహావరకును విద్యుచ్ఛక్తిచే నడపబడుటకు బ్రయత్నములు చేయబడుచున్నవని తెలుపబడెను. పునహానుండి బొంబాయికి మాడుగంటల ప్రయాణముగ నుండువలయునని దలంపబడెను. ఇందుకొరకు స్క్రీములును, ఎస్టి మేట్లును, భారాగట్టు రివర్సింగ్ స్టేషను దీనివేయుట ఎస్టి మేట్లు దాఖలుచేయబడెను. దాఖలు చేయబడిన ఎస్టి మేట్లులు శాంక్ష నుగావచ్చునని విశ్వసించుచుండెను. పరిపూరితమటతోడనే భారతదేశము దిట్టి రైల్వే మార్గపు సౌకర్యములు గల మరయొక రైలుమార్గము గన్పించెను. బొంబాయి దొరతనము యొక్క వేసవికాలపు ముఖ్యపట్టణమునకు ఉచితముగ రైల్వే ప్రయాణ సౌకర్యములు స్వల్పకాలములో చేపారవచ్చువి.

గవర్నరు ఉపన్యాసము

పునహా నూతన రైల్వే స్టేషనును వేరవ సంవత్సరముందు బొంబాయి గవర్నరుగా రీచిన ప్రకటించిన ప్రసంగమును గావించిరి:—“ఈనూతన అభివృద్ధి బహుచక్రగానున్నది దొరతనముతరపున నేను చెప్పుచున్నాను. మేము పునహాలో నున్నప్పుడు ముఖ్యపట్టణమును బొంబాయినుండి చాల దూరమున నున్నామని చాలకాలమునుండి ప్రజలు దలంచుచున్నారు. అంతియకాక చక్రము, రాజధానియందలి ముఖ్యభాగములందు జరుగుచున్న సంగతులు బొంబాయికి వెంటనే తెలియటలేదని విమర్శకులు చెప్పుచుండిరి. ఈ రైల్వే స్టేషను సరిగబనిచేయుటకు బూనుకొనిన పిదప విద్యుచ్ఛక్తి సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత, రాజధానియొక్క ప్రభుత్వము ముఖ్యపట్టణమునకు గొన్ని వందలమైళ్ల దూరమును మిట్టప్రదేశమునందు నడపబడుచున్నదను సోపానము సమసిపోవు ననుట నిస్సందేహము.”

నూతన రైల్వే స్టేషను కట్టుటయందు గలిగిన అంతరాయములనుగూర్చి గవర్నరుగారి రిట్లు దెల్పిరి. మొత్తముమీద చాల లాభకరమైన యిట్టి నిర్మాణములనల నేదో గొండరకు యిబ్బందులు గలుగవచ్చును. ఇందువలన మహమ్మదీయుల సేర్వ ఉత్సవమునకు చాల యిబ్బంది వాటిల్లె ననుమాట మీ కెల్లరికిని విశదమే.

తాత్కాలికముగ ఈయిబ్బంది కుపశమనము గావించబడెను. తాత్కాలికముగ గావించబడినయేర్పాట్లు అంత్యముగ లోపల, రైల్వేకు మహమ్మదీయులకును బహుళ సౌకర్యవంతముగ తుదియేర్పాట్లు చేయబడునని విశ్వసించుచున్నాను.

ఈ సంవత్సరము, యీ సంవత్సరమున నేల యీమాసము,

జి. వి. పి. రైల్వే చరిత్రయందు నూతనశకమును స్థాపించుచున్నది. గత కాల ఆఖరుదినమును సీపిలో కంపెనీయొక్క 151 వ అర్ధసంవత్సరపు సమావేశము జరిగెను. ఆ దినమందే కంపెనీ యిండియాకార్యదర్శితో గావించిన ఏర్పాటు అంత్యమయ్యెను. జూలై 1 వ తేదీనుండి యిండియాదొరతనము అధీనము క్రింద రైల్వేబోర్డు గవర్నమెంటున జి. వి. పి. రైల్వే నడుపబడును. (ఆ. ప్రె)

సాండుహర్షు రాయలు మిలిటరీ కాలేజి ప్రవేశపరీక్ష

సిమ్లాయందు సెప్టెంబరు 4-వ తేదీన జరుగును

సిమ్లా, జూలై 27:— 1926 ఫిబ్రవరియందు ప్రారంభముగ తరమునకు సాండుహర్షు రాయలుమిలిటరీ కళాశాలయందు భారతీయ విద్యార్థులకు శిక్షణకును సెప్టెంబరు 4-వ తేదీన సిమ్లాయందు ప్రవేశపరీక్ష నల్పబడునని పంజాబు దొరతనము ప్రకటించుచున్నది. ఇండియా దొరతనము వే ఎన్న బడిన అభ్యర్థులు ఒక సంవత్సరమున్నర విద్యనభ్యసించవలయును. (ఆ. ప్రె)

ఇండియను డెయిలీ మెయిలు

కె. శతరాజుగారు సంపాదకత్వమును వహించిరి. బొంబాయిలోని డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు తాత్కాలిక సంపాదకుడుగా నియమింపబడిన చింతామణి గారు రాజీనామా నిచ్చి నందున సామయ రిఫార్మరు పత్రికాసంపాదకులకు కె. శతరాజుగారు 24 వ తేదీననుండి సంపాదకత్వమును వహించిరి. (జోరాజ్ క్రాంతికలు.)

దేశబంధు దాసు

సంగరాష్ట్రస్మారకనిధి

25 వ తేదీవరకు 5, 27,453 రూపాయలు చేరినవి.

(మ్యూజికల్ నెట్)

విద్యుత్ సౌకర్యమును సాధారణముగ నున్నది.

కాకినాడలో 0.77 మిలిపట్టుములో 0.54, వర్షించెను. గోపాలపురంలో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 6½ నుండి 11½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

చక్రకొ:—కర్నూలులో 0.33 వర్షించెను. బళ్లారిలో చినుకులుపడెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలుచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల వర్షముగ నున్నది. పగటివేడిమి 5 నుండి 10½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకొ:—కడపలో 0.57 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో 7½, మద్రాసులో 4½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

24 గంటలలో పెద్దమా దుప్పడెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

త్వరవడుడు ! త్వరవడుడు !!

కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే?

రామకుమారాభ్యుదయము

(ఆంధ్ర నాటక రాజము)

గ్రంథకర్త:— గార్లదిన్నె సుబ్బారావు

పండితామోదితమును, కరుణారసగుంభితమును,

పాతకహృదయరంజకమునై యొప్పచుండు.

మెల్ల రు 1-0-0 మాత్రమే

నలయునా క్రింది చిరునామాపూర్వాసి తెప్పించుకొందు:—

గార్లదిన్నె సుబ్బారావు,

ఆదవాసి.

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

వాతావరణ నిధి

1925 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యస్థానములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1-న లేచినంత వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు వర్షము.
గోపాలపురం	80.7	76.4	0.04	11.81	44.96
విశాఖపట్టణము	80.9	74.7	...	6.63	37.09
కాకినాడ	77.6	73.7	0.77	20.11	39.09
మచిలీపట్టణము	82.9	72.6	0.54	10.22	41.59
కర్నూలు	79.9	73.4	0.33	6.48	26.01
బళ్లారి	85.9	74.7	0.01	0.30	20.51
కడప	86.6	77.3	...	5.42	31.23
కెల్లూరు	88.4	79.3	...	4.08	37.98
మద్రాసు	90.9	79.2	...	3.50	50.74
కడపూరు	95.5	75.5	0.57	3.64	52.94
నేలము	90.9	73.3	...	4.75	39.30
కోయంబూరు	84.7	69.3	...	3.12	22.29
తిరుమనాపల్లి	95.1	78.0	...	4.40	33.18
నాగపట్టణము	96.7	78.0	0.06	1.04	54.98
మధుర	97.0	77.8	...	2.52	33.58
పాంబన్	88.0	78.7	...	0.15	37.00
తిరువల్లూరు	1.64	28.34
తిరువేంగళము	81.9	72.9	0.28	12.26	64.51
కొచ్చిన్	83.3	74.0	0.13	37.85	114.51
కాలికట్టు	86.8	73.5	0.86	70.91	117.16
మంగళూరు	86.2	74.4	0.21	81.28	125.68
తెంగుపూరు	79.2	64.4	...	4.86	35.37
మెర్కార	67.6	61.5	0.32	69.24	125.46
కొడైకనాల్	64.7	50.2	...	10.38	62.18

సర్కారులు:—వర్ష పాతము సాధారణముగ నున్నది.

కాకినాడలో 0.77 మిలిపట్టుములో 0.54, వర్షించెను. గోపాలపురంలో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 6½ నుండి 11½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

చక్రకొ:—కర్నూలులో 0.33 వర్షించెను. బళ్లారిలో చినుకులుపడెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలుచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల వర్షముగ నున్నది. పగటివేడిమి 5 నుండి 10½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకొ:—కడపలో 0.57 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో 7½, మద్రాసులో 4½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

24 గంటలలో పెద్దమా దుప్పడెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

త్వరవడుడు ! త్వరవడుడు !!

కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే?

రామకుమారాభ్యుదయము

(ఆంధ్ర నాటక రాజము)

గ్రంథకర్త:— గార్లదిన్నె సుబ్బారావు

పండితామోదితమును, కరుణారసగుంభితమును,

పాతకహృదయరంజకమునై యొప్పచుండు.

మెల్ల రు 1-0-0 మాత్రమే

నలయునా క్రింది చిరునామాపూర్వాసి తెప్పించుకొందు:—

గార్లదిన్నె సుబ్బారావు,

ఆదవాసి.

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

జి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలోనున్న విమానులను నకు విమానా శ్రేష్టమైన ఆస్తిని సంపాదించి పెట్టినట్లే, దానిని సంపాదించుట ఎట్లు?

విమానులకు హానిన విమానములకు వ్రాయుచు:—

(1) బ్రాంచి స్క్రీబుక్లు,

దీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు నెం 237, మద్రాసు.

ఇండియా 'కామరూప' చట్టము

బరలపచుటకు బహిరంగసభ

ఇండియా కామరూప చట్టము బరలపచుటకై కోమలేశ్వరంపేటలో డా॥ నరేంద్రమూర్తిగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. వి. సి. కేమచారిగారు, డా॥ లక్ష్మీపతిగారు, డి. వరదరాజులు నాయకుగారు మున్నగువారు హాజరుండిరి. ఈ చట్టము అన్ని పక్షములవారు అధ్యక్షుని గౌరవ స్వపరిపాలనను సూచించుచున్నదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. అందుచే నన్ని పక్షములవారు శ్రద్ధగ పనిచేయవలెను. ఈ స్వరాజ్యములను ఇంగ్లాండునకు ఇండియాకు గూడ పేరుకలుగును. మనకు గాన లభింప స్వరాజ్యము ప్రేమలన వచ్చునుగాని ద్వేషముచే గాదు. దౌర్జన్యమును మాటయే లేదు. బలహీనపుటాని పీడించు స్వరాజ్యమన కవసరము లేదు. మానవసేవయు, త్యాగము సమరసభావము, ఆత్మనిగ్రహములే ఆచర్యములుగ నుండు స్వరాజ్యముకావలెను. కావున అట్టి స్వరాజ్యమును సూచించు చట్టము యెల్లరు బలపరచవలెననియు, ఇట్లునకు ఇండియాలో నింతవన్ని గలవని తెలిపినచో ఆంగ్లేయులు రప్పక అంగీకరింతు రనియు అధ్యక్షుడు నుడివెను.

భారతదేశము మిక్కిలి ప్రభుత్వవిధానదేశమనియు, ప్రస్తుతము దేశమున దైకమత్యము కావలసియున్న దనియు అదియున్నచో మనకు జన్మహక్కును స్వరాజ్యమును సాధించవచ్చుననియు దానినిని తమ కామరూప చట్టమును బరలపచవలెననియు వి. సి. కేమచారిగారు చెప్పిరి.

డా॥ లక్ష్మీపతిగారు చట్టంలోని నిబంధనల నంగీకరించుచు, ఈ చట్టము నిపుడును లాభములచే తయారుచేయబడి సమగ్రరాలను విశేషంబు మృత్యుచే నరిజాత బడిన దని చెప్పిరి. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆంగ్లేయులతో ఎత్తున కత్తుచేయనిది గెలువజాలదు. రాజకీయ కైదీలందరిని విడుదల చేయనిది సమాధానము కుదురుట కష్టము. కాని యిట్టి వ్యతిరేకాభిప్రాయము లున్నను డాక్టరుగారు చట్టముయొక్క ముఖ్య సూత్రములను బరలపచిరి.

డా॥ బి॥ ట్రివివరదరాజులనాయకుగారి రిట్లు చెప్పిరి. చట్టము అనిపించుటగారు తయారుచేసిరి. అతివాదుల కిది సంరక్షింపవలసిగా లేదు. కాని మితవాదుల భావమునకు తగినట్లుగా నుండుటచే వారంగీకరించిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమున్నచో జన్మ సుపక్షమువారుగూడ నామోదించెదరు. నిన్ను జాతులు వెనుకబడి యుండునంతకాలము స్వరాజ్యము వచ్చినను శిక్షముగ నుండవలెదు. కావున చట్టము వారీగా సవరించవలెనని ఆయన గోరిరి.

ఎకా. శ్రీరామగారు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ చట్టము అక్షిణియా, కవడా స్వపరిపాలనవిధానముల ననుసరించి తయారుచేయబడినది. ప్రస్తుత చట్టము ప్రకారము ఇండియాపై స్టేటు సెక్రటరీగారికి సంస్థానికారమున్నది. ఈ చట్టము ఆయనికారమును తొలగించుచున్నది. కార్యనిర్వాహకవ్యవహార శాసనసభకు జవాబుదారీగా నుండురు. శాసనసభలో మంత్రులపై విశ్వాసము లేనట్లు తీర్మానించినచో వారు రాజీనామాచేసినచే. వైస్రాయి గారు ఉప్పుపన్ను రెట్టింపుచేయుటకు అధికార ముండదు. ఇట్టి నిబంధన లేనట్లే గలవు. చట్టము కేవలము ప్రజలభాగ్యత యిష్టానుసారముగ తయారుచేయబడినది. బ్రిటిషు పార్లమెంటు అనుగ్రహములకై చూడక ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమును మార్చుచున్నది. కావున సెలెరు దీనికి తోడ్పడవలెను.

డా॥ నరేంద్రమూర్తిగారి ఉపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. ఈ చట్టము బరలపచుటలో నేటిపు సంతకములు గూడ తోడ్పడవలెనని ఆయన చెప్పిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యనిబంధన లేనిది చట్టము కానేరదు కాని అది లేమన్నను గూడ తాను చట్టము నామోదించెదనని చెప్పిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును బట్టి సంఘములను వేరు చేయుటకు నెంచవలసింది.

బర్మను హెతుగాని ప్రకటన

మనరాను శాసనసభలో చర్చించగోరుట

బర్మను హెతుగాని ప్రభుత్వ సభలో ఇండియా సంస్కరణములగుర్తి, ముఖ్యముగా చెన్నరాష్ట్రముగుర్తి గావించిన ప్రకటన అసంభ్యక్తమున విషయమును చర్చించుటకై పునరాను శాసనసభలో ఆగస్టు 18 వ తేది కార్యక్రమమును విలుపుచేయవలెనని సి. వి. వెంకటరమాయంగారు ప్రతిపాదించునట్లు నోటీసు బంపిరి.

భారతదేశ పరిస్థితులు

మొత్తము ప్రభుత్వ అభిప్రాయములు

"1929 వరకును మార్పునందు"

మొత్తము ప్రభుత్వ 'సంక్షేపము'లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ప్రభుత్వ సభలో బర్మను హెతు ప్రభుత్వ భారతదేశ వ్యవహారములగుర్తి యుండునము గావించుట చారిత్రకముగ ఆచారమేయైయున్నది. కాని క్రొత్తయేమియులేదు. అయితే యీసమయమున క్రొత్త యొకటిమాత్రము వచ్చినది. ఏమైన నిర్ణయముల గావించుచున్నయెడల రాజప్రతినిధిని ప్రత్యేకముగ ఉద్దేశ్యకాలము పరిసమాప్తి కాకముందే పిలిపించి ఆయనతో స్వయముగ సమాలోచనజేసి తేల్చిపట్టు గానించును. ఇట్లు రాజప్రతినిధిని పిలువనపుట క్రొత్తవిషయము. దానివల్లనే యిప్పటి పరిస్థితులకు ప్రాముఖ్యము గల్గినది. ప్రభుత్వ విధానమునందు మార్పుమాట యొక్కటియే గాదు. ఈపని మనకు పరిపాటియైనదియే. కాని ప్రస్తుతము భారతసంవిధానిలో వచ్చిన నయవ్యవస్థ మున్నెప్పుడును సంభవించలేదు. రెండు విధములైన నాగరకలయబట్టి మనకు నిర్ణయంప వలసియున్నది. యూరోపులో జాతీయత ప్రవర్తన మైన పద్ధతిని భారతదేశ భవిష్యత్తు నిర్ణయంప గోరు నెడల అట్లుచేయుటకు సంసిద్ధముగ నుండి యిప్పుడును యావేగమును ఆందోళనమును లేక్కరేయకుండువలెను. అట్లుగాక భారతదేశమును పూర్వపురాహిందూ సాంప్రదాయానుసారమే యభివృద్ధిజేసేనయెడల యొక్క-వ్యవస్థానికముండి మనలో నెక్కువకలిసి యుండురన్నయెడల, నవటి రాజ్యాంగపరిణామమును మరియొక దృష్టితో పీక్షింపవలయును.

పాశ్చాత్యదృష్ట్యముల నిరోధము

మాట్లాడుటకు గాని మానము పహించియుండుటకుగాని సమయముగలను. కొద్దికాలము నుండియు నీమధ్య భారతదేశమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన విషయములందు మానము గానించుచుండెను. అధికారమునందున్న వారు రాజకీయ పరిస్థితుల కేమిభంగము గల్గునో, జాతీయభావము నూతనముగ ప్రజ్వరిల్లజేయనియో, నర్హాధికారములని యెక్కడ నుపద్రవము గల్గునోయనియు జాగ్రత్తగ సంపరింపవలసియుండెను. అసలు ముఖ్యమైన విషయమున ఆపాక్షములు గగ్గియుండుట భారతదేశమునకు గాని మనకు కాని మంచిదిగాదు. ముఖ్యమైనవిషయ మియ్యది: మనము వారి దేశమునందు పాశ్చాత్యదృష్ట్యములను విధించుచున్నామని హిందువులు ముఖ్యులగు వారు విముఖత పహించియున్నారు. మనముజేయు పనులలో వర్హాధిక్యమున్నటుల వారికి గానించుచున్నది. మనము భారతదేశమును విడిచిపోయి వారి యిష్టము వచ్చినటుల వారు భారత దేశభవిష్యత్తును నిర్ణయించుకొనునటుల వదలివేయవలెనని వారి ఆశయము. రోనాల్డుమ ప్రభుత్వ దృష్టినుటల 'పాశ్చాత్యులన్న మింగివేయవలెనను యంతివిద్యము యిక్కాలపు భారతదేశము నావరించియున్నది" అట్టి భావము వాస్తవికంబియున్నపుడు శాంతింపజేయుటగాని సమాధానముగాని సాధ్యముగాదు. అతివాదుల యుద్ధమును సరియైనదా మనది లేకపోయి లేకవారిష్టము వచ్చినదానిని పొవుటచేత మనకు వారిలో సమాధానము కుదురదా యను విషయమును ఆలోచింపవలసిన కాలము వచ్చినది. అప్పుడే మనము గావించిన నిర్ణయముల ప్రకారము పనిజేయుటకు ధైర్యముతో బూనుకొనవలయును.

భావాదర్శనముల దింత సంస్కరణ మున్నపుడు, నాల్గు సంవత్సరములనుండియును వానిపై చెలరేగిన ఆందోళనము రాజకీయ సంస్కరణములు యెందుకును పనికి రాకుండును. భారతదేశములోని శాంతింపలేకుండు కారణము 1919 శాసనసభ యని నమ్మువారలు గలరు. దాని నాధారము జేసికొనియే అశాంతి ప్రబలనన్నమాట నిజమే. ఇకను మరియొకపక్షమువారు యీ ప్రభుత్వ నిర్మాణము పరిపూర్ణముగ నున్నదనియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను పెంపొనరి భారతీయుల అధికారముక్రింద నుండు నటుల నిచ్చివేయవలెననియు కోగుచున్నారు. ఈ పనిజేసినయెడల రెండేండ్లలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వమువీడనగూడ అధికారము గావలెనను ఆరంభ సుడిగాలివలె చుట్టుకొనును: ఇతరులు కొందరు యింతలయెను ద్వంద్వ విధానమునందలి లోపమనియు, పరిపాలనా యంత్రమునందలి వివరములలోని లోపమనియు నందును.

ఇప్పుడును నిష్పత్తియొకములైన మాటలు. మానవ మాత్రము సృష్టించిన అన్ని ప్రభుత్వ నిర్మాణములవలెనే యీ

క్రొత్త నిర్మాణముగూడ లోపములతోనే కూడియున్నది. కాని పరస్పర సుహృద్భావమున కిది యేమియు నాటకముగ నుండజాలదు. ద్వంద్వ విధానము ఆచర్యప్రాయమున ప్రభుత్వవిధానము గాకపోవచ్చునుకాని దానిని బాగా పనిజేయించవలెననుకొన్న వారి చేతులలో బాగానే పనిజేసెను. రెండురాష్ట్రములలో విజయకారణమును సహకారమును అతివాదులతిరస్కరించి యుండుటచేత తాత్కాలికముగ నది రద్దు జేయబడెను. ఈ ప్రభుత్వ విధానముగాక మరి యేదైనగాని ప్రభుత్వమునందు సంపూర్ణాధికారము నొసంగనపుడు దానితో గూడ సహకారము జేయుటలేదనియే తిరస్కరించెదరు. కాబట్టి భారతీయులకు గల కష్టముల విచారించుటలో నెంతజేసినను అతివాదనాయకులు పాశ్చాత్యపద్ధతులపై నాధారపడియుండు నేవిధానముతో నైనను కలియక పోవుటలన లోపముగనే యుండును.

ఈ సమస్య కంటకును యిదియే ముఖ్యమైనపట్టు. దానిని నిర్లక్ష్యము జేయుటలో నపాయముగలదు: సా మాన్య డను నాంగ్లేయుడు రాజకీయ ముగ పక్షము లేని యొ మా రు చుండునని తలంచుచు గాంధీగారు గాని, శ్రీ శ్రీ దాసుగాని ప్రభుత్వవిధానమునకు ప్రతిపాదనలను సుక్రమముగ నిడముజేయువారని మాత్రము తలంచెదరు. ఇంతకన్న యొక్క-వ తప్పింకొక టుండబోదు. అతివాదులు తమలోతాము చిన్న చిన్న పోట్లాట లాడుకొనుచు మితవాదులతో యింక కొంచె మెక్కువగ పోట్లాడెదరు. కాని యెప్పుడోమి పోట్లాడినను బ్రిటిషు సంబంధమునుగుర్చియే పోట్లాడెదరు. ఒకసారి వారిసాధనము 'తపశ్శక్తి' యైయుండును. మరియొసారి విప్లవకరులుగ నుండి నేరము జేయువారియెడల సానుభూతియున్న విషయమును దాపరికము లేకుండ బ్రిటికి జెప్పెదరు. లేదా హతాత్తుగ వెనుకకుదిరిగి దాసుగారు కొద్ది రోజులకు చచ్చిపోదు రనగా జేసినటుల ప్రభుత్వముతో సమాధానమునకు వచ్చెద మందురు. బయస్కోపులో నిమిషనిమిషమునకును యీవిధముగ మార్పులు కలుగజేయుటలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వముయొక్క పటుత్వమును గుంజివేయుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యముగనుండును. ఎన్ని సౌకర్యములుజేసినను పట్టు సర్వీసులలో భారతీయుల నెంతమందినిజేర్చుకొన్నను, ప్రభుత్వవిధానమునందుండే మార్పుజేసినను ఆ ఒక్కపని తప్ప అదివారికేమియు తృప్తికరముగనుండదు. ప్రజా ప్రభుత్వము వచ్చునందువలన హిందూసంఘ పురాతన నిర్మాణము విచ్చిత్తుట మాత్రమే మాత్రమే సహింపజాలదు. ఈ ప్రజా ప్రభుత్వమునే మన రాజకీయ సంస్కరణములు కాలము వచ్చినపుడు ప్రవేశబెట్ట వలెపెట్టినది.

అతివాదులలో భేదము

విషయములన్నియు క్లుప్తముగ స్పష్టముగ చెల్లితిని. వీనిపై సార్వభౌమని ప్రభుత్వమెట్లు నిర్ణయించునో ఆతురముతో నెదురుజూచు చుండుము. అదృష్టవశాత్తు భారత దేశమునందు అందరును నిజమైన అతివాదులుగారు. పూర్వాచారసభావములను హిందువులు తదితరులు కొంచెము ముందుకుబోయి చేయు పనులన్న యిష్టము లేకుండురు. గాంధీగారు సర్వమును తాను మేలుజేయుచునని పనిజేయుటలన మహమ్మదీయులను నమ్మకము బాగా తగ్గిపోవుచున్నది. ఇకను గ్రామములలోనున్న ప్రజలు శాంతిజీవిమును కావలెనని కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు గట్టిగనిలబడితే చాలనని వారి పక్షమునజేరియుండవలెనను వారు చదువు రాని వారైనను చాలా మంది గలరు. గట్టి గనిల ప బ డు ట య నగా అభివృద్ధియేమియు నవసరములేదని అంతటితో ఆగుటగాదు. ఇప్పుడున్న నూతనవిధానమునే బాగా పరిక్షించువరకును దాని ననుసరించియుండుట మాత్రమే. మేమెరిగినట్టి పార్లమెంటరీ సంస్థలు భారతదేశమునకు పనికిరావా? భవిష్యత్తునంతటివారు నిర్ణయింపవచ్చును. ద్వంద్వవిధానము, మాయెన్నికలపద్ధతి, శాసనసభలు అన్నియుబోయి భవిష్యదనుభవముతో మంచితకపు విధానమును ప్రవేశబెట్టవచ్చును. కాని ప్రభుత్వము మాత్రము ప్రజలు తమ వ్యవహారములను తాము సమరముకొనునటుల శిక్షణము నొసంగుటకు వాగ్దానముజేసితిమి. అందుచేత భారతదేశము నకు తగిన పద్ధతులను కనిపెట్టుచుండు ఆవాగ్దానమువీడనే నిలువజనియుండవలెను. 1929 వరకైనను శాసనము ప్రకారము విచారణవచ్చునకును ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు మార్పుమియు నుండరాదు.

బీహారు- ఒరిస్సా గవర్నరు

రంచి, జూలై 26:—నర్ హెన్రీలెరుగారు బీహారు-ఒరిస్సా గవర్నరుపదవి నర్ హెన్రీ మెక్ఫర్సన్ గారియొద్ద నుండి స్వీకరించిరి. (ఆ. ప్ర)

ప్రాంతీయ యుద్ధ ఋణములు

విషయమై ప్రెంచివారు లండనుకు నేడు (26-7-25) బయలుదేరుచున్నారు. ఆర్థికమంత్రి ఇండోచీనాబ్యాంకు వ్యవస్థాపకుడు బోవుమన్నారు.

ప్రెంచిమోటారు పండుకులో ప్రెంచి వ్యక్తి గెలుపొందెను.

డర్బం మతగురువును క్రిందబడద్రోయుట

లండన్ జూలై 26:—మగ్దోనాట్టగారు బొగ్గుతగవులో ప్రభుత్వమువారు ఇంత ఆలస్యముగ జోక్యము గలుగజేసి కొనుటను ఖండించుచు బొగ్గు వర్తకమును జాతీయవిధానము మీద ఏర్పాటు జేయవలెననియు ఉత్పత్తి వేతనములను మరితర పరిస్థితులను ఏకముగ జేయవలెనని యుపన్యసించుచుండిరి. ఉపన్యాసాంతమున మితపాగవిషయమై యుపన్యసించుటకు ఉపన్యాసవేదిక దగ్గరకు బోవుచుండ జనసముహము ఆతినిని త్రోసివేయ నదిలో పడబోవ పోలీసువారు తప్పించిరి.

రబ్బరు నిర్బంధములు

ప్రతిబంధకముగ నుండుటచే అమెరికనులు వాషింగ్టన్ లో నున్న బ్రిటిషు రాయబారినుండా దెలియజేసిరి.

కపర్దలా మహారాజుగారు

2½ నెలలు సంచారము

బ్రెజిలు, చిలీ, ఉరుగ్వే, ప్యూర్టో రికో, యునైటెడ్ స్టేట్సులో సంచారము జేయుటకు కపర్దలా మహారాజుగారు బోర్డానుండి బయలుదేరిరి. యూరపుకు సెనామాకాల్యగుండా తిరిగివచ్చెదరు. ఇండియాకు నవంబరు ప్రారంభములో బయలుదేరెదరు.

ప్రెంచి కవున్సిలు జెనరలు

గ కార్టెలుగా రెన్నుకొనబడిరి.

మ స్థా లు స రి హ ద్దు

విచారణసంఘమువారి నివేదికము

జనీవా, జూలై 25:—మస్థాలు సరిహద్దు విచారణ సంఘమువారు తమనివేదికనును కొద్దిదినములలోనే ప్రకటించెదరు. అతిరహస్యముగ నున్నట్లు. కాని వీరు సరిహద్దును నిర్ణయించలేదు. జాతీయమితి సభవారికే వసలివెట్టిరట

పండిత నెహ్రూగారి

నాయకత్వము

స్క్రీ-సంఘము-సహకారము

లండన్, జూలై 24:—స్కాండ్లర్స్ కమిటీలో కేరటకు పండిత నెహ్రూగారు నిశ్చయించుటను గూర్చి మాం చెడ్డరు గార్డియను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ విషయమై తీవ్రముగ ఆలోచించవలెనేగాని ఉపన్యాసములలో ప్రతిష్టంభనమును నెహ్రూగారు జూపక సలహానియవలెననే స్వరాజ్యపక్షమువారు తలచియుండు రహస్యం నెదము. అసగా నిశ్చయముగ సహాయ నిరాకరణమునకు బదులు సహకారమును జూపుటయన్నమాటే. ఈ కమిటీలో అఖిలభారత నాయకులందరును ఇండియా ప్రభుత్వముతో సహకారము సన్నిహిత రాష్ట్రీయ నాయకులే రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సహకారమేలవ్వరాదో తెలియకున్నది. వీరేల నుండివచ్చునేర్పాటు, శాసనసభలో వీరికి పలుకుబడి, సహాయమున్నదే, అట్టితెలివీలజేయరాదో ఊహించజాలము. అసహాయాభ్యుదయము చచ్చినది. భూసాఫితమైనది. దెసెంటు కామెన్స్లుబిల్లు విషయమై జరుగు ఆందోళనము ఇండియాలోగాని, ఇంగ్లండులోగాని ప్రస్తుతము లభించునని తోచదు. శాసనసభలద్వారా అదేపనిగ స్థిరముగ ఒత్తిడినిగలుగజేసిన తుగుకు లభించును. నుండివచ్చుటలు పనిచేయగలవు. కాని ఉత్సాహపూరితలను సావిధానము, తృప్తికరముగ నుండదు. అతి నాయకునవచ్చును. ఇండియాలో నిదానముగలవారు తమ సమృద్ధులను, ఓటను, ఇవ్వుట మరచుచున్నారు.

స్థానియటు రషియా

స్వీడిషు కమ్యూనిస్టులు

లండన్, జూలై 24:—జర్మన్ స్వీడను రాయబారులు మాస్కోకేరిరట. స్వీడిషు రాయబారులు 294 మంది. ఇందులో 94 స్త్రీలుగూడయున్నారు. వీరిని స్థానియటుపత్రికలు ఆహ్వానించుచున్నవి. అధికోత్సాహముతో స్థానియటు రషియాలోనున్న పనివాండ్రును, సరిహద్దులలోనున్న వారికిని మరింతన్నహాపాతములు బలపడుననుచున్నవి. తమలోనున్న ద్రోహులగు నాయకులను శిక్షించుటకు వీలగుననుచున్నారు. స్థానియటు రిపబ్లికను గూర్చితెప్పునంగతులనుజెప్పి ఘోషించుచున్న నాయకులను శిక్షించుటకు వీలగుననుచున్నవి.

దక్షిణఆఫ్రికా ఆసియావాసులు

భూములను సంపాదించగూడ దనుట

కేప్టౌన్, జూలై 28:—డాక్టరు మాలెగారి ఆసియావిధానపుచట్టము పూర్వము స్వట్టుగారు తయారుజేసిన దానినలె నున్నది. స్వట్టుగారి బిల్లుకంటే కఠినముగనున్నది. నేటాలులో తీరమునందుతప్ప ఇతరచోట్ల ఏకాంతివారు భూమిని సంపాదించరాదు. ఇచ్చటకైనను ఒకజాతిలో జేరవచ్చునుండే కవులుగుగాని, స్వంతముగ సంపాదించవలెను. ఒక భూమికేగాక వీలుప్రకారము వచ్చినకవులగుగూడవర్తించును. వలస శాసనమును విగించినది. ముఖ్యముగ యూనియను ప్రభుత్వములో వాసవ మేర్పరుచుకొన్న ఆసియావాసులభార్యలు వలసవచ్చుటను విగించిరి.

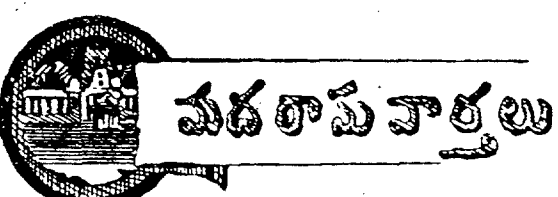
కేపు రాష్ట్రములోనున్న భారతీయులుగూడ దీని గురికి పాలైరి.

పోర్చుగీసు ప్రభుత్వమువారి

క్షమాపణ

లిస్బన్లోనున్న టైముస్పత్రికావిలేజిరి అసత్యపువ్రాతలను ప్రకటించుచున్నాడను అనుమానముతో ఆరెస్టుజేసినందులను అయ్యది తప్పనితెలిసి క్షమాపణను పోర్చుగీసు ప్రభుత్వమువారు బహిరంగముగ చెప్పిరి.

మోటారుపండుకులో ఇటలీన్ క్రియోకడు చనిపోయెను.

ముత్యాలపేట డివిజను సభ:— కాం గ్రేసు కొలాభతుస్వరాజ్యసంఘముల యాజమాన్యముక్రింద రేపుసాయం కాలము 6-30గ. తంబుకెట్టిబిల్లిలో కాశీఅమృత్ కోవిలన్ద శ్రీబుర్రా సత్యనారాయణగారి కార్యరేషను అధ్యక్షత్వమును బంధించుటకై బహిరంగసభ జరుగును. ఎల్లరు విచ్చేయప్రార్థితులు.

మరణముల నివేదిక:— జూలయి 25 వ తేదీతో అంత మయ్యేనారమునందు సాలునకు వెయ్యిమందికి 37.8 చొ॥ మరణసంఖ్య యుండెను. అంతకు ముందు వారము 40.2 చొ॥ యుండెను. 24 రికి స్కాట్లకుమువచ్చి 14 రు మరణించిరి. కలరా వలన 3 రు యితరజ్వరములవలన 44రు మరణించిరి.

‘విద్యాసాగర’ ఉపన్యాసము:— 1925 ‘విద్యాసాగర’ ఉపన్యాసము, థి ప్రితు ఎండవరు సాసయిటివారి యాజమాన్యమున, “ఇండియాలో స్త్రీలస్థానము” గూర్చి పి. చెంచయ్యగారు క్రైస్తవయువజనసంఘ మందిరమునందు రేపు 5-30 గ. ఉపన్యసించెదరు. సర్ టి. సదావయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

రాకపోకలు:—ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే జెనరలు బ్రాఫీకుమానేజరగు ఎన్. బి. వాడెనుగారు, ఏజంటుగు ఎ. ఎ. బిన్నగారు, టి. ఎం. మాయితుగారు ఎం. ఎల్. సి. ఈ యునయము వర్దానునచ్చిరి. జయపూరు మహారాజుగారును కర్నూలు మెయినుగారును మదరాసునుండి రాజపుటానాకు నిన్నరాత్రి బయలుదేరిరి. ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు డోర్నకలు ఓషప్పగారు మదరాసువచ్చిరి.

మదరాసురైల్వే నౌఖరుల సంఘము:— ఈ సంఘమువారి సాధారణసభ నిన్న సాయంకాలము పెరంబూరు స్టేషనువద్ద సి. పంచాక్షరాచారిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. కమిటీసభలో కార్మికసమావేశము త్వరలో జరుపుటకును, ఈ లోపుగా ముఖ్యమై స్టేషనులన్నింటిలో శాఖా కార్మికసంఘముల స్థాపించవలెననియు, తీర్మానింపబడెనని అధ్యక్షుడు దెలిపెను. కొందరు నాయకులే సంఘమువారి కుపన్యసించవచ్చునాయని ప్రశ్నింపగా, కేవలము కార్మికవిషయముల గూర్చియే జెప్పదలచినచో ప్రతీవారి నాహ్వానింపవచ్చునని కమిటీవారు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. సంఘమువారు రాజకీయములందు పాల్గొనుట కింకను సమయము తట్టసింపలేదని అధ్యక్షుడు దెలిపెను. సంఘమువారు కట్టుదిట్టములు చేసికొని తమ యిబ్బందుల తొలగించుకొనవలెనని హెచ్చరించిరి. రాజగోపాలనాయకురమాడ తమ దుష్ఠిని గమనించి ప్రవర్తించవలసినదని సంఘసభ్యుల కోరిరి.

జేబు దొంగలు: జాగ్రత్త

ముద్దయికి 2 సంచిక కఠినశిక్ష
అంగముత్తు అను ప్రాత నేరస్థుడు డబ్బుసంచని జేబు నుండి దొంగిలించుటకై నేటిదినము 2 వ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు లోడిఖాను సాహెబుగారిచే 2 సంచిక కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

గోడాను వీధియందు మహమ్మదీయుల దుకాణములు చాలగలవు. ధాబోవు మొహరం పండుగ సందర్భమున మహమ్మదీయుల అంగడులు చిత్రవిచిత్రములగు విబుద్ధివస్తువులతోడను, చిత్రపుతోడను ఆలంకరింపబడియుండెను. ఆ వీధి నడుచు జనులు ఆయాదుకాణములవద్ద గుంపులుగ గూడి వానిం గాంచుచుండిరి. అట్లు తిలకించువారిలో వీరరాఘవులు అను నాతని వర్తన నుండి ముద్దయి అంగముత్తు డబ్బుసంచని తట్టి వేసి తనపైబట్టలో దాచుచుండు సమయమున ఫిర్యాది కనుగొనెను. అంతట అటజేరీనమనుజులు వానిని బట్టుకొని పోలీసు వారి వశము జేసిరి. నేడు జూరీలైన పోలీసు కోర్టునందు కేసు విచారింపబడి ముద్దయి ప్రాతనేరస్థుడును, పలుమారులు 2, 3 సంచిక శిక్షనందినవాడగుట తిరిగి 2 సంచిక కఠిన శిక్ష విధింపబడెను.

ముఖ్య సేనాని పర్యటనము

కల్లికోట, జూలై 27—నేటి ఉదయమునకు ఘనత వహించిన ముఖ్యసేనాని సరిహారముగ యిచ్చటకు వచ్చెను. మలబారుజిల్లా కలెక్టరు జె. ఎ. థార్న్లీ ఉత్తర మలబారుజిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటుగు ఓ. యి. విండెలుగార్లు ముఖ్య సేనానిని ఎదుర్కొని సన్మానించిరి. రైలుస్టేషనునుండి పశ్చిము కొండకు మోటారులో ప్రధానసేనాని వెడలెను. రోడ్డుసాదుగు నను యిరువంకలను రిజర్వు పోలీసుగలరు. ఇచ్చటనున్న రాయలు అల్లరు రైఫిల్సు దళమును బరీక్షించి ముఖ్య సేనాని కన్ను మారుకు వెడలెను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షపు రాయబారములు

బెంగాలీ పత్రిక వ్యాఖ్యానము
పండితుని ఖండనము
కలకత్తా, జూలై 28:—స్వరాజ్యవాదుల రాయబారముపై ‘పాంథు’ అను రహస్యచిహ్నమున వ్రాసిన లేఖయును దానిపై బెంగాలీపత్రిక వ్యాఖ్యానము నివృద్ధి జూచుట తట్టించినది. ఆవ్రాత లన్నియు సత్యదూరము లని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రహస్యబాచునుండి తంతి నంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

దేశబంధు సారకనిధి

జూలై 27 వ తేదికి రు 5,47,006 లు వసూలు
కలకత్తా, జూలై 28:—జూలై 27 వ తేదినకు వసూలయిన మొత్తము రు 5,47,006 లు. మహాత్ముడే పది లక్షల రూపాయల చందాను వసూలుచేయుటకే వంగరాష్ట్ర మందుండెను. ఆ భవనమును నాగ ప్పు నెలచి వరసజుగుగూడ నుండునని ప్రఫుల్లచంద్రరాయగారు రాకప్రబోధపులేఖను ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మను హేడు ప్రసంగము

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

‘ప్రైబ్యూను’ వ్యాఖ్యానము

బర్మను హేడు ప్రభువు ప్రసంగముపై గాంధీమహాత్ముడు మంచి తగిన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఆయన నాలుగు చందా గూర్చి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి వ్రాసిన లేఖ అద్భుతముగ నుండుటయే గాక చారిత్రక ప్రాముఖ్యమునుగూడ గల్గియున్నది. ఆయన జెప్పినట్లు కొద్ది లోకముండియు ‘నేను దేశబంధు భావకార్యమును, బర్మను హేడు ప్రభువు ప్రసంగమువలన పరిస్థితులను తగినట్లు ప్రత్యేకముగ యెమిచేయనా’ యని ఆలోచించుచుండెను. ఆయన కలకత్తా ఒడంబడిక ప్రకారము స్వరాజ్యపత్రముపై విధింపబడిన బాధ్యత లన్నిటిని తొలగింప నిర్ణయించి, దూరదృష్టితో కావలెననుకొనిన పనినే చేసెను. ఇట్లు యీ పనిచేయుటకు కారణములను మహాత్ముడు జెప్పిన మాటలలో దప్ప వేరుగ జెప్పజాలము. ఆయన యిట్లు వ్రాసెను. “ఇప్పుడే పనిచేయుటవలన కాంగ్రెసు యికమిద నాలువడుకు వారల సంఘముగనే యుండవచ్చుననియు, ఆ ప్రసంగమువలన నేర్పడిన పరిస్థితులలో స్వరాజ్యపత్రముయొక్క ప్రతిభను యెక్కువ జేయవలసియే యున్నట్లు గానించుచున్నది. ఆపత్తము యొక్క బలమును నాచేత నైనంతవర కెక్కువ జేయుటలోనే మాత్రము జేతుజేసినను నావిధిని నిర్వర్తించిన వాడనుగాను” మహాత్ముడే పని సాగుటకు స్వరాజ్యపత్రముపై ఒడంబడికవలన విధింపబడిన బాధ్యతలను తొలగించుటయే గాక, ఈసారి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము సమావేశమైనపుడు యిట్లే చేయుమని కోరి కాంగ్రెసు యంత్రమునంతయు ఆపత్తము స్వాధీనముజేసి దేశక్షేమమునకు అవసరమని తలచిన రాజకీయ తీర్మానముల గావించుటకు వీలగునట్లు జేయాలెనని గూడ చెప్పెను. ఇంతేగాక యీ పని పూర్తియగుటకు ఆయన మనసారా చేయ వచ్చునని తలచిన విషయము లన్నిటియందును సహాయముజేసే పని గూడ చేయెను.

దేశభక్తియే ప్రధానము

మహాత్ముడు తనకు ప్రీయమైనదానిని వివరించుటకు కారణమేమి? ఒక్క ఆపారముగ దేశభక్తి ప్రేమయే యందులకు కారణము. బర్మను హేడు ప్రభువును భారత పౌరుషము, దేశభక్తిని అత్యుగ్రవమును సవాలుజేసినపుడు మహాత్ముని మనస్సు చివుక్కుమనేను. మహాత్ముడు దారితో నొసరిన దానియందు గల విలువయు బర్మను హేడు ప్రభు ప్రసంగమువలన నేర్పడిన తేలిక పరిస్థితులనుగూడ పండిత నెహ్రూ బాసగ గమనించెనని ఆయన ప్రత్యుత్తరమే చెలువగుటకు. ఆయన యిట్లు వ్రాసెను. “స్వరాజ్యపత్ర వాయక శ్రేణుడు ఆకాలమృత్యు వారలవలనందువలన ఆపత్తమునకు గల్గిన ఆపారనష్ట సమయమున మీ రుదారతతో అండగ నిలచి చేయుచున్న సహాయమునకు స్వరాజ్యపత్రము అరికృతజ్ఞతతో నున్నది. ఇప్పుడు మీరు ధీరత్వో మాకొప్పగించిన భారమునకు మీరొడల యింతకీబిడ్డగ కృతజ్ఞులముగ నుండుము. మరియొక విషయము. బర్మను హేడు ప్రభువు దేశబంధు సహకారపు మరతులను త్రోసివేసి వనము స్వాతంత్ర్య సంరంభములో నింకను అనవసరముగ కష్టములను దాటి, సంకల్పసందర్భములు చేరియని ప్రత్యర్థుల నెదుర్కొన వలెనను అభిప్రాయములను గనుపరచిరి. మనము యిట్టి సహాయముక ముందుకు జని బాధ్యతలేకుండ ఆ హంభావముతో ప్రవర్తించు నిట్టి అధికారులకు సవాలు చేయుట ముఖ్యధర్మమైయున్నది.” తువకీట్లు వ్రాయుచున్నాడు. “ఈ సంవత్సరములోనే ఒడంబడిక మరతులను మార్చవలెనని నాకుగాని దేశబంధుకు గానికోరిక లేదని మీకు చెలియును. పూర్తిగ పరీక్షించి చూడవలె ననుకొంటిమి. కాని యీమధ్య జరిగిన కొన్ని సంకతులవలన నూతన పరిస్థితులేర్పడెనని నేను ఒప్పుకొందును. కాంగ్రెసుకాల హరణము జేయకుండ యీ నూతన పరిస్థితులకు తగినట్లు రాజకీయ పంథయై తగినట్లు పనిచేయుట యవసరమైయున్నది.”

బర్మను హేడు ప్రభు ప్రసంగమువలనగలిగిన నూతన పరిస్థితులేమి? భారత దేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును ఖండించువారలు భారతీయులందరూ అంగీకరించునటువంటి ప్రభుత్వవిధానమును లేకుండు జేసికొనవచ్చునని బర్మను హేడు ప్రభువు బట్టలవలన నూతన పరిస్థితులేర్పడెనని లిబరలు పత్తమువారు నమ్మినట్లు అనుకొనెదరేమో అదికాదు. ‘ఇప్పుడున్న విధానమునందు సహకారమును జేయుటకు నెజమైనకోరిక

యున్నట్లు భారత దేశములో ముఖ్యులగు వాయకులు జూపిన యెడల త్వరలోనే ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరించెదమని ఆశ పెట్టినందువలన నూతనపరిస్థితు లేర్పడెనందురేమో అనియును గాదు. భారతదేశము ఒక జాతియేగాదనియు, భారతదేశముపై ధర్మకర్తృత్వమును వదలుకొనగల సమయము దగ్గరలో నెక్కడను గానించుటలేదనియు, ఆ సమయము వచ్చి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముల యును నాగరకరి యంతయు వమ్మై పోవునంతవరకును మా పూర్వీకులవలెనే భారతదేశక్షేమమునకేపాటుబడెదమని ద్రువముగ బల్కిన దానివలన నూతనపరిస్థితు లేర్పడినవి. దీనినిబట్టి చూడ భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండు రక్షణకర్తగ నుండకుండ చాలించుకొను కాలము గానించుట లేదనియు, ఆంగ్లేయులు తమ పూర్వీకులవలెనే హృదయపూర్వకముగ కష్టపడి పనిజేసే దమనియు ఆపత్తము ఎప్పుడో ఇంగ్లాండువలెను యితర అధినివేత రాజ్యములవలెను స్వాధీనమును గాంచుననియు బర్మను హేడు ప్రభువుమాట లర్థముచున్నవి.

ఈ కథాబ్ధ ప్రారంభమున నీ విధముగ మార్గ ప్రభువు మాట్లాడుటే నీవముగ నుండెను. ఇప్పుడు రియేండ్లయినపిదప బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును, బ్రిటిషు పార్లమెంటును భారతదేశములో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము పరిణామము గాంచునట్లు జేసెదమని వాదనము జేసినవిషయ, సార్వభౌముడు సామ్రాజ్యాంతర్గతస్వరాజ్యమనియు సంపూర్ణ రాజకీయస్వాతంత్ర్యమనియు ప్రకటించి ఏడు సంవత్సరములైన తరువాత నేటికి మరల నిటుల బల్కుట బ్రిటిషువారిమాటలను నీళ్ల మాటలు చేయుట దప్ప మరేమియు గాదు. కాని అవిషయము బర్మను హేడు ప్రభువునకును ఆయనదేశమునకును సంబంధించినది. మనము మాత్రము రెండు సంతతుల నుండి కష్టపడి పనిజేసి ఫలము ననుభవించుభోవునప్పటికి, నలువది సంవత్సరముల నుండియు జేసినపని వృథాగాకుండ జేయవలసియున్నది. ఇందులకు భారతదేశము వికమత్వమును గనుపరచవలయును. భారతీయులు తమకు జన్మస్వత్వముని తలచు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు సాధ్యమైనంత త్వరలో సంపాదించుటకు కట్టుదిట్టములతో పనిజేసి ప్రయత్నింపవలయును. ఇట్లు వికమత్వతో పనిచేయుటకు ముందు గాంధీమహాత్ముడు దారితో మొట్టమొదట నున్న ఆటకమును తొలగించిరి. ఇతరులుగూడ నీసుగ జాత్యుకాదర్శము ననుసరించెదరు గాక!

ట్రైబ్యూను—

పూనా తిలకునుందిరము

ఆగస్టు నెల మొదటితేదీని కనర్దిగారు తెరచెదరు

తిలకు స్వరాజ్యసంఘము యిండియను హోమరూలు లీగు)ను అగ్గడుడగు లోకమాన్యుని స్మారకచిహ్నముగా అత్యద్భుతమును వికాలమును నగు నీ భవనమును ఆ సంఘము వారు పూనా నగరమున నిర్మించిరి. లోకమాన్యుని ముఖ్యసహచరుడగు హ. జి. ఎస్. కనర్దిగారు ఆగస్టునెల మొదటితేదీని ఆ భవనమును తెరచెదరు. రెండేండ్ల క్రితము యీ సంఘము నారి కీసంకల్పము కలిగినది. లక్షరూపాయలను వ్యయపరచి భవనమును నిర్మించి గ్రంథాలయమును నెలకొలుపుటకు వారు నిశ్చయించిరి. 50 వేల రూపాయల వెలగల ఆ భవనమును శ్రీ జగన్నాథమహారాజుగారికే కట్టించి యిచ్చిరి. ప్రజలకు దేశభక్తిని బైర్పమును ఆత్మవిశ్వాసమును లోకమాన్యుని రాజకీయజ్ఞానమును కలిగించుటకు తగిన సంస్థగా దీని సభివృద్ధినిందింపవలెనని ధర్మకర్తలు కోరుచున్నారు. తిలకు స్వరాజ్యసంఘము యిండియను హోమరూలు లీగు సంబంధ లకందరికిని ఆహ్వానములు పంపబడెను. ఇతరులలో రాదలచినవారి కందరికిని స్వాగత మొసగబడునని ధర్మకర్తలు ఈ పత్రికామాలమున తెలియజేయుచున్నారు. (మ హ ర టా)

నందిగామ తాలూకాబోర్డువారి తీర్మానము నెం. 27 80-6-1925 రు ననుసరించి దేశోద్ధారకులను, నాయకశిఖా మణులును, నిష్కళంక చారిత్రులును, నిరంతర ప్రజాసేవా భిలాషులును అగు సర్. పి. టి. త్యాగరాయచెట్టిశూర్, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగార్లు మృత్యువువారత బడినందున వారి కుటుంబములకు సానుభూతిని తెలియజేయగలందులకును వారి గౌరవార్థముయి ది 16-7-25 న తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు న్నూ, బోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాలలన్నియు మూసివేయ తెలియజేయుచున్నారు.

మధ్యరాష్ట్రముందలి సర్వపక్ష సమావేశము

ఓటరులకు స్వరాజ్యపత్రమువారి ప్రబోధము

నాగపురము, జూలై 27:— సర్వపక్ష సభవారు 80 వ తేదీని గావించబోవు ఓటరుల సభనుగూర్చి రాష్ట్ర స్వరాజ్య పక్షాగ్రహణమున, నగరపక్షాగ్రహణమున నగు అభయంకరు, ఖేరుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. “మితవాదులును, స్వతంత్రులునుగూడ సాంప్రదాయానుసారముగ చేయుచున్న సహకారము నిష్పాదుకూడ చేయనూహించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకిప్పుడువచ్చిన కష్టసమయమున తామెటులో సహాయపడి వారిని గట్టెక్కించి స్వరాజ్యపత్రమును బలహీన మొనర్చజూచుచున్నారు. అందుకొక ఓటరులసభలను నెపమున సభనాహ్వయించుచున్నారు. వారియుద్దేశ్య మేమనగా సభనుజేసి శాసనసభలందు మంత్రి పదవులను స్వీకరించునట్లు లక్ష్యా న ములను జేయించి, యిప్పుడు స్వరాజ్యవాదులతరపున నియోజకవర్గము లేదని నుడువ దలచుచున్నారు.

అభయంకరు గా రాహ్వనింపబడిగా ప్రత్యేక మాసభకు పోయి యుండిరి. ఆసమయమున నిందుకొకే వోటరులసభ సమావేశపాటుట యవసరమని యభయంకరుగారు నడిపిరి. కాని యిట్టి సభ కంఠః ఓటరులను నిరభ్యంతరముగ రానిచ్చునెడల స్వరాజ్యపత్రమువారి కెట్టి యభ్యంతరము లేదనిరి. మొత్తము మీద నెటులైనను స్వరాజ్యపత్ర మాసభలో పాల్గొన కుండుటకే నిశ్చయించుకొనిరి.” (అ. ప్రె.)

మితవాదుల సమాధానము

నాగపురము జూలై:— 28, 80 వ తేదీని జరగు ఓటరుల సభకల్లరును రానీయుట లేదని స్వరాజ్యవాదులు జూపిన యభ్యంతరమునకు సమావేశకర్త లాహ్వనములపిసిన ఓటరులనే సభకు రానిచ్చి మిగతవారి సభ్యంతర పెట్టుట మాయూహగాదు. కాని సభాభవనమందలి స్థలము చాలకుగాన నట్టి నియమముండవలసి వచ్చినది. చాలమంది ఓటరులే సభకువచ్చునెడల, కాలము సరిగానుండునెడల బహిరంగసభలే జరుపుదుమని సమాధాన మిచ్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు ప్రధానన్యాయస్థానము

అలహాబాదు, జూలై 28:—అలహాబాదు ప్రధానన్యాయస్థానము నెలవులను మూయబడినది. నెలవుదినములందు న్యాయమూర్తి కనీలాలుగారు వ్యవహారతురు. మరణించారణలు మొదలగువాటిలో సహాయముగా పనిచేయుటకు న్యాయమూర్తి ముఖర్జీగారుందురు. లలితమోహన దెస్సగారు న్యాయమూర్తిపదవినుండి విశ్రాంతిగొనుచున్నారు. వారు కచ్చేరివదలునపుడు న్యాయవాదులందరును బొగడిరి. (అ. ప్రె.)

పాట్నా ప్రధాన న్యాయస్థానము

పాట్నా, జూలై 28:—పాట్నా ప్రధాన న్యాయస్థానము నెలవులకునేడు మూయబడినది. మరల 28 వ తేదీనెంబరు నాడు తెరవబడును. న్యాయమూర్తి మెక్సెర్నసుగారు నెలవులందు పనిచేయుదురు.

ప్రస్తుతము ప్రధానన్యాయమూర్తిగా నున్న వసంత్ కుమారమల్లికుగారు నేటిరాత్రి కలకత్తాకుబయలుదేరి యట నుండి సిహ్లాకు బోవుదురు.

న్యాయమూర్తి సర్ జాక్ బక్సిలుగారు మస్కోరీ నిన్న రాత్రి వచ్చిరి.

న్యాయమూర్తి సేనుగారు నేటిరాత్రియాంగ్లదేశమునకు ప్రయాణముచున్నారు. న్యాయమూర్తులుదాసు, ఆదామీ రాసుగూ యాంగ్లదేశమునకు లక్ష్మీవారము బయలదేరుదురు.

(అ. ప్రె.)

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మెటిమలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిచారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకులేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీగుప్తము వీరగోపాలకృష్ణారెడ్డి అనాధ శరణాలయం

యస్టేటునుగూర్చిన రిపోర్టు

శ్రీ. యదాయదాహి ధర్మస్థాని ర్భవతి భారత
భృత్యులన మధ్యస్థ శ్రావణమాసం సృజామ్యహం.
ధర్మమునకు బాధకలిగి అధర్మము వృద్ధి పొందినప్పుడు
తన ఆత్మలను సృష్టించెదరని గీతావాక్యము కలదు.
సృష్టివైచిత్ర్యము చిత్రచిత్రము. విద్యమానపుణ్యపురు
షులు పలువిధముల ధర్మకార్యములుచేసి అనేకప్రాణుల కృతా
ర్థులను చేయుచున్నారు. కాని అనాధబాలరను, బాలికలను
ఉద్ధరించి తమసొత్తును వినియోగించువా రరది. అట్టివారిని
గూడ భోజన మజ్జనాదులచే తృప్తిపరచి విద్యాదానముచేసి
కృతార్థులను చేయుటకు తమ సర్వస్వమును ధారపోసినవారిలో
భూతదయాశాలి; నీతిశాలి; సుగుణభాశి శ్రీగుప్తము వీరారెడ్డి
గారే ప్రప్రథములు. వీరినివాసము పల్నాడుతాలూకా పిల్లల
యను పల్లెటూరు. వీరు కేవలము వ్యవసాయవృత్తిచే వ్యవహరిం
చి నలుగురుకుమార్తెలను యుక్తవయసువచ్చి సమస్తసద్గుణముల
కాలపట్టయిన శ్రీగోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు అనే కుమారుడున్నా;
గతించిన కొద్దికాలములో సంతతిలేకనే నిర్వాణమయ్యెన్దొడ్డిలో
కేవలము వైరాగ్యముచే తనభార్యయనుషేరమ్మగారికి య29-88
ట్లున్నా; తనకొడలు దమయంతిదేవికి య30-88ట్లున్నా ఉత్తమ
మైన భూమిని దఖలుగా యిచ్చి శేషించిన ఘమారు య 560 ల
భూమిలను మరికొంత ఆస్తిని అనగా సర్వస్వమును వినియోగిం
చుటకు అనాధశరణాలయం స్థాపించి తత్తదచిత్రముగు ఏర్పాట్లు
చేసి తన అనంతరము తాను చేసినధర్మమును పరిపాలించుటకు
రసక్తసంబంధుల మన చూ ఇరువురిని పరిపాలనకర్తలనుగా
నియమించి బ్రిటిషు శాసనమునకు సంబంధముగల మరణశాసన
మును 21-11-1922 వ తేదీన వ్రాయించి రిజిస్టరుచేయించి
మాకు వప్పించి 4-12-1922 తేదీన స్వర్ణ వలంకరించిన పుణ్య
మూర్తి వీరారెడ్డిగారిని వేనోళ్ల గొనియాడక తప్పదు. మాలా
గోపిరెడ్డి వీరారెడ్డిగారికి మేనల్లుడున్నా, సంగరయ్య మేనమామ
కుమారుడున్నా అనుటచేతను మాకు వారియందుగల గౌరవప్రప
త్తులచేతను, ఆయనగారు పెట్టినభారమును మోయుటకు సమ్యక్
తించితిమి. పైసంబంధములచే వంశపరంపర ధర్మకర్తృత్వహక్కు
ను యివ్వడమేగాక చాలాభాగము స్వతంత్ర హక్కులు యిచ్చి
యుండిరి. మేము చేయు పరిపాలనకు సహకారులుగా నుండ
దగిన 7 గురు, మెంబర్లనుకూడా ఏర్పరచిరి.

- (1) నండేల గోపిరెడ్డి బ్రహ్మి, ప్రెసిడెంటు
- (2) బత్తుల సంగరయ్య బ్రహ్మి, సెక్రటరీ
- (3) బత్తుల యల్లమందగారు వైస్ ప్రెసిడెంటు
- (4) మంచికంటి వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు మెంబరు
- (5) వారణాసి లక్ష్మీనారాయణగారు "
- (6) కొప్పూరావూరి హనుమయ్యగారు "
- (7) మన్నెం అదినారాయణరెడ్డిగారు "
- (8) గజ్జము రామస్వామిగారు "
- (9) ఎట్లయ్యెద్దు శేషరెడ్డిగారు "

బ్రహ్మీలు అనసరమైన శరణాలయ విషయమైన పనులను
పైవారల సలహాతో జరుపుకొనవలసి విధించియుండెను. వీరారెడ్డి
గారు గతించినతోడనే ప్రస్తావనపుయిలు ఆఖరుపుయిలై అను
లులోనికి నచ్చుట సంభవించెను. పుయిలు దాఖలా సి. పిడ్యూ
లు సాత్తంతయు మాయురపురి పరిపాలనలోనికి చేరినది. ఆవం
టనే హాజరైన మెంబర్ల సలహాతో మీటింగుచేసి వ్యవసాయము
చేయుటకు పనికిరాని కొడలను, ఆవులను కొన్నిటిని పోషిం
చుట అనవసరమనియు కష్టతరమనియు నెంచి అమ్ముటకు నిశ్చ
యించుకొని 22-1-1923, 8-2-23 తేదీలను రు 1450 లకు
(పదునాలుగువందల ఏబదిరూపాయలకు) విక్రయించితిమి.
శేషించిన పశువులను యెటులనో నవుకర్తచేత పోషణచేయిస్తూ
కష్టతరముగా 1923 సంవత్సరమునకు మాత్రము వ్యవసాయము
చేయించితిమి. 21-5-24 వ తేదీన 293 మీటింగు యేర్పరచి
వ్యవసాయము తీసివేసి చరాధిని వేలంవేయించినచో ఎట్టేటుకు
లాభకారియని తీర్మానించి 23-3-24 24-5-24 తేదీలను
కొన్ని భూములకు మక్తా ఏర్పాట్లు వేలంవేయించితిమి. పశువులు
బండ్లు పశుగ్రాసము వగయిరాలను 25-7-1924 తేదీన వేలం
వేయించితిమి. అంతలో పశువులపోషణ వ్యవసాయము చేయిం
చు భారము తగ్గుటయేగాక ఆనవసరపు ఖర్చు
లు తగ్గి యస్టేటు అభివృద్ధిలోనికి రాబడినది. స్వల్పకాలపు

కవుల్లయిచ్చినచో భూములు బీదగిరిలోనికి రాదగిన పైర్లను
వేసి రహితలు నష్టపరచెదరు. అందుచే మక్తాలు పర్యాయతి
తగ్గనని కొన్ని భూములకుమాత్రము 10 సంవత్సరముల రిజిస్టరీ
కవుల్ల యిచ్చితిమి. మరికొన్ని భూములకు అట్టి యేర్పాట్లు
చేసితిమికాని రిజిస్టరీకవులు కడపాలు నేటివరకు ముగియ లేదు.
ఇంక వేలము వేయదగిన చరాధి కడుస్వల్పము. నిల్వ చగడా
బండ్లు చెడిపోయియున్నవి. అయినను త్వరలో వేలము వేయిం
చెదము. ఎట్టేటునవుకర్ల సొమ్ము వసూలుచేయడము వగయిరా
పనులకొరకు ఒక చిన్న బంజిని 2 ఎడ్డులను ఉంచుతిమి. మరి
యొక ముసలియెడ్డులజతను విధిలేక ఉంచడమయినది.

శ్రీ గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారి పేరున్న వారిమూడుని పేరు
న్న శాశ్వతముగా నిలునుటకుగాను "శ్రీ గుప్తము వీరగోపాల
కృష్ణారెడ్డి అనాధశరణాలయము" అను పేరు పెట్టితిమి. ఇం
తేకాక వారిపేరులు, రూపములు, శిథిలముకాకుండుటకై పెద్ద
ఫోటో గ్రాఫులుతీయించి శరణాలయములో స్థాపించితిమి. వరి
యు వారిరువురి సమాధులు ప్రహారీగోడలు సహా కట్టించితిమి.
వీరారెడ్డిగారికి విద్యాభిమానము మెండు. వారికి అట్టి పరిశ్రమ
కూడ కలదు. లోకోపకారార్థము ఘమారు 900 లు గ్రంథ
ములుగల పుస్తక భాండాగారమును స్థాపించిరి. తిరిగి పుస్తక
ములు పుత్రికలు తెప్పించుచు, దానినిగూడ తగురీతిని వృద్ధి
లోనికి తెచ్చుచున్నారు. లోజు ముఖద్వారములను ఇం
కా అనసరమును యింటరు బొక్కులున్నా, అన్ని బాపకు
లెక్కలున్నాఉంచి కార్యక్రమము నడుపుచున్నారము. శర
ణాలయములో బాలరసంఖ్య నానాటికి అభివృద్ధియగుచున్నది.
నలుగురు బాలరతో ప్రారంభమైన శరణాలయమునందు ప్రస్తు
తము 19 మంది బాలురుగలరు. వీరిపోషణకు ధాన్యము వస్త్ర
రాలు సప్లయచేయుచు వస్త్రములు యిచ్చుచు డేలోపము
లేకుండ వంటమనిషిని స్కూల్ మేష్టరును వస్త్ర రాలను యేర్ప
రచి మంచిగా జరుపుచు యున్నాము. స్కూలుబిల్డింగు, బాలు
ర నివాసభవనము, ఆస్పత్రి వివిధవనరులతో కట్టించుట అత్యవ
సరము. నిల్వయున్న పైకము చాలదు. అప్పు డెప్పుటకంటె
కొద్దికాలము నిరీక్షించి రాబడిలోనే పూర్తిచేయు ప్రయత్న
ములు చేయుచున్నారము.

వీరారెడ్డిగారు చనిపోవునరకి వారే లోకులకు ఘమారు
రూ 4500 లకు పైగా బాకీలేరి. చాలాభాగము తీర్చినాము.
లోకులవల్ల రావలసిన బాకీలు వీరారెడ్డిగారు పెట్టినపెట్టుబడి
బాపకు వసూలుపోషు రూ 9617-1-5 లును వున్నవి. కాని
వీటిలో రూ 1-0-0 కు రూ 0-2-0 లు చొప్పుననైన వసూలు
కాదగిన బాకీలు లేవు. దావాలములముగా చర్చ జరిపినచో
ఖర్చులు దండుగయని తోచుచున్నది.

కలవుకాలములో బీదలపోషణకొరకు పెట్టిన బాకీలుగా
కనబడుచున్నవి. సదరు కవిలెబాబతు ప్రతి ఆసామివారి నో
టును వేలం వేయించినచో ఎట్టేటుకు లాభకారి అని
తోచున్నది. ఆప్రయత్నములోనే యున్నారము. మన్నె సుల్తాన్
పాలెమవస్త్రా కొన్ని గ్రామాదులలోని భూములలో చాలా
వరకు నీరసపుభూములనుటచే విస్తీర్ణమునకు తగినంత మక్తాలు
రావడములేదు. వాటినిగూర్చి మార్పుదలచేయుట లేక దీర్ఘ
కవుల్లయిచ్చుట మొదలనపనులు చేయుటనుగురించి ఆలోచించి
పనిచేయు టవసరము.

ఈ ఎట్టేటునుగురించి మేము వుంచిన లెక్కలను తనిఖీ
చేయించుటకు విచారించితిమి. గుత్తికొండ కా ప ర థు లు
మ-రా-శ్రీ అక్కిరాజు శంకరనారాయణగారు తగినవారని
తోచినది. వీరు తాలూకాబోర్డుమెంబరు; పరపతిసంఘము
నకు యూనియన్ ప్రెసిడెంటు; డిస్ట్రిక్టు ఎడ్యుకేషనల్
కవున్తోమెంబరు అయివున్నారు. వీరు మాగ్రామమునకు
15-5-1925 తేదీన దయచేసి మాలెక్కలు వగయిరాలు పరిశీ
లించి ఆడిట్టుచేసియుండిరి. అట్టి లెక్కలను అనగా 1928 సం
వత్సరము ప్రారంభమునండి 21-80-6-1925 వరకు మేము
వుంచిన జమాఖర్చుబాపకు వారిపద్దులను యిందుక్రింద నమో
దు చేయడమైనది. ప్రతిపద్దును తెలిసికొనదలచినవారికి పిల్లల
గ్రామములో లెక్కలు నిరాక్షేపణగా చూపింపబడును.
ఇప్పటివరకు ఎట్టేటుకు రూ 2380-1-5 లొక్కమును కొరి
నపుడు వసూలుకాదగిన మక్తాలు వగయిరాలకు వ్రాయించిన
నోట్లబాపకు రూ 3061-13-1 లున్నా ఘమారు 11 పుట్ల
ధాన్యమున్న నిల్వవున్నవి.

మేము చేయు పేనేక మెంట్టుకంటె ఎట్టేటుకు గౌరవ
హనిలేని ఆదామార్గము నెవరైన జూపినచో ఆలాజరువుటకు
సంపిడ్డులమై యున్నాము.

శ్రీ|| స్వవత్సాద్విగ్రహం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్కలంభవత్.
1928 సంవత్సరం డిశంబరు 31 తేదీతో అంత్యమయ్యే.
లెక్క

	జమ
భూముల కవుల్లద్వారా	898-15-0
దూది; ధాన్యము; నీలిమందు మందదొడ్డు, ఎర్రు	
వస్త్ర రాలవల్ల వచ్చిన జమ	3173-10-6
శ్రీ రుక్మిణీపురం అగ్రహారమువల్ల	871-0-9
ఆవులు కొడెమూడల అమ్మకంవల్ల	881-1-8
బాకీదార్లవల్ల	42-8-0
ధర్మకర్తలు తెచ్చిన ఋణము	680-0-0
	6497-8-11

	ఖర్చు
సర్కారు శిస్తులు	1215-4-8
యస్టేటుఖాతా కర్చు భత్యఖర్చులు వస్త్ర రా	263-5-6
సాదరు ఖర్చు	17-5-0
శ్రీ రుక్మిణీపుర అగ్రహారం శ్రోత్రియం మక్తా	
వస్త్ర రా కర్చు	787-2-0
వ్యవసాయపు కర్చులు	259-3-3
గుడిబండ, మందదొడ్డు కర్చు	132-11-0
అద్దపల్లి వెంకట్రామగారికి మక్తావంశినది	134-18-0
ఋణము (వీరారెడ్డిగారు తెచ్చినబాపకు) తీర్చినది	655-2-0
శరణాలయం ఇంటి మరమ్మత్తులకు	107-4-0
గ్రంథాలయం కర్చు	15-2-0

శరణాలయం స్థాపన నిమిత్తమనకున్న వర్ధంతి	
వస్త్ర రాలకున్న బాలురకు తెచ్చిన వస్త్రపుల	
కున్న అయిన కర్చు	876-4-0
శ్రీ గుప్తము వీరారెడ్డి గోపాలకృష్ణారెడ్డిగార్ల	
పెద్ద ఫోటో గ్రాఫులకు అయిన కర్చు	272-11-0
వీరారెడ్డి గోపాలకృష్ణారెడ్డిగార్ల సమాధులు	42-5-0
వ్యవసాయపు శీతగాండకు	145-14-0
శరణాలయపు నాకర్లకు	166-8-0
వ్యవసాయ శీతగాండకు వండిపెట్టిన మనిషికి	25-12-0
కావలిగాండకు	12-4-0
బ్రహ్మీలు తెచ్చిన బాకీలు తీర్చినది	634-4-0
బండి చెన్నాయకు బాకీయిచ్చినది	300-0-0
లంబాడి భోజనాయకునకు	20-0-0
చేబుర్ల యిచ్చినది	7-0-0

	5540-2-5
జమ మొత్తం	6497-8-11
	5540-2-5

నిల్వ డబ్బు	957-1-6
31 డిశంబరుతో అంత్యమయ్యే 1924 వ సంవత్సరము.	

	జమ
రుక్మిణీపుర సంవత్సరం మక్తాలతాలాకు వసూలు	935-4-0
రక్తాక్షి సంవత్సరం తాలాకు వసూలు	1636-0-0
శ్రీ రుక్మిణీపురం అగ్రహారతాలాకు మక్తాల జమ	740-1-9
గుడిబండ మందదొడ్డు ఎర్రు తాలాకు	430-0-0
కవిలె బాబతు వసూలు వచ్చినది	1108-8-0
బ్రహ్మీలు యిచ్చిన బాకీ బాపకు వసూలు	448-8-8
ధాన్యము, పశువులు, బండ్లు, అరకసామాను	
అమ్మకమువల్ల	1181-11-0
కర్చు	
అనాధబాలరకు కర్చు	188-12-6
ఎట్టేటు కర్చులు	70-8-9
టీవరు శీతము	180-0-0
వంటనాని శీతము	120-0-0
చాకలివానికి	4-8-0
స్వీపరుకు	20-8-0
మంగలివానికి	1-12-0
సర్కారు శిస్తులు	1220-18-5
వ్యవసాయం ఖర్చులు	78-8-0
ఋణములు తీర్చినందుకు ఖర్చు	2668-7-9

కోయిలకుంట్ల తాలూకా భోర్లు

కోయిలకుంట్ల తాలూకాభోర్లును రద్దుపరచి క్రొత్తగా మరల ఏల యేర్పరచుటకు తెలుపవలసిన దని ప్రభుత్వము వారు కోయిలకుంట్ల తాలూకావారినిన్ని కర్నూలు జిల్లాభోర్లు వారినిన్ని సంజాయిషీ అడిగియున్నారు. ఈసందర్భమున నాకు తెలిసిన విషయములు వ్రాస్తాయన్నాను.

నేను కోయిలకుంట్ల తాలూకాభోర్లును ప్రజలచేయిన్ని కోబడి, మాను సంవత్సరాలు పనిచేసినాను. ఇప్పట్లో మళ్ళిన్ని ప్రజలు నన్ను ఎన్నుకొన్నారు. ౧౮౭౭ డి. సంవత్సరములో తాలూకా భోర్లులో ౧౧ మంది ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన రెడ్డుండిరి. ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక చాలా తీక్షణంగా జరిగినది. రెడ్డులో ఎక్కువమంది సహాయపున్నందున రామయ్యగారు ప్రెసిడెంటు అయినారు. రెడ్డు ప్రాముఖ్యము కలగడంకోసరం ౧౮౭౭ లో కోయిలకుంట్ల రెడ్డుమహాసభ జరిగినాము. అందులో నేను చాలా ప్రభుత్వము అందరెరిగిన సంగతి! సహజముగానే కోయిలకుంట్ల తాలూకాభోర్లులో ఉన్న రెడ్డు ప్రసిడెంటుపని రెడ్డురావలసిన కుతూహలం పొందినారు.

జి. వెంకటరెడ్డిగారు వైసుప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకోబడి నారు. అదిసమయమున తాలూకాభోర్లులో రెండు తెగ లేర్పడినవి. ప్రెసిడెంటుకు ఎదురు తెగకు జి. వెంకటరెడ్డిగారు నాయకులుగా ఉంటూవచ్చినారు. రెండు తెగలన్నను కత్తు లేర్పడలేదు. ఎదురుపక్షముండడముచేత భోర్లు వ్యవహారాలు చురుకుగా జరగడానికి అవకాశంకలిగినది.

వెంకటరంగారెడ్డిగారు జిల్లాభోర్లు అధ్యక్షులు. వారిచేతులో అయిన నామినేషనులుగలవు. ఏ ఐదు ఎల్లెక్టులలో అయినా గెలిస్తే తన యిష్టము జరుగుతుంది. ఇది జి. వెంకటరెడ్డిగారికి గట్టిగా మనసుకువచ్చింది. ౧౮౭౭ నుంచి ౧౮౭౮ వరకు చిల్లర యెల్లెక్టును లభ్యపడవచ్చును జరిగినవి. అన్నిటను ఆతడు తన మనుష్యులను పెట్టుకొని హోరాహోరంగా పోరాడినాడు. రామయ్యగారికి నామినేషను సీటుల ఆశలేనేలేదు. పదకొండుమందిని ఎన్నుకొనబడినవారిని- తెచ్చుకుంటేగాని వారికి దిక్కులేదు. కాబట్టి జిల్లాభోర్లు ప్రెసిడెంటు వెంకటరంగారెడ్డిగారి నామినేషనులు తీవ్రముగా పనిచేయనిచ్చినవి. ఎల్లెక్టులలో యెంతగట్టిగా పోరాడినప్పటికి నేనుహనులకు మాత్రమే విధిమయిన కుండకమురా లేదు. రామయ్యగారు జి. వెంకటరెడ్డిగారిని దృఢముగా నామినేషనుచేయడమే దీనికి దృష్టాంతము.

రెడ్డులో ఎవ్వరైనా ప్రెసిడెంటుకావలసిన అభిలాష వుండడముచేత ముందు అభిమానముకలవాడై రామయ్యగారు మెంబరుగా వుండడముకూడా మానుకొనిరి. జి. వెంకటరెడ్డిగారు రెండు ఫీర్లలో మెంబరుమనిచి ఏకారణముచేతనో వల్ల మానుకొనిరి.

ఈసంవత్సరము యెల్లెక్టులలో ౧౦ మందిరెడ్డు ఇద్దరు బ్రాహ్మణేతరులు 3 బ్రాహ్మణులు గెలుపొందినారు. జి. వెంకటరెడ్డిగారు నామినేషన్ ద్వారా భోర్లులోనికి వచ్చినారు. రంగారెడ్డిగారి దయచే పెంపొందరి ప్రెసిడెంటుకూడా అయినారు. ఎల్లెక్టును అయిననువంటి రెడ్డులో పదింటి యెనిమిది మంది ప్రెసిడెంటుగా యెల్లెక్టును అయిన రెడ్డినే పెట్టువలసినదిగాని నామినేషన్ అయినవారిని పెట్టుకూడదని అభిప్రాయ పడినారు. ఇది న్యాయమేకదా! ప్రజాప్రభుత్వములో ప్రజల మనసి ప్రెసిడెంటు కావలెనా? అధికారులమనిసి ప్రసిడెంటు కావలెనా? జి. వెంకటరెడ్డిగారియం దెంత నేనుహావమందినప్పటికినీ వారు నామినేషన్ అయినవారిని ప్రసిడెంటు చేయడం ప్రజాప్రభుత్వముగా ఉండవని తీర్మానించిరి. కాబట్టి విధిలేని తెగలు మళ్ళి యేర్పడవలసినవచ్చినది. ప్రజలచేత యెన్నుకోబడిన పదకొండుమంది మేము ఒక తెగవారము. (నేనున్ను, ఇంక యెద్దరురెడ్డును, ఇద్దరు బ్రాహ్మణులు, ఒక్క బ్రాహ్మణేతరుడు.) రంగారెడ్డిగారి దయచేత ఏర్పడిన అయినగురున్ను ఎన్నుకోబడినవారు నలుగురున్ను వేరొక తెగవారము.

బహుజనులచే యెన్నుకోబడిన ౧౧ మంది ప్రెసిడెంటు యెల్లెక్టునుకు చాలామంది సహావేషమైనను ప్రెసిడెంటుగా వుండవని నిశ్చయించిరి. నేనంగీకరించితిని. ప్రత్యేకము ఆపద కొండు మందిన్నీ చేవ్రాలుచేసి అచ్చువేసి తమ తీర్మానాన్ని వెంకటరంగారెడ్డిగారికి, తాలూకాభోర్లు మెంబరుకు, కాన్సిలు మెంబరుకు పంచిపెట్టిరి. పత్రికలలో వేయించిరి. జిల్లాలోని రెడ్డిపెద్దలు చేరి ప్రజలబలులనే జి. వెంకటరెడ్డిని ఆపి ఓడినా మనుకన్యము ఆయనకు లేకుండాచేసి యెన్నుకోబడిన బహుజనపు అభిప్రాయ తిగుస్తారనే యిట్లుచేసిరి. కాని ఫలం విపరీతమైనది.

ప్రెసిడెంటు యెల్లెక్టును మీటింగు తాలూకా మారుమూలలో, నోసములో పెట్టినారు.

మేము ౧౧ మంది నోసమునకు 3 మైళ్లలో పుచ్చకాయలపల్లి అనేపూరులో ముందటిదినం రాత్రిచేరినాము. ఎల్లెక్టు దినము పొద్దున ఎనిమిదింటికే మేము నోసముకు పోయినాము. పోలీసుస్టేషనులో సబ్ ఇన్స్పెక్టరును చూచినాము. ౧౦ గంటలకు చాలామంది మీటింగుస్థలమైన బడిలోకి చేరినాము. ౧౧ గంటలకు సభ ముగియకొని మోటారులో భోజనానికి మళ్ళి పుచ్చకాయలపల్లి చేరవచ్చుననుకొన్నాము.

యెన్నిసార్లు చెప్పిపంపినా పెంపరే ప్రెసిడెంటు గారు రాలేదు. మేము జి. నాగిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతలొంద సభ జరిపి ప్రెసిడెంటు, వైసుప్రెసిడెంటు, జిల్లాభోర్లుమెంబరు యెల్లెక్టు జరిపితిమి. మాయెల్లెక్టుల సంగతి వెంటనే జిల్లాభోర్లు ప్రెసిడెంటుగారికి వ్రాసిపంపితిమి. అంప లేదిననే పత్రికలలో ప్రకటితమైనది.

ఎదిరిపార్టీ వారు తాము సభచేసినట్లు, ఎన్నికలుచేసికొన్నట్లు అర వ లేది రిపోర్టు పంపినారు. అర వ లేది ప్రాద్దన మోటారుబస్సులో ప్రయాణముచేస్తూ జి. వెంకటరెడ్డిగారు ఓరవకల్లుదగ్గర కర్నూలు తాలూకాభోర్లు ప్రెసిడెంటును కలిసిరి. తాము ఖండి వెంకటసుబ్బయ్యను వైసుప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొన్నట్లు చెప్పిరి. అర వ లేది రిపోర్టులో చెన్నా రెడ్డిగారు వైసుప్రెసిడెంటుచేసినట్లున్నది. అర వ లేది సాయంకాలము చీమలవాగుపల్లెలో జిల్లాభోర్లు ప్రెసిడెంటు వెంకటరంగారెడ్డిగారిని మా పెంపరే ప్రెసిడెంటు జి. వెంకటరెడ్డిగారు కలిసి మాట్లాడుకొనిరి. అర వ లేది జమ్మలమడుగునుంచి జి. వెంకటరెడ్డిగారు అట్టెంటుగా జిల్లాభోర్లు వైసుప్రెసిడెంటుకు తంతి యిచ్చి మాపేర్లు గజటికిపంపవచ్చని తెలిపినారు.

ఇంతా నాకు తెలిసింది. తరువాత నేను కర్నూలుకు పోయి రంగారెడ్డిగారిని విషయాలవిచారించవలసినదని న్యాయము చేయవలసినదని కోరినాను. మాట్లాడుకొందాము. మేనెల రి డి. డి. డి. నంద్యాలకు రావలసినదని రంగారెడ్డిగారన్నారు. సరే పోయినాను. జి. వెంకటరెడ్డిగారు లేదు. మళ్ళిప్రెసిడెంటు యెల్లెక్టు సన్న అయినది. ఎన్నివిధాలా రాజీమాటలయినవి.

మాయెల్లెక్టు నిజమనిమేము 11 మంది ప్రమాణపత్రాలు పంపుకొన్నాము. జి. వెంకటరెడ్డిగారి 9 గురు ప్రమాణపత్రాలు పంపలేదు.

జిల్లాభోర్లు ప్రెసిడెంటుగారిని యెంతోకరుకున్నా వారే విషయమున్ను విచారణచేయనేలేదు. మరెవ్వరూడా విచారణచేయలేదు.

కోయిలకుంట్ల తాలూకాభోర్లులో మాది బహుజనం. అందులో మేము ప్రజలప్రతినిధులుగావచ్చినవాండ్లము. ఏఒక్క మనిషినయకల్ల పేర్కొనబడినవారముకాము. మేముమళ్ళి యిప్పుడు మాడునెలల్లో వోట్లడుగుకుంటూ పోవడానికి మోదోషమే మున్నది? మేము వేసరిపోవాలనని, వోట్లుగలప్రజలు అధికారులకు ఇవ్వమైనవాళ్లకు వోట్లయ్యవలసినదని, నిర్బంధపెట్టడముగాక ఇంకేమైనా అర్థమున్నదా దీనికి?

మాభోర్లులో ఇదివరలో కన్నులున్నాయన్నమాట అబద్ధం. నోసముకు తర్వాత కొలిమిగుండ్లలో తాలూకాభోర్లు సభ అయినది. మామెంబరులే యెక్కువ. ఎనిమిదిమంది ఉన్నాము. వారు ఆర్గురే. సభ నిమగ్నంగా జరిగినది. వారేర్పాటుచేసిన భోజనశాలలో వాళ్లతోకూడానే మేమందరము భోజనము చేసినాము. సాయంకాలమందరు కలిసి కొండమీది దేవాలానికి పోయి పూజలుచేసినాము. జి. వెంకటరెడ్డి మా బ్రాహ్మణమెంబరులలో ఒకాయనకు పెంకాయ ఒక్కమాపాయ నక్షిణసమర్పించి నమస్కారాలుచేసినారు. మాభోర్లులోని మెంబరులలో మాలో మాకు ఒక్కరికి ఏవిధమైన వైషమ్యమున్ను లేవు. ఇక ఇప్పట్లో బహుసంఖ్యాకులకు విషయము స్పష్టసంఖ్యాకులకు నామినేషన్ బలమువల్ల కలిగే అత్యాశలు ఆధారంచేసి కొత్త ఎల్లెక్టులలో వైషమ్యము పెనాళ్లు పెంచిలే పెరుగుతుండేమా చెప్పలేను. ఇప్పటికి నేనున్ను జి. వెంకటరెడ్డిని మంచిన్నేహితులు. మెంబరు లందరికినీ సఖ్యమేవున్నది. కాబట్టి భోర్లులో రెండుకత్తులుండడముచేత పనులు సాఫీగాజరుగవని కారణంచెప్పి భోర్లును రద్దుచేయడము అక్రమం.

రెండుతెగలవాళ్లున్ను పంపిన రిపోర్టులు పరస్పర విరోధముగా వున్నవట! ఇంకొకవిధంగా ఎట్లుండగలదు? రెండుతెగల వారు పరస్పర విరోధమయిన రిపోర్టులుపంపితే నిజములేర్పే ప్రయత్నమును వైఅధికారులు చేయవలెనా, అక్కరలేదా? బ

హిరంగవిచారణ చేయకుండా ఇట్లారెడ్డులు చేసేటట్లుంటే ప్రభుత్వములోవుండే వారిచే ప్రభుత్వం ప్రజల ప్రభుత్వంనున్న వోట్లు వ్యర్థం.

ఎవ్వరివాదం వారికినిజము. సంగతి సంవత్సరాలు అధికారులైనవారు తిరచిచూడవలె. మేము పదకొండుగురము. వాళ్లు తొమ్మిదిగురు. మావాళ్లు మొదట బాహుళ్యముగా అభిప్రాయము ప్రకటించినారు. అందరునాటిదినానికి ముందురాత్రి మోటారులలో సహా మాడుమైళ్లలోకి చేరినారు. రాత్రి విమర్శలు జరిగినవి. యెదుటివారెంత ప్రయత్నముచేసేది తెలిసింది. మేము వోటుదినం ౯ గంటలకే ఏర్పడిన స్థలపోయి ఆక్రమించుకొన్నాము. సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు చూచినారు. ఎం. యల్. సి. తే తంచెర్ల కేషిరెడ్డిగారు చూచినారు. ఇంత జరిగినతర్వాత సభ చేయకుండా నోరుమాడికొని వస్తామా? వీరినందరిని అధికారులైనవారు విచారించవద్దా? అనుమానాలుంటే “జస్టిసు” పత్రిక వ్రాసినట్లు ఏసభకర్తలకురనే ఇప్పుడుండే కాలిఫోర్నియా నియమించి మళ్ళి ప్రెసిడెంటులు యెన్నుకోవవచ్చునుగాని యీ రద్దునకేమి యర్థముకలదు?

నేని ప్రెసిడెంటుపదవిని ఆశించి ఇంతవాదమును పెట్టుటలేదు. వైశిష్ట్యము మళ్ళి ప్రెసిడెంటు ఎల్లెక్టుపెట్టేయెడల నేను పోటీచేయననుకూడా తెలియజేయుచున్నాను. జి. వెంకటరెడ్డిగారు తానునిలచి వోట్లు సంపాదించుకొనినను సంతోషింతును. భోర్లురద్దుగల అవమానకరము. “ఒక్క శిశువునకయి పోట్లాడుకొనిన యిద్దరు ఆడవాండ్లకథ” జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. న్యాయాధికారి శిశువును రెండుగాతరిగి ఇరువుర కియ్యవనగా మోసపుతల్లి సంతసించెను. నిజముతల్లి “నాకిశిశువు అక్కరలేదు. ఆమెకే యిచ్చివేయడమియ్యె.” ఇప్పుడు నాస్థితియుఅంతే.

నేనుకోరేది న్యాయాన్వయ విచారణ. రెడ్డుపంచాయతీ యేర్పరచండి. నిజములేల్పండి. లేదా ప్రెసిడెంటుపని మళ్ళి ఓట్లకు పెట్టించండి. అంతేకాని రెడ్డుఅధికారమునన్నానే యెద్దీననంటే గాట్లొకట్టేయ వన్నట్లుగా విచారణ సచారణలేకుండా ఒక రిపోర్టు పోట్లాడుకొని తాలూకాభోర్లు రద్దుచేయించుకొని రనే ప్రతిష్ఠామాత్ర వద్దు మమ్మాటికినివద్దు.

కనుక సైసందర్భములన్ని విమర్శగా ఆలోచించి న్యాయమును విచారించి ప్రజల అసమ్మతికి ఆస్పదమియ్యక దేశక్షేమమును రెడ్డుగౌరవమును నిలుపవలసిన బ్రాహ్మణ.

కామిని వెంకటరెడ్డి,

తాలూకాభోర్లు మెంబరు.

పెద్దతిరుపతి దేవస్థాన మహాంతుగారికి-విజ్ఞాపి

ఆదిమాంధ్రులను పెద్దతిరుపతి దేవస్థానమునకు వచ్చుటకు అనుజ్ఞ ఇచ్చెదరా? ఇదివరకు మహాత్మ్యగాంధీగారుకూడా తమ నందరను ప్రోత్సహించుచున్నారు. కాబట్టి మాప్రాంతములందు అనేకమంది ఆదిమాంధ్రులు దేవస్థానమునకు వచ్చి దేవుని దర్శించుకొనుటకు చాలా కుతూహలరుగా యున్నారు. కాబట్టి తమయొక్క సమ్యగిని పత్రికలో ప్రచురపర్చ గలందులకు కోరి ప్రార్థిస్తున్నాము.

అట్టెలు సూర్యనారాయణ,

ఆది మాంధ్రసంఘ పెక్టెరి, యెలూరు.

గోదావరిజిల్లాలో ఖాదీఅభివృద్ధి

మా ఆడిటింగు ఇన్స్పెక్టరుగారగు శ్రీయుత మునుగంటి వెంకటరావుగారు పంపిన తనిఖీనివేదికను బట్టి గోదావరి జిల్లాలో ఖద్దురు అభివృద్ధి విషయమై యీక్రింది విషయములు గమనియములు.

(౧) జిల్లా ఖాదీభాండారు ౫-౮-౭౭ కేదెన కాకి నాడలో స్థాపింపబడి అప్పటినుండి 3౧-౧౨-౭౭ వరకు రు 3౫౭౧-౭-౦ కి మృతు గల వస్త్రములను కొని రు 3౪౦౧-౧౩-3 కి మృతుగల వస్త్రములను అమ్మకము చేసినది. ఈ సంవత్సరము మొదటి మాడుమాసములలో రు ౧౮౫౭-౧౩-౯ కి మృతుగల వస్త్రములను కొని రు ౪౯౦౭-౧౪-౯ కి మృతుగల వస్త్రములను అమ్మకముచేసినది. మొత్తము సంవత్సరమున కంతకు కొనుగోలు రు ౫౪౭౮-౪-౯ లున్ను. అమ్మకము రు ౮౩౦౮-౧౨-౦ ను అయ్యున్నది. వారికి వచ్చిన మొత్తము నష్టము రు ౬౧౦౦-౪.

కవుతా వెంకటచలపతిరావు,

కార్యకర్తగాను.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్సల్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీయివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగున విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

పూర్ణ చంద్రోదయము

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

దేహపుష్టికి, శుక్రవృద్ధికి సంజీవివేల తు 1-కి రు 16-0-0 ఆయుర్వేదనిలయము, బెబెవాడ.

పురమాపీవనులుకు, పోకరపనులుకు
సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమానమిచ్చు గిఫ్టులు, పంజెపులోటాలు, శుభకరములలోను, పరిమాణము
లందును మావృత్తియు రాకున్నవి. ఇవిగాక సకలమైనవెండి సామానులు, బంగారు
బహుమానపత్రములు, డాలరులు, సాదాఉంగరములు, కెంపులు, పుష్కరాగములు
చెక్కిన ఉంగరములుకూడ నున్నవి. సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికిపూచీ
నిచ్చెదము. యిదివరలో మావర్త. ధేముచేయనివారు 25 దశా చేయగోరవము.

172 ఫుటలుగల విచ్చిత్తిమయిన శ్యాటలూగు రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

శ్యామాసుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త : ఒంతలి సత్యనాథము

ఇదినలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిననవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౮౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనుపారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాపధముల జాబితా.

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్ణమునకు 1- 4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి 1- 0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి 0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి 0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి 0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీలకు 0- 6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు 0- 8
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి 0- 8
9. చంత్రకూలహరి, పండ్లపోటుకు 0- 6
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు 0- 6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 0- 4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు 0- 6
13. కేలసు మందు సీసా 1-కి 0- 4
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ 2- 8
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి 1-కి 0- 8
16. సంతకూర్మము, పండ్లతోములుకు 0- 2
17. సుఖిభోగి మాత్రలు 1- 0
18. సుఖిభోగి తైలము, పుండ్లకు 1- 0
19. రోమహరి చెండ్రుకలు ఊడుటకు 0- 8
20. మోహిని తైలము చెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి 0- 6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి 0- 8
23. జూలాబి మాత్రలు, మలబద్ధము 0- 8
24. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు 1- 0
25. శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి 1- 0
26. కశహరి శీతగట్టు దగ్ధలకు 1- 0
27. కశహరిహార్షము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి 0- 8
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంఠికి డబ్బి 1-కి 0- 8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, రెలనొప్పులకు 0-12
30. శేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు 0- 4
31. ఉబ్బసమునకు మందు 2- 0
32. వాయువుపోట్లకు మందు డబ్బి 1-కి 1- 0
33. విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి 0- 8
34. కస్తూరిమాత్రలు, పెద్దవి, మంచివి 50-కి 10- 0
35. వాసుకర్పూరము సీసా 1-కి 0- 6
36. శేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తు. 1-కి 40- 0
37. కుంకుమపువ్వు 1-వ రకం తు. 1-కి 4- 0
38. పచ్చకర్పూరం తు. 1-కి 3- 8

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి